

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hátrón és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, január 21-én.

21. szám.

A magyar betegség.

Hódmező-Vásárhely városa ma megmutatta az egész országnak, hogy lehet az öngyilkosságok felszaporodásának gátat vetni. Az utolsó időkben néhány városi tisztviselő a saját kezével pusztította el magát, bizonyos szabálytalanságok miatt. Az újságok megírták az egyes öngyilkosságokat és mintha csak regényrészekről volna szó, mindegyikhez hozzátették a szokásos figyelmeztetést: folytatása következik! A jó közönség ennél fogva kellemes hátforgozások közepette leste minden nap, hogy mi az a folytatás, amely következik. Ki sikasztott? Ki öngyilkolta meg magát? Kinek a komája, sógora, fia? És nem szabad eltagadni, hogy Hódmező-Vásárhely elég sokáig győzte érdekesítő folytatásokkal. Hiába — minden a gyakorlat és Hódmező-Vásárhely a közelmúltban igen nagy praktiszra tud rámutatni.

De mégis csak fölmerült az a gondolat, hogy az öngyilkossági epidémiának fejlődését valahogyan meg kellene akasztani. Erre való tekintettel természetesen az okokat is föl kellett keresni. Mik tehát az okai a csuf epidémiának? Hódmező-Vásárhely gondolkozni kezdett és úgy találta, hogy csak két ok között van választása. Vagy mocsaras talajon épült az egész városi igazgatás és ebben az esetben gyökeres felforgatásra van szükség, hogy a baj megszűnjön és a szerencsétlen tisztviselői kar ne legyen kénytelen olyan végezetes egymásutánban áldozatul

esni az epidémiának. Vagy pedig Baksa Lajosban legyen az ok, aki nem ült olyan csöndesen a polgármesteri székekben, mint elődei, hanem pajkos kedvvel kotorászott a mocsárban, hogy a mélyére lásson. És tovább kotorászott könnyelműen még akkor is, amikor jól láthatta, hogy a felkavart mocsár gőze milyen gyilkos pusztításokat végez a boldogtalan tisztviselőkben.

A gondolkozó város bölcseségére mutat, hogy aránylag rövid idő alatt tudott elhatározásra jutni. Világosan látta magától az utat. Ha az egész mocsaras talajt akarja megjavítani, az hosszadalmas és nem lehetséges a mocsár teljes fölkarvarása nélkül. Már pedig ebbe egy egész generáció koma és sógor pusztulhat bele. Aztán meg nem is olyan bizonyos, hogy fog-e sikerülni a talajjavítás. Én istenem, minek is reformálnák azt a talajt, mikor ugyanis küszöbön az egész adminisztráció államosításának reformja? Nem, ez nem volna okos és nem volna biztos orvos-ság. Sokkal egyszerűbb és biztosabb a másik: — ki kell emelni a polgármesteri székből azt a Baksa Lajos nevű urat, aki nem tudta a kínai pagodái mintájára mozdulatlanul ülni és csak a fejével bólogani, holott okos emberek ennyiből is értenek. Ki kell emelni a székből, mert ez az ember a kezeit, sőt a lábait is meri használni, holott ez a heves gesztikuláció árt a tisztviselők becses egészségének.

Baksa Lajost tehát Hódmező-Vásárhely városa a mai közgyűlésben elbukatta. Két-

ségtelenül csak az az egészségügyi szempont vezette ebben az erélyes cselekedetben, hogy az öngyilkossági epidémiának gyorsan végét vesse. És Hódmező-Vásárhely még gyöngéd is volt. Mert csak a norvég poéta receptjét használta, amely szerint doktor Stockmann, aki a fürdőhely vizét a mérges anyagtól meg akarja tisztítani, de ezzel két esztendőre a keresetüktől fosztaná meg a fürdőhely lakóit — mondani, ez a doktor Stockmann a nép ellenségének kiáltatik ki. Pedig Hódmező-Vásárhely a szicíliai Mafia receptjét is választhatta volna, amely sokkal gyökeresebb. Az a Mafia ugyanis mindenkit eltétet láb alól, aki a szicíliai bensülött gentlemanok garázdálkodásaiba próbál avatkozni. Igen, Hódmező-Vásárhely gyöngéd volt. És Baksa Lajosnak mégis kellemesebb, ha a mai szavazatok csak a nép ellenségének teszik meg, de testi épségében nem sértették. Ez az utóbbi szicíliai m... r mégis csak kellemetlenebb.

Most már illő volna, hogy a hódmezővásárhelyi választás fölött egész haragunkat kiöntsük. De nem tesszük. Sőt épséggel nem tartjuk lehetetlennek, hogy akit Baksa Lajos helyébe polgármesternek választottak, még erélyesebb és még talentusabb ember, mint elődje volt. Ez majd a jövő választásnál fog kislúni, amikor őt is elejtik, ha csak ugyan erélyes ember. De gondolkodóba ejt az a jelenség, amely ennél a választásnál olyan tisztán mutatkozik. Hogy a mai közigazgatási rendszer mellett jaj

A harang.

Színmű három felvonásban; írta Kazaliczky Antal; színpadon először a Vígyszínházban január 20-án.

Kazaliczky Antal színműve: *A harang*, pályázott a díjra, melyet a bíráló-bizottság Prém József *Adorján báró*-jának ítélte oda. Minthogy pedig a közönség, mely az új darabokat figyelemmel kíséri, legjobban azok iránt a művek iránt érdeklődik, melyek valamely díjért birkóztak egymással. *A Harang* mai előadása alatt némileg emelkedett hangulat uralkodott a Vígyszínház földszintjén.

Mert a közönség nagy inyencz. Neki nem is elég, hogy egyik-másik művet megítél; sokkal kedvesebb neki, ha a szerzőkön kívül még a díjosztó bizottság tagjai fölött is törvényt ülhet. Bírálni, az csekélység; de fölülbírálni, az aztán csak az igazi élvezet. Ilyenkor egy piszszentéssel, vagy egy tapással egész csomó embert lehet összeszidni és a zártszékekben ülő földszintes úgy érzi magát, mint valami nagy hadvezér, aki egy napiparancsral egész armádiát tud kétségbe ejteni.

Részünkről nem hasonlítgatunk. Megelégszünk a tisztelt közönség ítéletével. Az rendszerint eléggé vérengző. Inkább nézzük figyelemmel a darabot.

Bezzeg az öreg harangöntő — Berényi — e tekintetben nem volt oly jó helyzetben, mint mi. Ő meghalt, a jámbor, még mielőtt a darab megkezdődött volna. De hátrahagyta utolsó harangját és két derék fiát: Andort és Józsefet.

Berényi Andor gyári mérnök volt, Berényi József pedig főhadnagy; a harang pedig a legszébb csengésű harang volt, melyet az öreg Berényi valaha öntött. Olyan volt ennek a harangnak a hangja, hogy hallatára megrendült az ember szíve. Komolyan, erőteljesen és szelíden szólt az ember szívéhez, mint egy jóságos ember intő szava.

Mikor az öreg Berényi végső percét közelegni érezte, először kondult meg a harang. A haldokló arcán végigfutott még egyszer az öröm sugara; kissé hallgatta utolsó műve szép zsongását; aztán így szólt: „Mondjátok meg fiaimnak, hogy valahányszor e harangot hallják, gondoljanak atyjukra és — szeressék egymást.”

Ezt üzenté az öreg Berényi a távollevő gyermekeknek.

A két fiu közül az egyik, a főhadnagy, József, mikor még otthon volt atyjánál, el-elátogatott a szomszéd nagy gépgyár tulajdonosának: Hernádi Fülöpnek házához. Ennek a gyárosnak két gyermeke volt, Zsiga és Mariska, meg egy fogadott leánya, Ilka. Zsiga Budapesten járt iskolába, Mariska még kis lány volt, Ilka pedig már felnőtt hajadon, ki az özvegy gyáros házáat vezette és minden tekintetben úgy szerepelt, mint a gyáros leánya.

Ennek a szép Ilka leánynak udvarolt a csinos huszárfőhadnagy Berényi József. Meg is ígérte neki, hogy nőül veszi. Aztán visszament a garnizonba, valahova Lengyelországba. Ilka csak várta, hogy hazajő a hadnagy ígéretét tel-

jesíteni. De nem jött. Sőt később már levelet sem írt. Két évig volt a leány levél nélkül. E két év alatt azonban hazajött Józsi bátyja, Berényi Andor, a gépész-mérnök, ki valamikor szintén szerelmes volt Ilkába, de látván, hogy őcsese komoly szándékkal van Ilka iránt, szerényen félreállt; sőt, elzárván szerelmét szívébe, elment idegenbe.

Most hazaérkezvén és látván, hogy őcsese Ilkát nemcsak elfeledte, de a távol garnizonban más komoly szerelmi viszonyokba is keveredett, megkérte Ilka kezét. A gyáros, Hernádi Fülöp, nagy örömmel fogadta Berényi Andor kérelmét, mert az ügyes mérnökben látta a gyár későbbi legalkalmasabb vezetőjét. Ilka, ki soká busult és epedezett hadnagya után, végre mégis megvigasztalódott és utóbb elfogadta Andor kezét.

Ilka és Andor menyegzőjére nyílik meg a darab.

E menyegzőre vendégül érkezett Budapestről Retek Pongrácz, régi kenyeres pajtása a gyáros Hernádinak, ki nagy vagyont szerzett, míg Pongrácz, az irigy és rossznyelvű mesterember szűk viszonyok között élte egész életét.

Ennek a Retek Pongrácznak szintén volt két gyermeke: egy haszontalan piperkőcs neveletlen fia Jani, és egy, már harminczhárom éves, meglehetősen rut és bolond lánya, Ludmilla. És minthogy a gyáros fia, Hernádi Zsiga, mint diák Retekéknél lakott, a fondorlelkű Retek Pongrácz azt a kalandos tervet szötte, hogy két haszontalan gyermekét rákötí

annak az embernek, aki könnyelműen bele mer nyúlni az apró érdeklődésekkel jóságosan eltakart büntetésekké! Jaj annak, aki nem törődve a pillanatnyi kellemetlenségekkel és a tisztítás munkájának visszaszítói voltával, komolyan próbál az orvoslásra vállalkozni. Mert azoknak kegyelmétől függ, akiknek érdekeit kell lefontania és azok mondanak fölötte ítéletet, akiket neki kellene ítéletével lesújtania. Mintha bizonyos időközökben a diákokra biznák, hogy kit választanak meg újra tanáruknak és kit nem. Volna-e akkor tanár, aki egy szamarat is szekundába merne pónálni?

A magyar betegség állott itt be doktornak. Az a magyar betegség, amely azt mondatta az egyszeri táblalabiróval: „Hol az a gazember, aki engem figyelmeztetni mer, hogy a gazdatisztjeim meglopnak? Jól teszik, ha meglopnak. Nekik és élniök kell! Mert nem lop ő is, a nyomorult?” Az a magyar betegség, amelynek fáj, ha a bajára figyelmeztetnek, mert akkor tennie is kellene valamit, holott nincs edesebb a pihenésnél. Az a magyar betegség, amely el tudja hitetni, hogy a császárok azért nagy urak, mert csak olyanok környeznek, akik sok szépet és kellemeset hazudnak, de kellemetlen dologgal sohasem gyötrik meg őket. Az a magyar betegség, amelynek jelszava tulajdonképpen idegen: *quieta non movere!*

Mikor Baksa Lajost a hódmezővásárhelyi szavazatok kiemelték a polgármesteri székbe: ez a magyar betegség volt a tanácsadó doktor. Pokolba véle, aki a mi nyugodalmunkat zavarni akarja! Hiszen ez a nép ellensége! Ez képes volna mindnyájunkat kihajítani, csak hogy a levegő megtisztuljon! Pedig hát mi hasznunk volna nekünk a tiszta levegőből, ha már ki volnánk hajítva? Le vele!

a gazdag Hernádi családra, illetőleg elvéteti Ludmilláját a kosztos Hernádi Zsigával és elvéteti Jani fiával a még csak tizenhét éves Hernádi Mariskát. E kettős terv keresztülvitele céljából jött le Retek Pongrácz és két gyermeke Ilka lakodalmára.

De hazajött ugyanazon a napon, mikor Andor Ilkát oltárhoz vezette, még valaki, a feledékeny és elfeledett huszárfőhadnagy, Berényi Józsi is. Mikor Hernádiéknak jelentik, hogy a főhadnagy megérkezett, sőt — amíg a násznép a templomban volt — itt látogatást is tett, a most már menyecske Ilka nagyon megijed; Mariska pedig, a gyáros leánya, lelkes örömkialtásba tör ki. E kiáltásból megtudjuk, hogy Mariska, kit a főhadnagy régen te dédelgetett, mint kis gyermekeket szoktak, koragyermekévei óta szerelmes a szép katonába és ártatlan szivecskéjével ép úgy epedezett utána, mint valaha az idősebb Ilka. Csak hogy Mariska következetesebb volt; az ő szerelme nem múlt el az idővel. A főhadnagy ezt persze nem is sejtte; ő csupa tűz és láng Ilkáért, ki éppen abban a perczben ment férjhez, mikor a főhadnagy megérkezett.

Hogy állunk tehát most a szerelmek eme tömkelegében?

Berényi Andor és Berényi József szerelmek Ilkára: és Andor nőül is vette.

Hernádi Mariska szerelmes Berényi Józsefbe, ki Ilkáért lángol.

Retek Ludmilla szerelmet tett a Hernádi Zsiga iránt, kit már Budapesten üldözött állítólagos szenvedélyével.

És végül Retek Jani szerelmet szaval Hernádi Mariskának, ki — mint mondok — Berényi Józsit szereti.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése van.

Hírek a parlamentből. A képviselőház holnap, pénteken tárgyalja az ujonczmegajlásról szóló törvényjavaslatot s minden valószínűség szerint egyetlen ülésben végez is vele. Szombatra ennek a javaslatnak harmadik olvasása marad. Hétfőn pedig, amint azt Szilágyi Dezső már a mai ülésben jelezte, a törvényhozás megkezdi a költségvetés általános tárgyalását.

Sipeki Sándor lemondása. A képviselőház második bíráló bizottsága ma tárgyalta a varini mandátum ügyét s miután meghallgatta Ruffly Pál kiküldött vizsgálóbiztos jelentését, zárt ülésben a pótvizsgálat elrendelését határozta.

A bizottság határozata következtében Sipeki Sándor a következő levelet intézte a képviselőház elnökéhez:

Nagyméltóságú elnök ur!

Miután a második bíráló bizottság a kisuczajhely-varini kerületben történt megválasztásom ellen benyújtott kérvényre a már félesztendőnél tovább tartott vizsgálat után — e vizsgálatnak hiányos volta miatt — most még pótvizsgálatot is rendelt el, ennek fogantatása pedig a kerületben kétségkívül igen nagy izgatottságot okozna: ezt megelőzendő, az országgyűlésre nyert képviselői megbízatásomról ezennel lemondok.

Kitűnő tisztelettel vagyok nagyméltóságodnak Budapest, 1898. január 20.

kész szolgálja

Sipeky Sándor.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as párt ma este 6 órákor Thaly Kálmán elnöke alatt értekezletet tartott. Thaly elsőbb is bejelentette, hogy Kossuth Ferencz tíz napra, fontos ügyei elvégzése végett Nápolyba utazott. Miután még bemutatta a hajdunánási kör üdvözlését, rátért az ujonczozási törvényjavaslat ismertetésére. Többek felszólalása után a párt elhatározta, hogy a törvényjavaslatot még általánosságban sem fogadja el. A párt álláspontját a képviselőházban Thaly Kálmán és gróf Benyovszky Sándor fejtik ki. Esetleg mások is felszólalnak. A függetlenségi párt azonban délután 6 órákor újabb értekezletet tart, amelyen a költségvetést tárgyalják.

Nem találják, hogy ez kissé sok a jóból? E sok keresztül-kasul font szerelmet és szerelmi pretenziót már csak írásban tisztázni is nehéz volt.

Véleményünk szerint a szenvedélyek ilyen tömeges igénybevétele mindig gyenge kézre vall a drámaíróknál. Ily nagy anyaggal bonyolítani mindig könnyű dolog. A bonyodalmat aztán kellő megokolással megoldani, az már nehezebb. Mert arra több tér is szükséges, mint amennyit a színmű rendes kerete szolgáltat.

De hát ne vágjunk a dolgok fejlődésének elébe és lássuk a drámát.

A menyegző megtörténte után a két testvér: Andor és József, találkozik. Andor szeretettel közeledik öcséséhez; megmagyarázza neki Ilka helyzetét és a maga elhatározását. Ilka elhagyatva látta magát, pedig csak régi szerelmét ajánlotta neki, mellyel testvére terveit elöl, lemondó önmegtagadással kitért vala.

— Hát mért nem írtál neki két álló esztendeig?

— Én más asszony békóiban voltam fogva — mond a főhadnagy. Az elbolondított, elkábított, örületbe vitt, tönkre tett. Csak később ismerem föl, hogy tévton voltam.

E vallomás teljesen gyűlöletessé teszi előtünk Józsit. Ha más asszonyt szeretett az örületig; ha elfordult attól, akinek irányában ígéret kötelezte; ha megcsalta, elfeledte Ilkát: mit akar most? mit követel? mit okvetetlenkedik? Es különösen most, hogy bevégzett tényekkel áll szemben. Mit zavarja gyöngéd, jó bátyja nyugalmát és boldogságát?

Méltóztatik látni, itt van mindjárt a kibontakozás egyik nehézsége, mely a sok oldal-

Marechovazky mandátum. A képviselőház nyolczadik bíráló-bizottsága Fest Lajos elnöke alatt ma délután folytatta és be is fejezte az alsó-lendvai választás ügyében a vizsgálati iratok felolvasását. Ezek a jegyzőkönyvek is megerősítik, hogy a néppárt mindenütt és az eszközökben való válogatás nélkül izgatott a felekezetek és a Mandel-párti választók ellen. Horváth J. tanító, a Mandel-párt híve annak bizonyossággal, hogy mily nagy volt községében az izgatás, felhozta, hogy még a választás után is, halottak napján *felragdalták* a temetőben az ő két kis gyermekének a sírját, a sírt látogató többi gyermekeit elkergették onnan és zsidó kölyköknek csufolták. Az iratok felolvasása után az elnök holnap délelőtt 11 órára tűzte ki az ügyhöz tartozó büntető iratok átvizsgálását, míg a felek képviselői holnap délután tehetik meg előterjesztéseiket.

A horvát költségvetés.

(Távirati tudósítás.)

Zágrábi táviratunk szerint a horvát országgyűlésnek ma megint viharos napja volt. Amrus és társai a költségvetés tárgyalása során egészen osztrák minta szerint dolgoztak és az asztalfedőkkel annyit dörömböltek, hogy az elnök végre is kénytelen volt az ülést berekeszteni.

Az ülésről szóló tudósításunk következő:

Az elnök bemutatja a vroboskoi választás ellen beérkezett tiltakozást.

Zerjavics és társai sürgős indítványt tesznek az 1897. december 13-iki gyorsiról jegyzőkönyv kiigazítása végett, mint amelyben nincsenek benne Potocnjak szavai.

Az elnök kijelenti, hogy ez a jegyzőkönyv hitelesítve lévén, az indítványt nem bocsáthatja tárgyalás alá.

Dr. Banjavics és dr. Mazzura szót kérnek az ügyrendhez, amit az elnök megtagad. (Zaj balfelől.)

Dr. Mazzura: Ez a parlamenti alapelvek szerint nem tisztességes eljárás. (Zajos tiltakozás jobbfelől.)

Kutazovics és Starcsevics Dávid a jobboldal felé fordulva kiáltoznak, de szavuk elvész az általános zajban.

Az elnök kérdi a házat, megadja-e a szót Mazzurának. (Felkiáltások jobbfelől: Nem!)

Mazzura: Ez nem lojális eljárás! (Nagy zaj.)

ról egybefont bonyodalom mesterkéltségéből foly. A szerző kezének gyöngesége már itt — a második felvonás közepén — bosszulja meg magát.

Hiába mondja aztán Józsi, hogy ő néhány héttel előbb hívólevelet kapott Ilkától, ki azt írja neki, hogy még mindig remél, még mindig várja. Hiába állítja a főhadnagy, hogy ő e levélnek engedve, helyeztette magát át a közel garnizonba. E körülmények csak arra jogosították őt, hogy hazajöjjön, ismét közeledjék, de arra nem, hogy mikor testvére házasságát megkövetve látja, tüzet hánnya fenyegetődzék. És különösen nincs jogosítva a különféle kalandos szerelmekből kiábrándult főhadnagy arra, hogy Ilkát férje előtt becsémélje, gyanúsítsa és érdemtelenné nyilvánítsa bátyja szerelmére.

Andor föl is lázad öcsése eme csufúsága ellen. A két testvér összevesz, még pedig oly alaposan, hogy a szelíd Andor, a végletekig sértve és keserítve, forgópisztolyt szegez testvéreire. A főhadnagy kirántja kardját.

Kardot? A pisztoly ellen? Ez gyöngye védelem. A kard csak a védtelen kávéházi pugrisok ellen jó. De a golyó ellen? Hiszen nagy zavarba is jött volna a főhadnagy ur, mikor a golyót a karddal kellett volna fölfognia, ha — és itt lép közbe a mesekoholó szerző különleges gondviselése — ha e perczben meg nem szólalt volna az öreg Berényinek örökségi leltárában megmaradt varázserejű harangja. A harang zug-bug és a háborgó testvéreket átjuk utolsó szavára emlékezteti: „Szeressétek egymást!”

Ki húzta meg a harang kötelét? nem tudjuk. De bárki húzta, nagyon ápropoz húzta. Mért ha e kis melodramatikussal hatással közbe

Mikor az elnök a rendet helyreállította, folytatták a költségvetés tárgyalását.

Dr. *Bresztjensky* a költségvetést már azért sem fogadja el, mert hiányának belőle azok az alapfeltételek, amelyek nélkül parlamentarizmust képzelné nem lehet. A mi tartománygyűlésünknek — ugymond — nincs befolyása a költségvetésre, ami annál sajnálatosabb, mert Horvátországnak még a közelmúltban is meg volt a pénzügyi függetlensége. A kiegyezési tárgyalásoknál Deák Ferencz önálló pénzügyet követelt Horvátországnak, mert előre látta, hogy a pénzügyek közössé tétele a viszályok egész sorát idézné fel. Azt mondja, hogy Magyarország, mint egy gyarmatot aknázza ki Horvátországot, azután pedig azt panaszolja, hogy Horvátországnak nincs parlamentáris kormánya. Mert a kormány gyökerei nem a tartománygyűlésben vannak. E bajon csak úgy lehet segíteni, amint pártja a felirathat kifejtette. Szólvé után az államnak az egyházhoz való viszonyáról beszél, védelmébe veszi a konkordátumot, majd így folytatja: Szomorú, hogy a papságról való gondoskodás tekintetében az utolsó helyen állunk. Ausztriában a kongruakérdés megoldást nyert, Magyarországon is közeledik a megoldáshoz, nálunk meg még az első lépést sem tették meg. (Kialtások balfelől: Ugy van!)

Kovacevic főispán: A dolog nem olyan sürgős.

Bresztjensky: Nem akarok kulturarcot és azért kívánom, hogy a mostani viszonyokon változtassanak.

Szólvé erre a jobb oldal szónokai ellen fordul, akik előtte szólottak és így végzi. A nagy te nem bizonyítják nekünk, hogy a mi tevékenységünk erkölcsstelen, a monarchia létére nézve veszélyes, a mai rendszer a monarchiában abszolúte megváltozhatatlan és a paritásos szövetség Magyarországgal lehetetlen, addig megmaradunk programunk mellett. (Zsivó balfelől.)

Francisci alelnök *Modrusan* képviselőnek adja a szót. (Óriási zaj balfelől.) Dr. Amrus és dr. Vrbanic a baloldal nagy zajában követelik, hogy a napirendhez szólhassanak; de az alelnök megtagadja. A zaj mind nagyobb lesz. Amrus az asztalfedővel dörömböl és folyton azt kiabálja: Hol vannak a kormány emberei?

Alelnök: Mivel dr. Amrus és társai oly zajt csapnak, bezárom az ülést.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Mikor valami klub-incidens felkavarja az ugynevezett közvéleményt: a tisztelt közönség mohó kíváncsisággal töri magát, hogy bejusson a képviselőház karzatára. Pedig bizonyosan tudja, hogy az az izgalom, amely ilyenkor állítólag a levegőben van, nem igen szokott a nyílt ülésben ekszplodálni. Legfőleg, ha a folyosókon esik szó az incidensről. S a karzatok mégis zsufolásig megtelnek, mert a folyosókról sok ajtó nyílik a tanácsterembe és hátha véletlenül behangzik valami.

Tele volt ma is a karzat.

Mire volt a közönség kíváncsi? A bizottsági tagok választására? Hiszen az ilyen választás a rendes sablon szerint megy. Az elnök elrendeli a választást, az ideges Regele a gyorsírók asztalára viszi az urnát, aztán a jegyző neveket olvas fel és minden név egy-egy képviselőt jelent, aki valami czédulát dob az urnába. Regele pedig rámondja, hogy „itt van”, vagy „nincs itt.” És a jegyzők, az elnök két oldalán, a Regele jelentései szerint veszik számba, hogy hányan szavaztak, hányan voltak távol.

Látnivaló, hogy ez nagyon unalmas társasjáték és annál unalmasabb, mert nagyon sokáig tart. Ezért tehát a közönség aligha tolongott a karzatokra. Ellenben sokkal valószínűbb, hogy valami szenzációt remélt, legalább is annyit, hogy Chorint meg Emmert csak azért is beválasztják az igazságügyi bizottságba. S ebben a tekintetben a karzati közönség azt is biztató jelnek vette, hogy a máskülönbben érdekeltelen ülésbe maga az igazságügyminiszter is elfaradt. (Ezt a veszedelem szaga csalta be! — sutogta a politikus karzat.)

Azt mondják, hogy fogadások is történtek.

— Legalább ötvenen fognak Chorinra és Emmerre szavazni a szabadelvű pártból is! — hangzott, mintha a bookmaker csalogatna a numerusaival.

A karzat mindebből semmit sem tudott. A teremben semuise sem történt s ami történt, az minden inkább volt, mint érdekes. Pedig még az is szenzáció-számba mehett volna,

relmét nagyon rokonszenvesse tudta tenni. Szép genre-alakokat adtak: Rónaszéki Retek Pongrácz szerepében, Tapolczai a Lelek Janiában, Rostagni Irén a Ludmilliában és Nikó Lina egy öregasszony mellékszerepében. Nagy értelemmel alakította Fái Szeréna Ilkát és Góh a házártsot főhadnagyot. Mindenekföltre sikerült Hegedüsnek az ő Bódija, egy öreg gyári munkás, ki vénségére lakatosinas lett és tele jószág kedéllyel és igen elmés gunnyal várja a darabon végig, hogy négy évi inaskodás után fölszabadítsák. Ez a darab legsikerültebb alakja, egy szelid színezetű Gonosz Pista, ki mindenkivel felesel és kit mindenki szeret, Hegedüs szerepében fölülmulhatatlan. Az est sikerének legnagyobb része az övé.

Kazaliczky maga játszotta Berényi Andort. Nézetünk szerint a darab hatása nagyobb lett volna, ha mással játszatja e szerepet.

Gyönyörű és igazán látnivaló a harmadik fölvonás diszlete, a gyári telep éjjeli világításban. Remek dolog — az alja. De csakis az alja. Mert ege teljesen elhibázott. A felhők rajta oly sűrűek, hogy a köztük bujkáló holdat némelykor egészen elfödik. Ezt elhiszük az égnek. De hogy ugyanazon sötét felhőkön, melyek a holdat teljesen elsötétítik, folyton-folyva keresztülvilágítanak a tömérdek csillagok, ebben már kételkedni hátorkodunk. Credit judeus Apella!

A darabot igen barátságosan fogadták. Az első és második fölvonás után a szerzőt nagy zajjal hívták, igen sokszor. Amennyiben azonban e tapsoknak tüntető színezetük volt, ez csupán a felsőbb emeleti helyosztályok véleményén alapult. *Keszler József.*

ha például Meszlény Lajos az elnöki dobogóról gukkerezi a hölgyeket. Olyan szomjasan nézett le a karzat. De éppen semmi feltűnést sem akart mutatkozni. S a karzat kénytelen volt belenyugodni, hogy neki semmi látványosság sem jut s mialatt a t. Ház a bizottságok tagjait választja, az igazi érdekes tanácskozás a folyosókon van.

Jó közönség, nincs tévedés!

A folyosók levegője sem volt teli izgalommal. Nem sugtak és nem bugtak az emberek, még Polónyi sem titkolózott. Egész nyíltan kapacitálta az ülés előtt az ellenzéki képviselőket, hogy töröljék az igazságügyi bizottságban valamennyi nevet és csak a Chorin és Emmer nevét jegyezzék a lista helyébe, mert ilyenformán a többi jelölt szavazata megapad és a két mellőzötté megnövekedik.

De ez a csataterp nem is volt titkos, még az igazságügyminiszter is hallhatta. És ez senkit sem izgatott. Rosszabb nem történhetik, mint hogy a hivatalos lista nem megy egyhangulag keresztül. De hát nem egészen mindegy az Nagy Mihálynak, hogy száz vagy kilencz kilencz szavazattal választották az igazságügyi bizottságba?

Csendes, szinte enyelgő volt inkább a folyosó. A tulsó végről, valahonnan az elnöki szoba irányából nyugodtan közeledett egy magas, fehér alak: a generális. (De hiszen ő egyetlen ülésből sem hiányzik.) Azt sutogta a nyomában Lakatos Miklós, hogy nagyon le van verve az öreg „közlegény”. Tisza Kálmán pedig abban a pillanatban összetalálkozott a fiatal Teleki Sándorral, aki a jegyzői polczról lebukott a pénzügyi bizottságba.

Azt mondta neki a generális:

— Mindig tudtam, Sándor, hogy rossz ember vagy. De hogy emgem is kiturjál a pénzügyi bizottságból, azt még se hittem volna.

Teleki belement a generális tréfájába.

— Nem tagadom, Kálmán bácsi. De lássa, csuf mesterség a politika és kiirtja az emberből a háladatosságot. Csak az a szomorú, hogy egy akkora hatalmasságot, amilyen Kálmán bácsi, egy bukott jegyző is kiturhat a helyéből.

— Bizony, dörömgte a generális. És aztán Emmer csodálkozik, hogy Nagy Mihály le tudta győzni.

Azzal ment tovább. És Lakatos Miklós tovább is azt hitte, hogy az öreg „közlegény” nagyon le van verve. Még talán az is megerősítette a hitében, hogy Tisza a folyosón kezet fogott Olay Lajossal. Lám, még Olayra se akar haragudni, pedig Olay most is az orrán viseli a vágást, amit a fiatal Tisza mért rája. (De hát mért haragudnék, hiszen mindenképpen csak jobb, ha azt a vágást Olay viseli!) Az öreg Lakatos Miklós erre nem gondolt, ő tovább is azt hajtogatta, hogy le van verve a „közlegény”, mert Olayt is engesztelte egy kézzszorítással.

Aztán mégis próbálkoztak a szenzációcsinálásban. Valaki megemlítette, hogy a nemzeti pártban is készül valami, mert annak a pártnak is megvan a bizottsági incidense. Horánszky ugyanis nincs az idén a pénzügyi bizottságba jelölve. A folyosó már hajlandó is volt egy kis lázra, izgalomra. Ha a szabadelvű párt nem izgatott és a szélsőbal is nyugodt, hadd szórakoztassa egyszer a nemzeti párt a folyosót. És néhányan átsiettek arra a folyosóra, ahol Apponyiék szoktak tanácskozni. De ott is csönd, semmi izgalom. Csak Hock János mesélte, hogy most jön Párisból, ahol azzal gyanúsították, hogy őt is megvásárolták a zsidók, mert ő is ártatlannak hiszi Dreyfust.

nem vág a fejleményeknek, a főhadnagy ur egy rossz negyedórát töltött volna az atyai házban, melybe oly alkalmatlan perczen és oly kelletlen érzelmekkel tört vissza.

A nagy jelenetben, melyet im, leirtunk, látjuk a darab főhibáját, habár viszont ez a leghatásosabb jelenete is.

Ami ezután következik, az már simán megy, de a darab megítélésében csak másodrendű jelentőségű. Kiderül, hogy ama végzetes hazahívó levelet Ilka írta ugyan; de nem most, hanem két év előtt. Csakhogy, látván a főhadnagy viselkedését, a levelet el nem küldte. A kis bakfis Mariska pedig eltette a levelet, és szerelmes lévén a főhadnagyba, két év múltán postára tette, mert ő látni akarta főhadnagyát. Ez emberi dolog; és a bakfisok, kik most már humaniorákat tanulnak, mért ne tehetnék meg a humanus dolgokat?

A főhadnagy is emberiebb kerékvágásba zökken. Észreveszi, hogy Mariska őt szereti; tehát nőül veszi a szép leányt. Ez is valami; sőt még több az előbbi okvetetlenkedésénél.

Ha nem is lehetünk egészen megelegedve Kazaliczky drámai kompozíciójával, el kell ismernünk, hogy szerzőnk nagy érzékkel bír a színpadi hatás iránt. Igen szép jeleneteket tud írni és a jellemeket is hatásosan festi a részletekben. Lélektanilag kissé gyöngén állítja ki őket, de a hatásosan megalkotott színpadi helyzetben elég jól állják meg helyüket.

A darabot jól adták elő. Érdekesen játszotta Gál a gépgyáros Hernádit és Nógrádi kisasszony az okos Mariskát, kinek korai sze-

Ezen a gyanúsításon nevetett Apponyi, nevetett Kaas Ivor.

Egyszer csak egy szélbali nagy titkolózva hívja félre Hock Jánost és kérdi:

— Te János, mért nincs Horánszky az idén a pénzügyi bizottságba kandidálva? Van ennek valami jelentősége?

Azt mondja Hock:

— Van.

— Micsoda?

— Az, hogy eddig sem volt a pénzügyi bizottságban.

Igy a szenzáció összezsongorodott és nem maradt belőle más, mint az a bizonyosság, hogy nagyon sokan vannak a tisztelt Házban, akik azt sem tudták, hogy Horánszky eddig sem volt tagja a pénzügyi bizottságnak.

Az izgalom tehát nem akart mutatkozni. A szabadelvű párt enyelgett, a nemzeti párt a Hock párisi meséit hallgatta, a szélsőbal Polónyira figyelt — de mindebben nem volt izgató. A tanácssteremben pedig az lehetett volna az egyetlen érdekes, ha kihirdetik a bizottsági választások eredményét. De ez az egyetlen, a kihirdetés — holnapra maradt.

S így csak holnap dől el a fogadás, hogy csakugyan olyan sokan szavaztak-e a szabadelvű pártból is Chorinra, Emmerre...

KÜLFÖLD.

Ut a béke felé. Bécsi levelezőnk táviratozza nekünk: Mindinkább több és több jel mutat arra, hogy a német képviselők soraiban a megfontolás kezd immár tért hódítani és hogy báró Gautsch miniszterelnök akciója nem lesz sikertelen. Az a program, amelyet ma Fuchs képviselő a morva tartománygyűlésen a németek nevében kifejtett, egészen világosan mutatja, hogy a morvaországi németeknek csopp kedvük sincs arra, hogy a radikálisoktól elragadtassák magokat. Igen jól értesült politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy gróf Kottulinskyt, az urakháza tagját és a stájerországi alkotmánybü nagybirtokosok vezérét ő Felsége ma kihallgatáson fogadta. — Gróf Kottulinsky holnap a gráci tartománygyűlésen beterjeszt és megokol egy indítványt, mely a nyelvrendeletek visszavonásáról szól és egyúttal megragadja majd az alkalmat, hogy megvilágítsa a kormány által a prágai tartománygyűlésen tett nyilatkozatok után alakult politikai helyzetet. Előreláthatólag félre nem érthető módon figyelmeztetni fogja a csehországi németeket arra, hogy itt az az idő, amelyben nem lehetséges már a mindent elutasító radikális állásponton megmaradni.

Cseh-német hadakozás.

A cseh tartománygyűlésben még egyre tart a hadakozás. Interpellációk, szenvedélyes felszólalások váltakoznak és ezenközben csakugyan hihetőnek tetszik a Fournier nyilatkozata, hogy a tartománygyűlés nem alkalmas talaj egyezség létrehozására.

A mai ülésről a következő telegram számol be:

Prága, január 20.

Dvorák és társai interpellációt intéznek a helytartóhoz a tegnapi események miatt. Az interpelláló panaszkodik a katonaság eljárása miatt és azt mondja, hogy több járó-kelőt megsebesítettek. (A cseh képviselők közbekialtanak: Nevezze meg az illető tisztet!)

Gróf Coudenhove helytartó azonnal válaszolt cseh nyelven az interpellációra és kijelentette, hogy a panasz alapján, amelyet a tartományi bizottság egyes tagjai tettek, kik szemtanúi voltak a tegnapi eseményeknek, ő intézkedéseket tett a rendőrhatalóságnál és megkezdte a katonai hatóságot is, hogy a kirendelt fegyveres erő lehetőleg kiértesítessen járjon el a

kívánt cél, a rend és nyugalom helyreállítása érdekében.

Erre a Ház áttért a napirendre.

Fournier kifejti, hogy a tartománygyűlés nem alkalmas talaj egyezség létrehozására, minthogy a nagybirtokosság teljesen megváltoztatta szerepét, Bouquois gróf indítványa fölösleges hasznavehetetlen és tárgyaltalan. Nem volna más célja, mint hogy végtelen vitákat idézzon elő az illetékességi kérdésben. Tárgyaltanná vált, főképp a kormány két nyilatkozata, de legkivált a második nyilatkozat következtében, amely jelzi, hogy a törvényes rendezés főtartásával február hónapban rendeletet fognak kibocsátani.

Végül Herold és Pacák ellen fordul, akiknek beszédei gyűlöletre izgatnak a németek ellen és kijelenti, hogy miután a helytartó a német diákok jogát, hogy színeket viseljenek, elismerte, mint a tartomány első tisztviselőjének gondoskodnia is kell a diákok kellő védelméről. Tiltakozik a német tanárok és diákok fenyegetései ellen, visszautasítja azt a vádat, mintha ezek lettek volna a provokálók és azzal végzi, hogy a németek kések a békére, de a német becsület és német jog feáldozása nélkül. (Tetszés a baloldalon.)

Podlipny kijelenti, hogy a cseh nép meg fogja óvni nyugalomát és nem nyújt segédkezet az izgatónak. A „bummel“ és a „couleur“ nincsenek benn az állami alaptörvényben. A helytartónak rendet kell csinálnia, a diákok kihívásainak véget kell érniük. Mellőzzék a katonaságot s járjon el a rendőrség kiméletesebben. A városi képviselő ellen való támadásokat illetőleg kijelenti, hogy a képviselőtestület korrektil járt el. Ő, mint polgármester sohasem gátolta a németeket kulturális és gazdasági törekvésekben. Panaszkodik a rendőrség és a katonaság részrehajló viselkedéséről és azzal végzi, hogy Prága jogszerű fővárosa maradjon az osztatlan cseh királyságnak. (Tetszés a csehknél.)

A vitát berekesztik. Vezérszónokokká német részről dr. Verunsky-t, cseh részről dr. Pacák-ot választják meg.

Dr. Verunsky kifejti, hogy a két nemzetiséget két alapelv választja el egymástól. A csehek a királyságot hangsúlyozzák, a németek csak cseh tartományt ismernek. Emlékeztet Stadion tervezetére, Ausztriának departementekre felosztása dolgában. Ha ezt a tervezetet keresztülvitték volna, sok szerencsétlenségtől kíméltek volna meg Ausztriát. A németek visszautasítják a feudális nagybirtokosok közbenjárását, akik teljesen az ellenség táborában vannak. Daczára mindannak, ami az utolsó időben történt, Csehország német népében forró hazaszeretet tüze lobog. A prágai eseményekről szólva, kiemeli, hogy a cseh kisebbségeket a német vidékeken senki sem bántja. Szerencsétlenség Prágára nézve, hogy a sovinszták feje áll a város élén. A helytartó azt mondta, hogy a prágai németeknek a rendelkezésre álló eszközök mérvéhez képest védelmet nyújt. A védelmet azonban a fennforgó veszély mérvéhez képest kell nyújtani. Nem akar szemrehányást tenni a rendőrségnek, de talán ereje elégtelenségének tudandó be, hogy nem léphetett közbe hatályosan. A kormány nyilatkozatát illetőleg azt mondja a szónok, hogy az a félmunka átkát viseli magán. A kormány nyilatkozata különben a szükséglet álláspontján áll, amelyen a németek is állanak, de itt fölmerül az a kérdés, hogy hol van a szükséglet határa. Nekem — ugymond — mitsem ártott, hogy megtanultam a cseh nyelvet, de ez az én személyes nézetem, nem pedig a klub vélekedése. A németek megfogadták a népgyűlésen, hogy a nyelvrendeletek visszavonása előtt nem bocsátkoznak tárgyalásba. Ehhez az álláspontjukhoz még mindig ragaszkodnak. (Élénk tetszés a németek padjain.)

Pacák kérdi, lehetséges-e olyan hangulat mellett, amelyen a tartománygyűlésen uralodik, békéről beszélni és kiemeli, hogy gróf Badeni a nyelvrendeletek kibocsátása előtt úgy a csehknél, mint a németeknél is szerzett információkat. Akkor lehetséges lett volna a béke. Rámutat a tepliczi, saaz-i, bodenbachi és ausszigi kiáltványokra, amelyekben élesztették a csehek ellen a gyűlöletet.

Lisztákat kolportáltak e városokban, amelyeken a nem német lakosok voltak összeírva. Felmutat egy ilyen listát. (Felkiáltások a németek részéről: Önöktől tanulták!) Hozzájárul ahhoz, hogy szellemi fegyverekkel harezolja. A nyelvrendeleteknek a cseh nép hozzájárulása nélkül való minden módosítását elleneséges lépésnek tekintik. Mi — ugymond — egyenlőséget és egyenlő értékűséget követelünk. Mi ugyanolyan a kvalitásuak vagyunk, mint a németek. A szóló végül elismeréssel adózik a nagybirtokosok magatartásának és azt mondja, hogy ha az az álláspont, amelyet Silva-Tarouca kifejezésre hozott, a nagybirtokosoknál tartós lesz, áldás lesz az Csehországra. (Élénk tetszés a csehknél.)

Következik egy sereg ténybeli helyreigazítás, köztük Prade képviselő, aki Sylva-Tarouca amaz állítása ellen fordul, hogy a németek pour le roi de Prusse dolgoznak. Kijelenti azután, hogy a Wacht am Rhein éneklése nem érintheti a cseheket, mert ez nem politikai dal. Azzal végzi, hogy Ausztria németjei híven ragaszkodnak Ferencz József császár iránt való hűségi fogadalmukhoz.

Bouquois indítványát 139 szóval 62 ellenében, Lobkovitz pótdítmányát pedig 133 szóval 62 ellenében elfogadják.

Az ülést erre berekesztik. A jövő ülés holnap lesz.

Ma este 8 órakor rendkívül izgatott jelenetek játszódtak le Prágában. Nyolcz fiatal ember ebben az időben a „Stadtpark“ 9. szám alatt levő házba rontott be. A ház első emeletén lakik a német egyetem rektora, dr. Ulbrich, a második emeleten pedig a „Wiener Bankverein“ prágai fiókjának igazgatója, Markus. A fiatal emberek rohamléptekben siettek Markus lakása felé és be is törtek volna, ha annak ajtajában biztosság láncz nem lett volna kifeszítve. Mikor a házmeister az inváziót észrevette, azonnal a rendőrkért szaladt, akik a fiatal embereket szétkergették.

Markus igazgató, aki éppen egy ismerős családnál időzött, megtudva e hírt, sietve a rendőrségre ment és a legteljesebb védelmet követelte maga számára. Ha — ugymond — ezt meg nem kapnám, mint német birodalmi alattvaló, Eulenburg bécsi nagykövethoz fordulok segítségért.

A rendőrség azonnal a legnagyobb biztosságba helyezte a házat. Az eset igen nagy nyugtalanságot idézett elő.

Amint a „N. Fr. P.“ ugyanez esetről jelent, a nyolcz fiatal ember a rendőrség elől való menekülése közben szaladt fel abba a házba. A Venczel-teren ugyanis nyolcz óra előtt nagy csoportosulás támadt, melyet a lovas-rendőrség ugrasztott szét és a Stadtpark felé üzött.

A Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósítás.)

A Dreyfus-ügyben, amely már régóta az egész civilizált világot izgatottságban tartja, névezetes fordulat állott be. A mai nap szenzációja az, ha ugyan az Independance Belge értesülésének himni lehet, hogy a francia minisztertanács elhatározta a Dreyfus-per revízióját. A nevezett lap, amely különben a francia kormánynyal állandó összeköttetésben van, feltűnő helyen közli a szenzációs hírt. Megjegyzi, hogy a per revízióját a legutóbbi miniszteri tanácson határozták el s a hivatalos közzétételtől mindaddig főleg az óriási izgatottság miatt tartózkodtak. A Zola-per befejezése után azonban azonnal kijelentik, hogy a Dreyfus-ügyet revideálják. Csak a perújítás egyes modalitásai okoznak némi nehézséget.

Zola sajtópera.

A Zola és az Aurore ellen indítandó sajtóper valószínűleg február 5-én vagy 7-én kezdődik. A közeli terminus általában jó hatást tett. Azt hiszik, hogy ez a per tisztító tűként fog hatni. Zola most gyűjti a bizonyítékait, melyeket a tárgyaláson fel fog hozni, feltéve természetesen, hogy ezt neki megengedik. Állítólag kétszáz tanút idéznek be ebben az

ügyben. *Clemenceau* minden esetre szóhoz jut, ha másképp nem, mint tanu, bizonyosan megragadja alkalmát, hogy a kérdés politikai hatását is megvilágítsa, amelyet mértékellen izgatás idézett elő. A egész politikai helyzetet a Dreyfus-ügy uralja, *Clemenceau* mindent meg akar világítani, amit a haditörvényszék homályban hagyott. Ki fogja mutatni, hogy az az okirat, amely Dreyfus állítólagos vallomását bizonyítja, az *akták közt még nem volt meg*, amikor *Henry* ezredes *Picquard*-tól átvette a hadügyminisztérium bureau d'informations-jának a vezetését. (N. Fr. Pr.)

A mai párisi esti lapokban egy hivatalos közlemény azt mondja, hogy a Zola-perben *títkos iratokat nem* terjesztenek a bíróság elé. A közlemény nagyon élénk kommentárookra ad alkalmat és általános az izgatottság az újabb titkolódzás miatt.

Zola a Dreyfus-ügyről.

A londoni *Star* című lap párisi levelezője meginterviewolta *Zola* Emilt. A találkozásról ezeket írja:

Zola egy kis mellékutcában lakik a le Trinité templom mögött, tíz percnyire az Operától. Párisnak nem épen legvonzóbb külsejű háza ez. Bizonyos kétkedéssel kérdezősködtem egy városi rendőrtől, aki ünnepélyesen sétált fel és alá, hogy melyik házban lakik *Zola*. Ez volt a rövid felelet:

— Nem ismerem őt!

Mindazonáltal három percczel később egy kis szobácskában voltam, ahol a nagy férfura várakoztam. Félig boszus, félig derűs arccal fogadott.

— Miért akar engem meginterviewolni? — kérdezte *Zola*. — Én vagyok a legutolsó ember Párisban, akihez elmennék. Mindent, amit mondhatnék, nyomtatásban mondottam el. Semmit sem titkolok el. Tudni akarja, hogy mit gondolok? Jó, látta ön az *Aurore* mai számát?

— Hallottam a *Camelot*kat, amint a lappal kezökben kiabáltak, de időm már nem volt elolvasni.

— Benne van! — mondotta *Zola* és kissé izgatott hangon folytatta: — Az a cikk elmondja önnek, hogyan gondolkozom. A köztársaság elnökéhez intéztem a levelet, amelyet bátran elolvashat az angol közönség. Nem tehetek ahhoz semmit. Önöknek, újságíróknak olyan emberekhez kellene fordulniok, akikről azt sejtik, hogy még valamit fenntartottak maguknak. Én azonban, barátom, mindent elmondok, amit tudok, amit érzek.

— A Dreyfus-ügyet azonban végleg elintéztnek tartja ön? — kérdeztem én.

Nem törődött e kérdéssel, hanem folytatta:

— Ez volt a rettenetes valóság a tulajdonképeni kezdet óta. Csupa titkolódzás, titkolódzás, titkolódzás! Dreyfus felett legelőbb titokban tárgyaltak. Micsoda igazság volt ebben! Az egész országban két vagy három emberen kívül ki ismeri az igazságszolgáltatásnak ezt a gyalázatos bűnét, amely ma Franciaország szeme előtt el van takarva? Ezek azt mondják, hogy voltak bizonyítékok. Hol voltak? Hol vannak? Kinél vannak? Ha pedig vannak, nekem, önnek, az egész világnak van joga tudni, mik azok a bizonyítékok és miért kell Dreyfus kapitánynak tul a tengeren a számkivetést elszervezni?

Zola fel és alá járkált a kis szobában és izgatottsága nőttön-nőtt.

— Nem, nem, nem! — folytatta. — Nincs vége, épen most kezdődött. Ma új fejezet kezdődik. Nos, úgy áll a dolog: az én nézetem szerint sem Dreyfus, sem pedig a katonai törvényszék, amely őt elítélte, nem bűnös — és azt hiszem, Dreyfus ártatlan. Hanem én most a panaszomban határozottabb lehetek. A roszakaratu egyén, aki az egész gyalázatos és aljas ügyben bűnös, de *Paty du Clam* ezredes. Egész kötetre való indokot halmozott fel a szerencsétlen Dreyfus ellen, egész halmazát a hamisított bizonyítványoknak, hogy elhitesse Dreyfus bűnösségét. Ő volt az örökös elkövetője a szerencsétlenségnek, amely még nem ért véget. A Dreyfus elítélésében a jogi tévedés — hogy keményebb szót ne

használjak — ennek a gazembernek a bűne, aki a legbűnösebb manipulációkba bocsátkozott, hogy tovább gazságokat halmozzon össze áldozatára.

— Hanem az a hadi törvényszék, amely csak most tárgyalt?

— Igen — ez a törvényszék — kik voltak ők? Azt mondom, hogy *Mercier* tábornok az erkölcsi bátorság teljes hiányában önmagát is bűnbe keverte, hogy *Billot* tábornoknak a kezében kétségbevonhatatlan bizonyítékok voltak Dreyfus ártatlanságáról és ő ezeket megsemmisítette vagy elhallgatta; azt mondom, hogy az egész dolog ennek az évszázadnak a legnagyobb igazságtalansága. *Boisdeffre* és *Gouse* generálisok egy csolnakon eveznek *Billot* tábornokkal. Mindannyian együtt dolgoztak azon, hogy tanubizonyítást tegyenek a legnagyobb vakmerőségről, mind a hárman óriási módon elfogultak és részrehajlók voltak, egyik sem tette azt, amit tennie kellett volna, semmit sem hallottak, csak azt, amit hallani akartak...

Nem tudok aludni addig, amíg meg nem tettem azt, amit tudok, hogy Franciaországot egy gyalázatos tévedés jóvátételére szorítsam.

Zola ezekkel a szavakkal fejezte be a beszélgetést:

— A jövőről nem tudok többet, mint ön. Az embernek egyszerűen a becsületről táplált saját meggyőződése szerint kell cselekednie és azután nyugodtan várnia!

Tüntetések.

A vidékről, mint Párisból táviratozzák, antiszemita zavargásokat jelentenek. *Rennesben* *Basch* tanár ellen tüntettek, mert zsidó és osztrák születésű. Ez a tanár pedig már francia-honos. A nagy lármá és zaj miatt előadását nem is tarthatta meg.

Marseilleben szintén erősen izgatnak az antiszemita a zsidók ellen. Ma plakátokat ragasztottak ki, amelyekben a zsidókat minden rossz okozójának hirdetik. A városba katonaságot rendeltek, mert újabb, veszélyessé válható tüntetésektől tartanak. (N. Fr. Pr.)

A mai minisztertanácsban *Barthou* miniszter jelentést tett a Párisban és a vidéken történt tüntetésekről. A miniszter tudatta, hogy intézkedések történtek az utcai tüntetések megakadályozására, különösen pedig a szombatra hirdetett gyűlés megállítására, amelyet el fognak tiltani.

A magyar hajósok egyesülete ma a következő táviratot küldte Párisba *Zola* Emilhez:

A magyar hajósok csodálattal eltelve ön iránt, mint századunk legbátrabb hőse iránt, üdvözlük önt nemes vállalkozásában és kívánják, hogy a Mindenható ótalmazza önt az emberiségért vívott harcában.

A magyar hajósok.

TÁVIRATOK.

A krétai kormányzó.

Berlin, január 20. A krétai kormányzói állás betöltésének kérdése áll most előtérben. A mint jelentik *Konstantinápolyból*, az orosz nagykövetség, állítólag, igen energikus jegyzéket nyújtott át a portánál *György* herceg érdekében, kinek jelölésébe az összes hatalmak beleegyeztek volna.

Hamburg, január 20. A *Bismarck*hoz közel álló „*Hamburger Nachrichten*” ma nyilván sugalmazott cikket közöl a krétai kormányzó ügyében. A lap szerint *Németországra nézve tökéletesen közömbös az, hogy ki lesz Kréta kormányzója*. Nem lehet Németországnak feladata, hogy Görögországnak, amely *György* herceget akarná kormányzóknak, utját állja.

Frankfurt, jan. 20. A *Frankfurter Zig*-nak jelentik *Konstantinápolyból*: Az orosz indítvány a krétai kormányzó ügyében egész világosan arra enged következtetni, hogy az özveggy csárné

befolyása ismét növekszik. *Tetwik* pasa külügyminiszter *Sinoviev* orosz nagykövetségnek ma azt mondta:

— Az orosz kívánságot nem lehet egyébként tekinteni, mint *Kréta* rejtett annektálásának Görögország számára, ami ellen a szultánnak még akkor is ellentállást kellene kifejtenie, ha az összes nagyhatalmak beleegyeztek volna.

Különbén is már, úgy látszik, Oroszország e követelés tekintetében engedni akar, amint az egy beszélgetésből kiténik, amelyet *Maximov*, az orosz nagykövetség első dragománja, a török külügyminiszterrel folytatott és amelynek folyamán a *Sinoviev* követelményének egész más jelentőséget igyekezett tulajdonítani.

Az elnyomott lengyelek.

Berlin, január 20. A porosz képviselőház mai ülésén a telepítési törvényhez benyújtott novellát tárgyalta.

Herceg *Hohenlohe* birodalmi kancellár kijelenti, hogy tény, hogy egyes egyes lakosságú országrészekben a lengyel lakosság terjeszkedik. A lengyelek közt még sokan ellenséges indulattal vannak Poroszország iránt. Még mindig önálló Lengyelországról álmodoznak, de Poroszország soha sem fogja Posent feladni.

Jazdzewski azt mondja, hogy a lengyeleket igazságtalanul vádolják országháborítással. Ez a javaslat azt bizonyítja, hogy a lengyelek nem aiai kormányval állanak szemben, hanem oly kormányzattal, amely *kiméletlenül germanizál*, alkotmányellenes rendszert követ és élesíti az ellentétet. A lengyelek újlag tiltakoznak az 1886-iki törvény ellen, valamint a mostani javaslat ellen is, és csak abban az esetben fognak résztvenni a tárgyalásban, ha erre valamely különös ok kényszeríti őket.

Báró *Hammerstein* földművelési miniszter azt mondja, hogy *Jazdzewsky* tiltakozása bizonyíték a lengyelek németellenes magatartása mellett. Felháborodással utasítja vissza azt az állítást, hogy szó sem lehet a kormány aiai magatartásáról. Hiszen a németek azt vetik a kormány szemére, hogy előnyben részesíti a lengyeleket. A jelenlegi lengyel mozgalomnak monarchiaellenes iránya van. A paritás megsértéséről és katolikusellenes irányzatról szó sem lehet. A nemzeti tulajdonságok kiméletben részesülnek. A német műveltség hasznára fog válni a lengyeleknek is. Szóló tartós, áldásos békét remél. (Tetszés.)

Muncke nem helyeselheti a javasolt eszközöket, mert nem igényel sikert. A kormánynak mindenekelőtt igazságosnak kell lennie.

Miquel pénzügyminiszter megjegyzi, hogy a lengyelek anyagilag és szellemileg elkülönítik magukat a németektől. A lengyeleknek a régi dicsőség visszatérésébe vetett reménye önmagában véve talán érthető, de még mindig nem ok arra, hogy ezt a reményt a gyakorlatba is átvigyük. Mi nem akarjuk kiirtani a lengyel nyelvet, de a lengyeleknek a saját érdekükben is két nyelvének kell lenniök. A poseni németeknek ép oly nemzeti öntudatot kell tanúsítaniok, mint a lengyeleknek. A centrum meg fog győződni róla, hogy a katolikus érdekek nincsenek érintve.

Nadbyl (centrum) a javaslatban azt a szándékot látja, hogy kiirtsák a lengyeliséget és a katolizizmust.

Miquel pénzügyminiszter megjegyzi, hogy a kormány azonnal visszavonja a telepítési törvényt, amint behírozzák, hogy a nagy-lengyel agitáció csak ez a törvény idézte elő.

A javaslatot a költségvetési bizottsághoz utasítják.

Gladstone betegsége.

Cannes, január 20. *Gladstone* állapota környezetében némi aggodalmat kelt, határozott betegség ugyan nem konstatalható, de az agy államférfi igen gyöngé.

HIREK.

Ferencz Ferdinand főhercegről.

Merán, január közepén.

A rottensteini kastély ablakán délből be-
szökik a meleg napsugár, éjszakára pedig, am-
ikor Merán alszik, apró jégvirágok csillannak meg
az üvegtáblákon. Ezt a tél-tavaszi felemás idő-
járást találta itt a rottensteini kastély gazdája,
Ferencz Ferdinand főherceg.

Merán főherceg-vendége ebből a dilem-
matikus világból élvezi a tavaszt is, a telet is.
A déli órákban, amikor májusi illatos lehellet
suhán végig a promenádokon és a hőmérő
azzal nyájaskodik, hogy Réaumur szerint tizen-
egy fok meleget mutat, a sétautakon feltűnik
Ferencz Ferdinand főherceg daliás alakja.
Ő nem az az illusztris, hideg vendége
Meránnak, akire szent borzalommal tekint
a többi járó-kelő. A szerető meleg pillan-
tásai kísérik őt minden oldalról, amikor
végigmegy az allékon, amelyeken megrezeg
a verőfény. Ezuttal sutba kell dobnunk mind-
azokat a jelzőket, amelyekkel a góthai alma-
nach notabilitásait magasztalni szokták, mert
a trónörökös se nem „leereszkedő“, se nem
„kitüntető nyájassága“, ő jóval több, mint
amennyit e merev epithetonok mondanak. Ked-
ves, szeretetreméltó, megvesztegető. Ezt valija
ma minden meráni. És ilyen módon lett ő a
meráni társaság „*archiduc gaité*“-je.

De mikor a nap elbuvik a tiroli hegyek
mögé és leereszkedik az éjszaka, a hőmérő
higanyoszlopa leszáll a zérus alá és hét-nyolcz
fok hidegről tanuskodik. *Ferencz Ferdinand*
főherceg ekkor is barátságosan tekint ki a
sötét éjszakába, mert a hideg táplálja a me-
ráni mestereséges jégpályát, a trónörökös pedig
lelkes híve a jégsporinak.

De *Ferencz Ferdinand* főherceg jóke-
délye ennél is világosabban nyilatkozott meg
azon a nagyfényű estélyen, amelyet *Fodor*
Kálmán és neje, született *Berchtold* Zephire
grófnő rendezte meráni villájukban és amelyet
a trónörökös is megtisztelt látogatásával.

Meránban időző honfitársaink közt leir-
hatatlan örömet kellett az, hogy a főherceg
első látogatása éppen az ottani haute crème
egy magyar tagjának szólt. Különben a ma-
gyarság iránt való erős rokonszenvét azzal is
elégé demonstrálta, hogy magyar mesterével
naponként teljes két óráig gyakorolja
nyelvünket.

Az említett mulatság mindenkép méltó
kerete volt a kitüntető látogatásnak. Este kil-
encz órakor *Fodor* *Kálmán* villájában együtt
voltak a meghívott vendégek, számszerint hat-
vanöt. Persze a meráni társaság eliteje.
Kilencz óra után érkezett meg *Ferencz Fer-*
dinand főherceg báró *Bronn* dzsidás-kapitány
hadsegéde kíséretében. Dzsidás-ezredének ezre-
dosi ruhájában volt. A feljárónál a házigazda
üdvözölte, mire a trónörökös kifejezte örömét,
hogy e mulatságon megjelenhetett. Mikor a
táncsterembe lépett, megcsendült a zenekar
játéka és itt a háziasszony köszöntötte. Most
nyomban megkezdődött a táncz.

A főherceg az első keringőt a ház ur-
nőjével tánczolta — megnyitván a bált — és
az első négyesre, amelyhez huszonegy pár
állott fel, ugyancsak *Fodor* *Kálmán* urnőt
kérte fel. Az első keringő után a főherceg
bemutattatta magát adjutánsa által mindazoknak
a hölgyeknek, akiket eddig még nem ismert,
asztán az urakat mutatták be neki egyenként.

A trónörökös a tánczrendből nem hagyott
ki egyetlen egy tánczot sem, valamennyit
pompás hangulatban járta, és az egybegyűlt
hölgytársaságban nem volt senki, akivel nem
tánczolt volna legalább egy tóurt. Határozott
kivánságára azután kétszer is *lancier*-t tánc-
zoltak; a főherceg párja itt *Thun* *Tóni*
comtesse és *Goidegg* *Akti* kisasszony volt.

Az első *lancier* után a társaság átment a
melléktermekbe, ahol a hideg buffet volt föl-
állítva. A főherceg különösen a magyar borokat
dícsérte. Étkezés után fölkereste a dohányzót
és ott több hölgy társaságában élénk csevegés
közben szívta el szivarját. Sokat beszélt utá-
zásairól és vadászkalendjairól. És mily kitünő
causeurnek bizonyult! Nagy gyönyörűsége telt
a bálon szereplő olasz zenekar játékában is. Ez

az orkeszter nemcsak a tánczhoz játszott, de
szünet alatt velencei és nápolyi népdalokat is
adott elő igen csinosan.

A főherceg ott maradt a mulatságon
reggeli fél öt óráig; látóvaló tehát, hogy kitün-
ően érezte magát ennek az előkelő magyar
családnak a termeiben.

A pazar fényű mulatságban résztvettek: gróf
Bentinké szül. *Wedel* grófné leányával, gróf *Thunné*
szül. báró *Leon* leányával, gróf *Bissingen* és neje
szül. *Mossonyi*, báró *Wrozda* és neje szül. *Stuben-*
berg grófnő, gróf *Traun* és neje szül. *Wichnitz*,
báró *Weiszne* szül. *Berchtold* grófnő, *Bearnreutter*
és neje szül. *Hauszmann* bárónő, *Millek* *Dichholz*
szül. *Hauszmann* bárónő, *Lónyayné* három unoka-
hugával, báró *Kräutner* leányával, *Goidegg* *Viktor*
kamarás nejével és nővérével, *Londonhofen* *Marietta*
grófkisasszony, *Stüllfried* *Mansi* grófkisasszony, *Ge-*
lacie grófkisasszony, *Ponthon* baronesse, *Huszár*
László leányával, báró *Kutschera* és neje szül. báró
Wacherer, báró *Toressoni* nejével, *Czermin* grófné
szül. *Rosenberg* grófnő és leánya; báró *Bronn* adju-
táns, báró *Montenach*, gróf *Gizozky*, gróf *Lanerma*,
Bulwitz hadnagy, *Binder* ezredorvos, *Gschöpf* fő-
hadnagy, *Förster* hadnagy, báró *Plappart*, dr. *Ho-*
mann, gróf *Thun* *Keresztély*, gróf *Thun* *Gaston*, dr.
Weninger, *Wichnitz* *Kálmán*, báró *Kutschera* *Hugó*,
Ballerini, báró *Lettoro*, gróf *Forni*, *Kolpf* lovag,
Maldonek, *Mister* *Micholls*.

— A belga királyné veszedelmében.
Mária Henriette belga királynét tegnap sáta-
kocsizás közben veszedelem fenyegette. A lovak
megijedtek valamitől s ragadni kezdték a kocsit.
A királyné hamarosan kiugrott a kocsiból s
oly szerencsésen, hogy semmi baja sem tör-
tént. A nagy néptömeg, mely az eset láttára
összeverődött, egészen hazáig kísérte a király-
nét, aki gyalog ment vissza a királyi palotába.

— A hadtestparancsnok ebédje. *Herczeg* *Lob-*
kovics *Rezső* tábornagynak, hadtestparancsnok,
budavári palotájában ma ebédet adott, amelyen
résztvettek: báró *Bánffy* *Dezső* miniszterelnök, gróf
Zichy *Ferencz* tárnokmester, gróf *Széchenyi* *Imre*,
Szabó *Miklós*, a kuria elnöke, báró *Fejérváry* *Géza*
hónvédelmi miniszter, gróf *Andrássy* *Aladár*, *Wekerle*
Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, *Szilágyi*
Dezső, a képviselőház elnöke, *Josipovich* *Imre*,
Erdély *Sándor*, *Lukács* *László*, *Perczel* *Dezső*,
Wlassics *Gyula*, báró *Dániel* *Ernő* és *Darányi* *Ignác*
miniszterek, *Rakovszky* *István* főszámszéki elnök,
gróf *Bánffy* *György*, *Rohonczy* *György* altábornagy
és *Márkus* *József* főpolgármester.

— *Móricz* *József* exhumálása. Ismeretes a
szegény *Móricz* *József* esete, aki Debreczenben
édesanyjának és nővérének védelmezése közben
megölte brutális és részeges apját. A törvényszék a
kényszerűségből apagyilkossá lett fiatal embert
fegyházra ítélte s szegény *Móricz* *József* az illavai
fegyházba került, ahol áldozata lett a hőrtönök
rendes betegségeinek, a tüdővésznek. *Móricz* *József*
közlekedni érezvén halálát, végrendeletet írt, amely-
ben összes vagyonát az Eimkének hagyományozta
és egyúttal arról is intézkedett, hogy holttestét Deb-
reczenben helyezték nyugalomra anyja és nővére
mellett. *Móricz* *József* nemsokára meg is halt és
Illaván temették el. Végrendeletének végrehajtója
már megkapta az engedélyt holttestének az exhumá-
lására s a holttestet a napokban Debreczénbe fogja
szállíttatni, ahol végre szegény *Móricz* *József* végső
pihenést talál a családi sírban, úgy, ahogy kívánta:
anyja és nővére mellett.

— *Ráth* *Aladár*. Mai ily című cikkünk
alkalmából a M. U. meginterviewolta *Halmos*
Jánost, aki ekképen nyilatkozott:

— A főpolgármester és én nem voltunk *Ráth*
Aladár jelöltetése ellen. A kijelölő-választmány azon-
ban szuverén testület, mely a maga
legjobb belátása szerint ejti meg a jelöléseket,
mindenkor a város érdekeit tart-
ván szem előtt. Ha tehát a kijelölő-választ-
mány *Ráth* *Aladár* ur jelölését elejtette, ez csak
annak a bizonyossága, hogy a kijelölő-választmány-
nak *Ráth* *Aladár* ur eddigi hivatali működése ellen
alapos kifogásai lehettek.

Ha minden dolgot olyan alaposan végezne
Halmos polgármester ur, mint ezt a demontit,
akkor nem lehetne hozzá gratulálnunk a „szu-
verén testületnek“ és a nemes városnak, amit

pedig mi meg nem vonunk; a mi cikkünk nem
Ráth *Aladár* személyéről szól, *Ráth* *Aladár* csak
egy typus: a meghalt portentumok fiai szemben
állítva az élő portentumok fiaival. Megenged-
jük, hogy a „szuverén testületnek“, „mindenkor
a város érdekeit tartván szem előtt“ (nem egé-
szen ismeretlen frázis), alapos kifogásai voltak
Ráth *Aladár* ur ellen s ehhez semmi közünk,
de mi azt állítottuk, hogy ha *Ráth* *Károly* még
most is élne, a szuverén testületnek, „min-
denkor a város érdekeit tartván szem előtt“,
nem lettek volna semmi alapos kifogásai *Ráth*
Aladár ur ellen. Hiszen ez volt a cikk tárgya
és nem egyéb. Ezt a protekciós szellemet
a városnál nem naiv demontikkel kell megezá-
folni, hanem egy új, tisztább, pusztán a tehet-
séget és a szorgalmat felkaroló irányzat in-
augurálásával a városházán.

— *Határozás*. *Bóné* *Gyuláné* született *Novák*
Margit, Debreczenben, 19-én, 22 éves korában meg-
halt. — *Lamm* *Ármin*, Veszprém megye törvény-
hatósági bizottsági tagját, súlyos csapás érte: tizenöt
éves *Dezső* fia tegnap reggel hosszú szenvedés
után Budapesten meghalt. A korán elhunyt ifju em-
ber temetése nagy részvét mellett ma délelőtt tör-
tént meg.

— A csongrádi plébános ügye. *Hegyi*
Antal, csongrádi plébános neve ukkor vált is-
meretessé, amikor híres levelét *Schuszter*
Konstantin váci püspökhöz megírta. A főtisz-
telendő plébános ur azóta is többször adott
hírt magáról. És mindig hangos hírt. S már
akkor rebesgették az emberek alapos ismerői
Horácz-nak azt a mondását, hogy a szenvedé-
lyes agitátorok rendszerint olyankor öltözköd-
nek a szenvedélyesség köntösébe, mikor valami
leplezni valójuk van. Ez a bölcs mondás fő-
tisztelendő *Hegyi* *Antal* plébános urra is be-
vált. Mert most ime olyan kellemetlenség esett
meg vele, hogy valószínűleg egyszer és min-
denkorra lekerül neve a napirendről. Mint
ugyanis csongrádi tudósítónk táviratozza, a
herceggprimás *Hegyi* *Antal* plébánost a primási
szentszék ítélete alapján ma délután állásától
végleg elmozdította. Ezelőtt három évvel egy
csongrádi újság azt írta róla, hogy 4000 fo-
rint misepénzt elsikkasztott. Ezért és más
egyéb dolgokért szigorú vizsgálatot indítottak
ellene, amelyeknek során kiderült, hogy a kér-
déses misepénzeket valóban elsikkasztotta.
Egyházi hatósága a plébánosi teendő elvégzé-
sére *Droppa* *Károlyt* küldte az ő helyébe.

— Az egyetemi rektor a szülőkhöz.
Dr. *Herczegh* *Mihály* egyetemi rektor, hogy
megnyugtassa a közvéleményt arról, hogy nem-
zetiségi fészkelődések és izgatások a magyar
királyi tudomány-egyetemen nincsenek, a kö-
vetkező sorok közlésére kért fel bennünket:

„Én, mint a tudomány-egyetem rektora, a
legnyjában megtörtént kihallgatások és elővizsgálatok
alapján úgy a közvélemény, mint a vidéken lakó és
nem magyar ajku aggodó szülők megnyugtására
ezennel hivatalosan tudatom, hogy nemzetiségi fész-
kelődések, vagy a magyar állam egysége ellen irány-
zott összejövetelek, érkezetek a budapesti egyete-
men tanuló nemzetiségi ifjak részéről elő nem
fordultak, sem ők ilyenekben részt nem vettek.
Azokról a hírlapi közleményekről pedig, melyek a
nemzetiségi sajtóban megjelentek, a nemzetiségi egye-
temi ifjuságnak semminemű előleges tudomása nem
volt, sem azoknak a sajtóközleményeknek szóval,
vagy írásban értelmi szerzői nem voltak. Mindezek
— ha ugyan megtörténtek — akaratuk és beleegye-
zésük ellenése történtek. Ők jó hazafiaknak vallják
magukat és minden ilyen, vagy hasonló politikai
merényllettel való gyanúsítást, vagy vádaskodást a
leghatározottabban és legnagyobb méltatlankodással
utasítanak vissza. A nemzetiségi ifjak nevében
dr. *Herczegh* *Mihály* s. k., a tudomány-egyetem
rektora.“

— Egyházi állások betöltése. A bécsi
Pazmaneum igazgatójának, *Czibulka* *Nándor*
esztergomi kanonoknak hosszadalmas és su-
lyos betegsége arra indította *Vaszary* *Kolos*
herceggprimást, hogy új rektort nevezzen ki a

Pazmaneumba. A hercegprimás bizalma gróf Széchenyi Miklós jáki apátban összpontosult, aki négy éven át titkára volt. A kinevezés azért késett, mert gróf Széchenyi Miklós még nem töltötte be a 30 évet és erre a fontos állásra fiatalabb embert nem szokás kinevezni. Mint-hogy a fiatal apát a napokban harmincz éves lett a hercegprimás kinevezte őt a Pazmaneum rektorának. Széchenyi már el is utazott Bécsbe s holnap átveszi hivatalát. Az üresedésben levő két esztergomi kanonokságra ugyancsak gróf Széchenyi Miklós és Bogisich Mihály ezimzetes püspök budavári prépost és esperesplébános vannak kiszemelve. Ezeket a kinevezéseket a hivatalos lap február végén fogja közölni s ugyanekkor töltik be a két pozsonyi kanonoki stallumot is.

— Az osztrák miniszterek Budapesten. Báró Gautsch osztrák miniszterelnök, dr. Körber kereskedelmi és Böhm-Buwerk pénzügyminiszter ma este Bécsből Budapestre érkeztek. A nyugati pályaudvarból egyenest a vendégfogadóba hajtottak, megvacsoráztak s lefeküdtek.

— A pécsi püspök installációja. Hettyey Sámuel pécsi püspök installációja 27-én lesz. Pécs város hatósága egy ma tartott értekezletben, mint tudósítónk jelenti, elhatározta, hogy a várost fellobogóztatja és este kivilágítja. A tervezett fényámenet elmarad, az erre a célra szánt 300 forintot a város szegényei között osztják ki. A beiktatás ünnepe 11 óráig tart, ekkor kezdődnek a tisztelgések. Este a pécsi dalárda szerenádát ad a püspöki palotában. A tisztelgő küldöttségeket a püspök a rezidenciában, a katolikus körben és a szemináriumban fogja megvendégelni. A tisztelgésre Pécsre érkeznek Somogy-, Tolna-, Bács- és Verőce megyék küldöttségei.

— Rendjelenet adományozás. A király kaposmérői Mérey Kajetan külügyminiszteri osztálytanácsosnak a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Az állami számvéviszék gyászja. Höberth Ferencz miniszteri tanácsos, aki az állami számvéviszékhez volt beosztva, ma hajnalban, hosszas szenvedés után meghalt. Höberth egyike volt a számvéviség legszorgalmasabb hivatalnokainak és 67 éves kora dacára is olyan ruganyos és olyan friss kedélyű volt, hogy fiatalabb hivatalársai is megirigyelhették. Höberth 1831-ben Budapesten született és végigharcolta az 1849. és 1859-iki olasz és 1866-iki csehországi háborút. 1870-ben belépett az akkor fölállított állami számvéviszék hivatalába, amelyet azóta el se hagyott.

— A hárem halottja. Nagy gyász van a szultán udvarának: Javer aga, a „boldogság kapujának őre,” a fő-eunuch meghalt. Temetésén az összes konstantinápolyi eunuchok megjelentek; így vitték utolsó útjára a fő-eunuchot. És míg a néhány ezer pályatárs a végtisztességgel szolgált az elhaltak, addig az utódjának átadták a szultán háremének kulcsait és arannyal gazdagon kivarrt egyenruháját. Az új fő-háremőrt Ghani agának hívják, „fenség” címet használ és harmadik rangban áll a nagyvezir után.

— Éhínség, betegség. Keszthelyi levelezőnk tudósítása szerint a múlt évi rossz termés következtében Zalamegye több községében, így különösen a szentadorjáni jegyzőséghez tartozókban nagy a nyomoruság. A szegényebb népek már alig van betévé falatja és könyöradományokból él. Letenyén és Beczén az influenza és a tüdőgyulladás pusztít nagy mértékben, úgy, hogy naponta három-négy haláleset történik. Ennek a megdöbbentő emberpusztulásnak is a rossz termés a közvetett oka, mert az emberek botrányosan rosszul táplálkoznak s igen szegények lévén, vagy egyáltalában nem, vagy pedig már későn vesznek igénybe orvosi segítséget.

— A társadalmi reformkérdésekről. Dr. Mardello Gyula egyetemi magántanár tegnap este a Magyar közgazdasági társaságban folytatott előadását a társadalmi reformkérdésekről. Hosszasabban foglalkozott a szegénység okaival, amelyeket az általános gazdasági termelési és technikai körülményekre vezet vissza. Hangsúlyozza azt, hogy a jótékonyág gyakorlásának a módját nagyon meg kell

válogatni. Fődolog közvetlen tapasztalatok révén megismerkedni a nyomor okaival. Ez csak úgy válik lehetségessé, ha intenzívebb lesz az érintkezés azok között, akik jót akarnak tenni és akik a segítségre rá vannak szorulva. Példának hozta fel Hadriánus császár korát, amikor hivatalosan osztogattak a forumon alamizsnát a népnek. És épen az az osztály, amely az ingyen evéssel és ivással tartotta fenn az életét, döntötte meg később a császárság hatalmát. Egy társadalom csak úgy tartja fenn magát, ha annak minden egyes tagja, eltekintve egy elenyésző kisebbségtől, a saját munkájából él meg. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy sok individuumot mentett meg az alamizsna, de sokkal többit csinált kétes existenciát. Előadásának befejezésével ismertette az angol társadalomnak minden tekintetben tanuságos akcióját a jótékony-ság terén.

— A trieszti köd. Az a rettenetes sűrű köd, amely Triestet tegnap megülte, még ma sem szűnt meg. Mint egy trieszti táviratunk jelenti, az elmúlt éjjel a sűrű köd következtében husz ember beleesett a tengerbe. Egy ember bele is fulladt. Az utcákon lámpásokkal járnak az emberek. A csatornán átvezető hidakon a biztonság kedvéért kötelek vannak kifeszítve. A hajók forgalma teljesen megszűnt.

— Új népönnya. Az V. és VI. kerületi külterki egyesület, onylitendő a szegény nép nyomorán, ma déli 12 órakor nyitotta meg népkonyháját a külső-váci-ut-i iskola mögött levő hajléktalanok menedékhelyének e célra berendezett földszinti helyiségében, még pedig minden ünnepélyesség mellőzésével. Ma már mintegy száz szegény ember kapott tíz krajczárért izletes és bőséges ebédet, holnap azonban már 2—300 ember kaphat ellátást. A székes-fővárosnak ebben a legszebben és legigényesebben berendezett népkonyhájában az esetleges szükséghez képest naponként 500 embert könnyen elláthat ebéddel. Szegényebb családok hazu is vihetik eledelüket. A népkonyhát a külterki gyárosok és nagyiparosok neimeslelkű urhélyei vezetik. A meguyításnál Rieger Györgyné, elnöknő, látta el a felügyeletet. A népkonyha felügyeletét napról-napra váltakozva Neuschloss Marcellné, Láng Lászlóné, Rieger Gyuláné, dr. Rényi Bóláné, dr. Molnárné, Országh Jolán, Höcker Károlyné, Fuchs Gáborné, Winter Adolfné, Hajnal Adolfné, Krausz Dezsóné, dr. Décsi Lipótné, dr. Bohuniczky Amália, Strasser Gyuláné, Guhrauer Frigyesné, Schwarz Árminné, dr. Tirschnerné, Brunner Imréné és Lorsch Frigyesné látják el.

— Munka az inségesek számára. Darányi Ignác földmívelésügyi és báró Dániel kereskedelmi miniszter elhatározták, hogy bizonyos nagy közmunkákat már most fognak megkezdni, hogy a rossz termés következtében több megyében inségbe jutott nép munkához és így keresethez jusson. Így legközelebb megkezdik az Ung és Zemplén vármegyékben építendő vaján-deregyői ut munkáit 100.000 forint költséggel, Bereg vármegyében a turavölgyi állami út építését 150.000 forint költséggel, a pozsonyi kikötőépítési munkákat, a koppányi dunaszabályozást 250.000 forint értékben, gátépítést Csepel-szigeten 210.000 forint költséggel, Torontál vármegyében a borjasi szabályozást 300.000 forint értékben, a franyovai szabályozást 160.000 forint költséggel, nemkülönben a kötelki, szolnoki és körösi szabályozási munkákat. A nagy vízszabályozási társaságok is mintegy négy millió forint értékű munkákat kezdetnek el. Végül az ecsedi láp szabályozási és lecsapolási munkáinál is mintegy 4000 ember és a Vág folyó szabályozásánál mintegy ezer ember található tisztességes keresetet. Egyben megemlítjük, hogy a Magyar Országos Központi Fatarek-pénztár igazgatósága ötszáz forintot szavazott meg a torontálvármegyei inségesek számára és ezt az összeget már el is küldte a torontálvármegyei alispánnak.

— A bagaméri zendülés főczinkosait és terhelteit ma erős csendőrfedezettel Nagyváradra szállították. A körülbelül ötven főből álló bus csapatot a reggel 8 óra 25 perczkor érkező vonat szállította Nagyváradra, a hol Dobozi Kálmán szolgabíró a királyi

törvényszéknek adta át őket. A vádlott csapatnak a vonulása úgy a vasuton, mint a városban nagy fel-tűnést keltett.

— Újabb merénylet párisi rendőrök ellen. Többszörösen beigazolt pszichológiai megfigyelés az, hogy egyik bűntény szüli a másikat. Alig hogy az Etievant-féle eset, amelyről lapunk mai számában megemlékeztünk, megtörtént, újabb merényletről adnak hírt Párisból, amelyet szintén rendőrök ellen követett el két éretlen suhancz. Ma hajnalban három órakor ugyanis Maurice Barnet és Camillo Tritier nevű tizennyolcz éves suhanczok egy a Quartier Lamonnaieban őrt álló rendőrre többször rálőttek, de nem találták. A merénylet-eket elfogták. A vallatásnál kiderült, hogy a merénylet-eknek nem voltak anarkista indító okai. A tegnapi merénylet elkövetőjéről Etievant-ról ma a következőket jelentik Párisból: Mikor Etievantot a katonai szolgálatból elbocsajtották, rendőri szolgálatba akart állani, de nem fogadták fel. Ekkor Etievant arra kérte Labicherie biornokot, hogy bizza meg misszionárius-ten-dükkel. A biornok azonban nem teljesítette kérését. (N. Fr. Pr.)

— Főrangú fiakkeres. Bécsben tegnap meghalt gróf St. Martin Móricz, aki egyike volt a császárváros legismertebb fiakkereseinek. Az elhunyt-nak öregapja s híres gróf St. Martin a francia forradalom idejében a jakobinusok elől Bécsbe szökött és ott telepedett. Ennek a fia katonatiszt volt, aki mikor meghalt, nagy szegénységben hagyta hátra nejét s hat gyermekét. A grófi gyerekek kénytelenek voltak kenyérkereső foglalkozásra adni magukat s így lett az egyik gróf St. Martinból fiakkeres.

— A váltóhamisító milliomos-leány. Fernold amerikai többszörös milliomosnak a leánya sok pénzt költött s így néha megeseit rajta, hogy kifogytak a dollárjai. Egyszer épen ilyen pillanatnyi pénzavarában bement atyja irodájába s körülzírógatván az öreget, egy kellő összegről szóló chec-et kért tőle. Az apa meg akarta tréfálni a leányt s azt ajánlotta neki, hogy hamisítsa egy chec alá az ő nevét. Ha a pénztárosa beváltja a chec-et, úgy nyugodtan megtarthatja a pénzt. Miss Fernold szépen hazament, egy kis ideig tanulgatta apja aláírását utánozni, azután kiállított egy 10.000 dollárról szóló checket s bemutatta a pénztáros urnak, aki boldog mosolylyal azonnal ki is fizette a nem jeletektelen összeget. Fernand egy kissé összeráncolta a homlokát, amikor megudta, hogy bájos leánykája egy kissé drága tréfát talált csinálni, de jó képett vágott a dologhoz s hogy valami mulatságot is szerezzen magának ezért a pénzt, behívatta a pénztárnokát s tudatta vele, hogy a 10.000 dolláros chec hamis s azért ezt a csekély összeget lesz szives majd megtéríteni. A pénztárnok meg volt rökönnyödvé s nem tudta, hogy mihez fogjon. Csak nem jelenti fel gazdájának a leányt hamisítás miatt? Viszont a 10.000 dollárt is sajnálta. Így telt el egy kínos hét, amely alatt a pénztárnok ur néhány kilóval lesoványodott. Végre Fernand megalégtelte a tréfát s elmondotta a szegény pénztárnoknak a való tényállást. Azóta a pénztárnok ur pokoli kínokat áll ki minden alkalommal, amikor gazdájának aláírására pénzeket kell kifizetnie.

— Öngyilkossági kísérlet. Leidersder Józsefné 47 éves asszony ma a Rudas-fürdőben zsebkéssel felvágta ereit. Sérülései jelentéktelenek. Délután 2 órakor Fischer Kálmán, husz éves kereskedő-segéd az Erzsébet-körúti fürdőben revolverrel meg-lötte magát. A golyó azonban a bordán megakadt s nagyobb bajt nem okozott. Az életunt Fischert a Rókus-kórházba vitték.

— A donetzi bányakatasztrófa. Az orosz Donetz-társaság bányáiban történt rettenetes katasztrófáról újabban a következőket jelentik: A robbanás a főtárnában történt, ahol 180 ember és 30 ló volt. A bányászok egyrésze a melléktárnakon át elmenekült. Eddig 50 halottat és 19 sebesültet hoztak a felszínre. A sebesültek közül három a szállítás közben meghalt. A lovak mind megfulladtak.

— Megszökött rablőgyilkos. Blodarszky Ferencz, aki 1896. november 26-án Kohn bankárt, majd később Homa földbírtokost megölte és kirabolta s akit a törvényszék ezért halálra ítélt, tegnap reggel a wadowicei börtönből megszökött. Már a vizsgálati fogság alatt is több ízben megkísérelte

a szökést, de egyszer sem sikerült az örök éberségét kijátszania. Most sem sokáig élvezte az aranyzabadságot, mert, mint egy táviratunk jelenti, a szökevény rabot ma egy wadowicei ház pinczéjében megtalálták s visszavitték a börtönbe.

A szocializmus terjedése.

A szocializmus terjedéséről érkezik hír mindenünne. A külföldi izgatók és a velök állandó összeköttetésben levő budapesti elvtársak már régóta kivetették hálójukat az eddig józan magyar népre s az elvetett mag majdnem mindenütt, ahova eljutott, termő talajra talált. Szinte hihetetlen, mily gyorsan és mily nagy rétegekben fogamzott meg a szocializmus a magyar földművelők között. Ha a hatóságok idején közbe nem lépnek és a legnagyobb lelkiismeretességgel nem iparkodnak felvilágosítani a népet a szocialista izgatók veszedelmes céljairól, úgy már a jövő évben oly nagy mértéket ölt a szocializmus s azzal a felizgatott munkásnép erőszakoskodása, hogy a a közöngő szenvedélyeket majd alig-alig lehet lecsillapítani. Hogy mily üdvös eredményt lehet elérni ott, ahol a hatóságnak gondja van a munkásnép sorsára, fényesen illusztrálja az újfehértói szocialisták tegnapi tartott gyűlése, amelyről alábbi tudósításunk szól. Annál szomorúbb dolgokat tárnak fel a hevesmegyei állapotok, ahol az izgatók gyilkosságra buzdítják az elvakult népet.

A legújabb szocialista mozgalmakról ma a következő táviratokat kaptuk:

Eger, január 20.

Hevesmegyében is mindinkább terjed a szocializmus, aminek főoka az, hogy a szocialista izgatók valóságban megszállták a vármegyét. Már minden községből érkezik hír az izgatásról. Sajnos, hogy az agitátoroknak majdnem mindenütt felült a nép s mint a szolgabírák a vármegyében jelentik, a legnagyobb titokban, amelynek betartását esküvel fogadták meg, szövik terveiket. *Tarna-Örsön* ezekkel a szavakkal biztatják az izgatók a népet:

— Ha háromszázan leszünk, *agyonütjük az adószéd jegyzőt és az urakat!*

Kömlön Kis Simon úrnak a szocialisták főapostola, aki a budapesti izgatókkal állandó összeköttetésben van. E hónap 18-án gyűlést is akart tartani, de a csendőrök véres *verekedések* után a gyűlést meghiusították. Hír szerint újabban február 2-ra terveznek nagy gyűlést.

Nagyobb szocialista mozgalmak vannak még Ugra, Visonta és Ludas községekben, ahol már a határt is felosztották maguk között.

Pozsony, január 20.

Megirtuk a minap, hogy Felistál községben *Kanovits* István bírót, amikor a vendéglőben gazdák társaságában beszélgetett, az ablakból agyonlőtték. Megemléztük azt is, hogy a gyanu egy szocialista izgató ellen irányul. A gyanu alapos volt. Mint ugyanis tudósítunk táviratozza, *Németh* főszolgabíró ma elfogatta a gyilkost, *Frivalt* János uradalmi jubászgazdát, aki tényleg általános ismert szocialista bujtogató. Frivalt tagadja ugyan tettét, de a gyilkosság *rabizonyult*. Átadták az ügyészségnek.

Temesvár, január 20.

A rendőrség *Muck* István, az országzserte ismert szocialista agitátort, aki a délvidéken a munkásmozgalmakat szervezte, *kiutasította* Temesvárról, mert nem tudta igazolni, hogy állandó foglalkozása van. Muckot illetőségi helyére tolonczolták. A kiutasított szocialista vezért különben a temesvári esküdtszék nem régen egy sajtóperben felmentette.

Békés, január 20.

A presbyterium most alakult felerésében új tagokból s nagy meglepetésre a vagyontalan munkások elhatározták, hogy az intelligens osztályt és a módosabb gazdákat kiszorítják az önkormányzathoz. Tervük, a békésiek nagy sikerült is. A választást, melyen a szocialisták a meglepetésre, sok szabálytalanság révén teljesen legvadabb terrorizmustól sem rettentek vissza, tömeges aláírással megfélembzték. Nagy az izgalom Békésen, különösen a miatt, hogy az egyház egyik lelkésze, *Kecskeméthy* Ferencz, aki a munkások

vállain törekszik vezérségre, nyíltan mellettük foglalt állást s őt vádolják azzal, hogy elvtársait bujtogattja; ő az, akit évekkal előbb a baptizmus titkos terjesztésével vádoltak, s aki saját lapjában állandóan azt a célt szolgálja, hogy az egyetértést megbontsa és visszavonást hintsen. Tény, hogy a baptizmus egyre terjed, immár 1200 hívőt számlál, a református egyház nyugalma s további fejlődése megkivánja, hogy a gyanus tünetek értelmi szerzője lelepleztessék s azért a komoly elemek elhatározták, hogy a szocialisták szervezkedésével szemben összefognak az egyházi élet megtisztítására. A választási szabálytalanságok kiderítésére bizottságot küldött ki.

Újfehértó, január 20.

Az újfehértói szocialisták alakuló gyűlést tartottak hatósági asszisztencia mellett. A gyűlésen a sok elvtárson kívül jelen volt *Zoltán* István főszolgabíró is, husz csendőrrel. Az alapszabálytervezet a központi szocialista vezérektől származott s ezt a gyűlés szónoka kellő lassúsággal szübbizálta le. Eltekintve attól, hogy az egész szabályterv épenséggel nincsen a nép eszejárásának megfelelően megcsinálva, nagy tetszésben részvétel a képtelenül felcsigázott munkabérekre vonatkozó passzusok. Hogy a nép jobban megértse a dolgot, a főszolgabíró megmagyarázta nekik, hogy a felolvasott munkadíjak senkire kire sem kötelezők, szegődhet mindenki, ahogy neki tetszik, a munkáltatók pedig kaphalnak idegen munkaerőt, a mennyi kell. Majd *Mezőssy* Béla a kerület országgyűlési képviselője intézett felvilágosító és megnyugtató beszédet a néphez, melyet rokonszenves éljenzéssel fogadtak s aztán csendesen széjjeloszlottak. Annyi bizonyos, hogy bármily elterjedt is azon a vidéken a szocializmus, annak nincs mély gyökere s ha a lelkiismeretlen izgatósoktól meg lehetne védeni a népet, csakhamar kialudna az egész mozgalom.

A zsarolók szövetkezete.

A rendőrség a hetek óta vizsgálat alatt levő külödnél különböző kombinációk alapjául szolgáló zsarolásokról ügyében ma hivatalos értesítést adott ki. Csak azokról a dolgokról szól, amelyek eddig már bebizonnyultak s amelyeket nagyrésztben már mi is megemléztünk. A vizsgálat még egyre tart s úgy látszik, még sok, eddig jól takargatott bűntettéről, bűnös kísérletről fejt le a leplet.

A szóban forgó nagy zsarolási kísérlet lényegében már ismeretes, a hivatalos tudósítás csak apróbb részletekkel egészíti ki, amit eddig az esetről közöltünk. E szerint a súlyos büntett kísérlete így történt meg:

Schnitzel Károlyné született *Richter* Teréz kőbányai sertéskereskedőné és barátja *Tóth* Imre sertésvágó a sertésvész miatt teljesen tönkrementek. A nagyon helyreállítása végett *Schnitzelné* időközben nagy örökséghez jutott leányát, *Vogler* József kőbányai kereskedőnek a feleségét akarták megszarolni. *Tóth* addig járt-kelt a fiatal asszony körül, míg néhány levelet kapott tőle s erre alapították tervüket.

Az öreg asszony buzgalkodott leginkább. A leányának azt tanácsolta, hagyja el az urát, menjen *Tóth*hoz feleségül, a vejét pedig arra biztatta, hogy kergesse el a feleségét. A cselszövés kitudódott és *Vogler* az anyósát elzavarta a háztól.

Ekkor aztán más furlanghoz folyamodtak. *Tóth* Imre, *Baumgarten* Ármán ügynökkel, *Barabás* Albert revolver-zsurnalisztával és *Gerő* Menyhért sok vihart ölt ügyvédjelölttel beállított *Voglerék*hez, adjanak vagy hatszáz forintot, mert különben a leveleket közzé teszik *Barabás*nak a nyilvánosság kizárásával megjelent kőbányai újságjában. *Vogler* 180 forintot ígért, de ezzel nem akarták beérni és így az egyezés nem sikerült.

Schnitzel Károlyné régebben egyszer öngyilkossági kísérletet követett el valami olyan szerrel, amelyet *Vogler* küldött neki még a sertésvész idejében, hogy a disznók hullását megakadályozzák. Jóelőre gondoskodott azonban, hogy a mérge valahogy meg ne árson neki. Ezután cimboráival *Tóth*tal, *Barabás*tal, *Baumgarten*tal és *Gerő*vel egyetértve, mindenféle leveleket írt s ezekben *Voglert*

okoza, hogy az élettől meg kell válnia, mert ez küldötte neki a mérget.

A leveleket a kőbányai rendőrkapitányság magához vette, a zsaroló szövetkezet pedig rábeszélte egy asszonyt, *Lévai* Dezsőné, született *Grossmann* Reginát, hogy folytassa teljes dicsőséggel, amit ők nem igen dicstelentül megkezdtek.

Lévainé telekeladás ürügye alatt elment *Voglerék*hez, elmondotta, hogy *Voglerné* szerelmes leveleit is, meg *Schnitzelnének* az öngyilkossági kísérletéről a kapitányságnál őrzött írásait is közzé teszi, ha azokat ezer forinton meg nem vásárolják.

Táth Imrénék és *Schnitzelnének* ezen a zsarolási kísérleten kívül még egy hamis eskü is van a rovásán. Arra esküdtek meg a törvényszék előtt hamisan, hogy 435 forint értékű ékszert adtak át *Voglernek* zálogbátétel végett. Most a hamis eskü miatt is kérdőre vonták őket.

Ez röviden, amit a rendőrség már az eddigi nyomozásból megállapíthatott s aminek alapján *Tóth* Imrét, *Schnitzel* Károlyné született *Richter* Terézt, *Lévai* Dezsőné, *Baumgarten* Ármint, *Barabás* Albertet és *Gerő* Menyhértet letartóztatja.

A vizsgálat még folyik s a főügyészség megengedte a rendőrségnek, hogy a foglyokat még tovább is a rendőrség fogházában tartsa.

Lévainé a fogságban baleset is érte. A vizsgálat első napján, mikor *Bérczi* kapitány elé állították, hirtelen rosszul lett s összerogyott. Azóta állandóan fekszik s emiatt körülményesen még ki se hallgathatták. Ahogy a rendőrség köréből kiszivárgott, *szélhűdés* érte. A balesetet nem hozták nyilvánosságra és még az elfogott asszony gyermekei sem tudják. Ők különben anyjuk letartóztatásáról is csak a hírlapokból értesültek.

Azt mondják, hogy náluk se *Kovács* F. Sándor, se *Barabás* nem fordult meg soha s az egész dolgot alaptalan rágalomnak tartják. *Lévainé* fia többször megfordult tegnap és ma délelőtt a rendőrségen, megtudandó, hogy miért van az anyja letartóztatva, itt azonban — „a vizsgálat érdekében” — megtagadtak tőle minden fölvilágosítást.

Barabás Albertől több újság közölte, hogy özv. *Molinari* Lajosné is meg akarta zsarolni. Az asszony ma annak a kijelentésére kért föl bennünket, hogy ez tévedés s a hírből csak az az igaz, hogy jegyese volt *Barabás*nak.

A tenger veszedelmei.

A téli ködök erősen szaporítják a tenger ezer veszedelmét s újabban napról-napra katasztrófákról, hajók és hajósok pusztulásáról ad hírt a táviró. Ma két katasztrófáról adnak részletes híreket tudósítóink.

Az egyik egy adriai hajó viszontagságairól beszél s így szól:

Vége előkerült a *Maddalena* vitorláshajó, amelynek az elvesztett biztosra vették, minthogy december 27-e óta, hogy *Selvéből* Fiuméba továbbment, nem jött a legcesekélyebb hír se róla. Meg van fejtve a rejtély is, miért nem adhatott a kapitány hírt magáról. Az Adriai és a Földközi-tengeren januárban csaknem állandó sűrű köd, amely pedig máskor itt, délen, ritka jelenség s amely teljes szélcsenddel párosult, hátráltatta a hajó megérkezését. December elsején indult meg el a *Maddalena* az Adria tulsó olasz partján levő barletai kikötőből, hogy körülbelül ezer hektoliter bort szállítson a fiemei raktárvállalatba. Kévéssel azután, hogy a hajó a barletai kikötőt elhagyta, óriási vihar keletkezett, amely a hajót délfelé sodorta. A vihart később szélcsend váltotta fel, amely teljes vesztelésre kárhoztatta a hajót. Majd megint vihar keletkezett, s ez így ment három hétig, míg végre a kimerült hajósnép a posztkiszli esetről emlékeztetés *Selve* szigete elé érkezett. De ekkor meg bóra is tört elő a Dinári Alpések lejtőiről, amely most már komolyan végpusztulással fenyegette az anékiul is megviselt *Maddalénát*.

Kimondhatatlan küzdelemmel tudtak csak a part közelébe jutni, amikor egy szélroham zátonyra vetette a hajót.

Másnap reggel elősiettek a szigetbellek és megmentették a fálholt hajósokat. A kapitánynak

regcső dolga volt, hogy segítségért a szomszédos Zarába táviratozott. Nemsokára megérkezett a zárai hajótársaságnak egyik gőzöse. A mentés mindamellett sikertelen maradt, míg 26 hordó bort nem dobta a tengerbe. Így végre sikerült a Maddalenát megszabadítani veszedelmes helyzetéből.

A tengerbe dobott hordókat kihalászták, azután a gőzös a legközelebbi hajóépítő telepre, *Ulbo* szigetére vontatta a Maddalenát, ahol a kárt kijavították.

Ezzel azonban koránt sem értek véget a szerencsétlen hajósok szenvedései. A vihar még egyszer Selvére vetette ki őket, azután pedig három hétig hanykolódtak még a tengeren, míg eljuthattak Fiuméba.

A legénységet roppant megviselte a viszontagságos utazás, a kapitány fekete hajfűrtjei is egészen megöszültek, ő maga pedig legalább tíz évvel öregedett meg a hosszú utazás alatt.

Egy másik tudósítás egy angol hajó pusztulásáról szól, s a következőket mondja el:

Egy faulmothi távirat hírül hozza, hogy a *Triton* nevű angol hajó magával hozta azt a négy tengerészt, akik január 1-én megmenekültek a Cap-Finisterrenél végveszélyben forgott *Clarissa Radcliffe* nevű hajóról.

Ettől a négy menekültől tudódott ki a *Clarissa Radcliffe* hajót ért szörnyű szerencsétlenség, melynek áldozatául esett husz matróz és az egész rakomány.

A *Clarissa Radcliffe* utban volt Odessza és Rotterdam között.

A Capo San Vincenzonál nagy vihar lepté meg; ellene teljes 24 órán át legjobb eredménnyel küzdött a hajó, úgy, hogy sem a szörnyű szél de sem az óriási hullámok nem tettek nagy kárt benne.

December 30-án egész napja és éjjele azonban mégis nagy rémülettel töltötte el a hajószemélyzetet, úgy annyira, hogy minden pillanatban várták a hajó elsüllyedését.

Reménytelen küzdelmek közt virradt fel a múlt év utolsó napja. Ekkor a szél kissé lecsendesedett, az ég tisztulni kezdett; s újabb remény éledt a hajósokban. Délfelé azonban az ég újból elsötétült, a szélvész újból tombolni kezdett, a hullámok megint dióhéjként hányták-vetették a hajót.

Egy szörnyű éj után, mely alatt a hajó előárbozca és a vitorlázat pozdorjává törött, mely alatt majdnem összes mentőeszközök elvészettek, mely alatt a hajó gépezete elromlott, úgy, hogy se előre se hátra nem mehetett, teljesen ki volt szolgáltatva sorsának. A hegy-nagyságu hullámok a hajón át-át csaptak s mindannyiszor elsöpörték valamit róla.

S hogy a veszély még nagyobb legyen, egy hullámóriás a hajót a szó szoros értelmében az egyik oldalára fordította, úgy, hogy az áruk mind arra borultak s úgy aztán a hajó nem is egyenesedhetett vissza.

A kapitány látva a kétségbeejtő helyzetet, megparancsolta, hogy a hullámoktól megkímélt egyetlen mentőeszközt vízrebocsássák. Ezzel azonban szintén szerencsétlenül jártak, mert a mint a munka folyt a csolnak leeresztésénél, egy óriási hullám elszakította a köteleket s így ez utolsó mentőeszköz is elveszett. De a hullámok az első és a második kapitányt is a tengerbe söpörték. Ők azonban nem veszték el, mert kitűnően tudtak uszni s a halál elleni küzdelem roppant erőt kölcsönözve nekik, a borzalmas hullámok ellen usztak mindaddig, míg a gondviselés eléjükbe kerítette az ímént elsodort, de el nem süllyedt mentőeszközt, melybe aztán belekapaszkodtak s beléje ültek.

Ugyanez időben két matróz is a tengerbe ugrott, kik szintén kitűnően usztak s elérték a csolnakot.

A *Clarissa Radcliffe*-t eközben a hullámok még továbbra is ostromolták s mindjobban dült az egyik oldalra, úgy, hogy az elsüllyedés minden pillanatban várható volt. A rajtamaradtak pedig utolsó kísérleteket tettek a menekülésre, keresvén minden képzelhető uszó tárgyat. Ilyenekre azonban, sajnos, nem igen akadtak, mert a hullámok mindent elmostak a hajóról.

Borzalmas volt látni a husz szerencsétlen embert. Mint a szőlőfűrtök az indán, úgy kapaszkodtak mindnyájan bele egy kötélbe, miközben már halálra váltak.

A mentőeszköz is, melyen a négy ember volt, már-már süllyedni kezdett, mert mind több és több víz hatolt bele s nem volt se lapát, se evező, hogy azt kihányhassák volna belőle. Kétségbeesésükben markukkal lapátolták ki a vizet, amennyire lehetett.

Körülbelül még egy óráig volt a „*Clarissa*” látható, azután eltűnt a láthatárról. Koromsötét éj állt be.

A csolnakon levők, teljesen elhagyatva a szabad tengeren, sötét éjszakában, belekapaszkodva a csolnak oldalába s iszonyuan hányva-vetve a hullámok által, megadással várták halálukat.

A bűsz elemek azonban megkímélték őket. Mikor hajnalodni kezdett, a szél is csillapodott, a hullámok is alább szálltak; ami új életre keltette a halálra készülteket.

Ujult erővel kezdték a vizet kihányni a csolnakból s midőn kivirradt, már sóvárogva néztek körül egy közelgő mentőhajó után.

S leirhatatlan öröm fogta el őket, mikor körülbelül 6—7 tengeri mértföldnyi távolságban egy hajót pillantottak meg, amely feléjük közeledett.

Ez a hajó a *Charles James* nevű angol shooner, Huelvából jött s Rurynba tartott.

Pár óra múlva a négy megmenekült már a „*Charles James*” fődélzetén volt, de annyira ki voltak merülve, hogy a lábukon se tudtak megállni, hanem végigterültek a fődélzeten. Majd meleg ruhát és ételt kaptak, mire magukhoz tértek.

A „*Charles James*” folytatta útját s midőn szembe jött vele a *Triton* nevű hajó, a hajótörtek átszállottak és este a falmouthi kikötőbe érkeztek.

A „*Clarissa Radcliffe*”-ről semmi hír se érkezett többé s így biztosra vehető, hogy azon a rémes éjszakán elsüllyedt, a rajta maradt husz hajóssal és az egész rakományával együtt.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Lehmann Lili** — magyar állatvédő! A minapában megírtuk, hogy az állatvédelem ügyének kevés oly lelkes híve van, mint Lehmann Lili, a nagyhirű énekesnő. Azt is említettük, hogy alapítványt tett, amelynek kamatait olyan fiatal orvosok kapják, akik a viviszekció ellen küzdenek. A napokban Lehmann Lili tudvalevőleg Budapesten hangversenyzett. Ez alkalommal értesítette dr. Szalkay Gyulát, az állatvédő egyesület igazgatóját, hogy *belép a budapesti állatvédő egyesületbe*. Nyomban meg is váltotta tagsági jegyét.

* **Uj színházterület a vidéken.** Kecskemét város hazafias eszmét pendített meg. Képviselőtestülete átiratot intézett a szomszéd Nagy-Kőrös, Czegléd, Szolnok, Félégháza és Halas városokhoz, hogy alakítsanak színi kerületet.

* **Pálmai és a kolozsváriak.** Megírtuk tegnap, hogy Pálmai Ilka kolozsvári hangversenye részvétele miatt elmarad. A diva erre vonatkozólag kijelenti, hogy *egyáltalán nem volt szándékában Kolozsvárott hangversenyezni*.

* **Kamarazene.** A Hubay-Popper-quartet holnap, pénteken este fél nyolcz órakor tartja a Royal-szálló termében ötödik estélyét Hickisch Henrik és Kasztner Alfréd közreműködésével. A műsor a következő: I. Mozart: Klarinét-ötös. II. Spohr: Szonáta hárfára és hegedűre. III. Csajkovszky: Eszmoll-negyed.

* **Hangszerkiállítás a Vigadóban.** A Vigadóban ma nyílt meg az a jubiláris hangszerkiállítás, amelyet a Schunda V. József udvari hangszergyáros-cég rendez vállalata ötvenéves fennállása alkalmából. Ott voltak: Wlassics Gyula miniszter, Zsifkovszky Mihály és Vörös László államtitkárok, gróf Zichy Géza, Matkovits Sándor, Márkus József főpolgármester és mások. Tizenegy órakor érkezett meg báró *Dániel* Ernő kereskedelmi miniszter. Ték Endre és id. Ábrányi Kornél üdvözölték. A miniszter kijelentette, hogy örömmel jött el a kiállításra, mert méltánylást érdemel az olyan iparos, aki vállalatát félszázadon át fentartja és fejleszti. Azután az emléktárgyakat nyújtották át az ünnepeltnek és pedig Novelly Antal az ipartestület albunát, a filharmóniai társulat titkára a nemzeti zenede felirátát s a filharmóniai társulat babérkoszoruját

stb. *Dániel* miniszter ezután megtekintette a kiállítást. A hangszer-osztályban a pedáll-czimbalom, Schunda találmánya dominál s ki van állítva az első primitív hangszertől kezdve a 6000-ikig minden ezredik példány. Igen érdekes a tárogató is, amelyet Schunda a régi magyar hangszerek alapján rekonstruált. *Dániel* és Wlassics miniszterek nagy elismeréssel nyilatkoztak a kiállításról, amely három napig marad nyitva. A közönség ingyen megtekintheti. Holnap, pénteken este fél nyolczkor lesz a Vigadóban a jubiláris hangverseny, amelyet diszlokoma követ.

* **A színlap-reform jubileuma.** 1898-ban lesz éppen száz éve, hogy a színlapon nem írják többé oda a színészné neve mellé azt, hogy „ur”, „asszony” vagy „kisasszony”. A reform Goethétől ered. Mikor 1798-ban a „Fauszt” költője a weimari színházat vezette, elrendelte, hogy a „Wallenstein tábor” színlapján ne urazzanak és kisasszonyozzanak meg senkit.

— Miért? kérdezi Genast, a rendező.

— A művész neve elegendő, mondá Goethe, ur és asszony nagyon sok van a világon, művész igen kevés.

Utóbb aztán megint szokásba jött, hogy a név mellé odatették az „ur”-at és „asszony”-t. Ma e tekintetben német színházaknál különböző a szokás, a magyar színlapokon egyedül a név szerepel.

FŐVÁROS.

(A mentők háza.) Az önkéntes mentő-egyesület nemrég épített palotája máris szűk. Nem tudja az alkoholistákat és epileptikusokat elhelyezni. Most tehát új hajlékot kér a fővárostól. A tanács ma délelőtt tárgyalta a kérelmet s véleménymondás végett kiadta a bizottságnak.

(A marhavásári bizottság a vágóhídon.) A közbizottság és marhavásári bizottság holnap délelőtt kirándul a közbizottságra. A hus ide-oda való rakogatását nézi meg. Eddig ezt a mészáros-legények végezték, most gépek, csigák szolgálnak erre a célra s a tanács Lipcséből hozatott mészáros, aki a mészáros legényeket az eszközök kezelésére kioktatja.

(A közigazgatás reformja.) A közigazgatás újjászervezéséről szóló javaslat, amelyet Hunvay Sándor VIII. kerületi előljáró szerkesztett, hosszú pihentetés után megkezdte hivatalos sétáját a tárgyalások utvesztőjében. Legelőbb — már néhány nap múlva — a tanács elé kerül, onnan a jogügyi és pénzügyi bizottságokba, majd ismét a tanács s talán félév múltán a közgyűlés asztalára. Ugy terveztek tavaly, hogy már az idén, január elsején életbeléptetik, de már most alig lesz belőle valami a jövő esztendő előtt.

(A ferencvárosi polgári iskola.) A tanács katonai ügyosztálya még a télen átköltözködik a Károly-kaszárnyába. Amint a belügyminiszter jóváhagyja a kaszárnyára vonatkozó terveket, a szükséges helyiségeket kimeszelik, mert egyelőre ebből áll az egész restaurálás. A katonai ügyosztály mostani soroksári-utcai épületét lebontják s ide építik a ferencvárosi polgári iskola új házát.

(Ötven forint Vajda Jánosnak.) A tanács ma délelőtt ötven forintot szavazott meg *Vajda* János szobra költségeire. A hallatlan nagylelkűséget és irodalmi felbuzdulást jegyzőkönyvébe iktatták.

(Az ötezerénekszáz pályázó.) A polgármester ma délelőtt töltötte be kinevezés útján azt a *negyvennégy* szolgálai állást, amelyre, mint említettük, 5400 pályázat érkezett be. A negyvennégy parányi kis állásból *harminczhatot* régebbi idő óta ideiglenes minőségben alkalmazott fővárosi szolgák kapták meg. A polgármesteri hivatalban most néhány napig egyebet sem csinálnak, mint értesítéseket írni azoknak a szerencsétlenségnek, akik hiába reménykedtek.

(Egészség-örög.) Ilyen is lesz már a fővárosnál 28 főből álló egyenruhás, valóságos örög, amely azonban nem az egészségre fog örködni, mint a nevek után hinnők, hanem a vásárcsarnokokra. A vásárbiztosai állásokat ugyanis beszüntetik és azokat pótolja az új intézmény. A fizetés a ruházaton kívül 340 forint s ezen felül 200 forint lakbér volna fejéknél. A tanács már kidolgozta a szolgálai szabályzatot s ma ezt a jogügyi-bizottság is elfogadta.

VIDÉK.

* (Baksa Lajos megbukott.) Hódmező-Vásárhely vaskezü polgármestere, dr. *Baksa Lajos*, a mai polgármesterválasztáson 23 szavazattal megbukott. Nyolczvankilenc városatyja reászavazott, száztizenkettő azonban ellene s ezzel a jó hódmezővásárhelyiek kimondták, hogy kár volt *Baksa Lajos*-nak azt a tengersok piszkot, ami a városi adminisztrációban évek hosszú során át felszaporodott, vakmerő kézzel megbolygatni. Disztigváljunk azonban egy kissé. A kár nem a *Baksa Lajos* kára, hanem a városé, amely eldobott magától egy minden tekintetben független embert és egy elsőrangú munkacrót, aki nem volt rászorulva a polgármesterségre s ezért bátran zavargatta a városi nagyfejú érdekesvetkezőket a kised czirkulusait. A sógorság, komaság és rokonság összefogott s kitarták egyszerűen a neki oly kellemetlen és kényelmetlen embert, akinek a legfőbb bűne az volt, hogy rendet akart csinálni a torony alatt. Itt ez tisztán a városnak kára és nem a vasfejú *Baksa*-é. Mert *Baksa* megél a maga emberségéből, holott Hódmezővásárhely megmutatta, hogy a maga emberségéből csak igen kollektív módon lehetnek hozni a városnak hasznát. Annyi bizonyos, hogy a *Baksa* esete utmutatás minden olyan tisztviselő számára, aki az állását polgártársai bizalmának köszönheti. Ha nem segít eltussolni valami panamát, akkor egyszerűen megbuktatják. Ebben az immorális tanúságban csak az az egy vigasztaló momentum van, hogy a város képviselőinek a fele jóformán igazat adott *Baksa*-nak, aki a magánéletbe a jól elvégzett kötelesség felemelő érzésével vonulhat vissza. A hódmezővásárhelyi tisztújítás eredménye különben a következő: Polgármester lett *Juhász Mihály* árvaszéki elnök 23 szótöbbséggel, főjegyző *Kimetykó József*, tanácsnokok: *Szikszai Dénes*, *Paragó Sándor*, *Pokomándy Imre*, *Bereck Pál*, főügyész: *Hódi Mózes*, alügyész: *Draskóczy Pál*.

* (Az új kormányzó látogatásai.) Fogad, banketozik és látogat. Szóval nagyon intenzív módon kezdi meg a kormányzást Fiume új kormányzója. Ma a következőket telegrafálják a mai „kormányzásról“:

Gróf Szapáry László, az új fumei kormányzó ma meglátogatta a municipium palotáját, ahol Milcenich városi tanácsos és a város hivatalnokai testülete fogadta. Milcenich hosszabb beszéddel üdvözölte a kormányzót, aki a beszédet hátsáson megköszönte és megjegyezte, hogy jobb szerette volna hivatalát kedvezőbb körülmények közt átvenni. (Ezt el is hiszik neki.) Együttal azt a reményét is kifejezte, hogy nemsokára minden rendben lesz újra. (Ezt már nem hiszik el neki.) Ezután a helyiségeket tekintette meg. Délután a kormányzó Cseőke miniszteri tanácsos és Nyíró révkapitány vezetésével a kikötők munkálatait tekintette meg.

* (Zemplén közigazgatási bizottsága.) Zemplén vármegye közigazgatási bizottságának január havi gyűlésén *Mojnár István* főispán a Szabolcsmegyéből Zemplénmegye bodrogközi járásába terjesztett szociálista mozgalomról szólva, jelentette, hogy a hatóság közegei mindent elkövetnek a mozgalomnak csirajában való elfojtására. A Tisza mentén fekvő vidéken éjjel-nappal megerősített csendőrszolgálatok őrködnek. És ha az eddig tett intézkedések nem lennének elegendők a paraszt-szociálista apostolok elnémítására, akkor kellő számú katonaság várja a parancsot a mozgalom megfékezésére. Az alispán havi jelentése szerint a vármegye északi részében egyre tart az Amerikába való kivándorlás, így például a 24,142 lelket számláló varannói járásból eddig nem kevesebb, mint 1513 egyén ment Amerikába. — A főispán indítványára a közigazgatási bizottság felterjesztést intéz a belügyminiszterhez, hogy a vármegyei tisztviselőknél, tekintettel a nagy drágaságra, fizetésüknek megfelelő 20% drágasági pótlékot engedélyezzen hat hónapra. — Az egyenes adó mult évi befizetése kielégítő volt.

* (Magyar kolónia — Magyarországon.) Versecz város törvényhatóságának Palfy főispán elnöklése alatt ma tartott közgyűlésén egy nagyon különös kérvényt tárgyaltak. Arról szól ez a kérvény, hogy a törvényhatóság engedje meg nyolczvan magyar családnak, hogy Verseczen telepedjenek és ma-

gyar kolóniát alakítsanak. A város hajlandó a kérés teljesíteni és a német részen 15, a szerb részen 60 házhelyet szándékozik a települőeknek eladni. Mi viszi azt a kis számú magyarságot arra, hogy teljesen beékelje magát németek és szerbek közé, ahol néhány év alatt teljesen elenyészik a köztük levő nemzetiségi különbség és ahol gyermekeik is rövid idő alatt németté vagy szerbbé válnak?

* (Debreczen város rendezése.) Debreczen város közgyűlése már előzőleg a város régi belterületéhez csatolta az összes szőlőskerteket, melyek már sűrűn meg vannak rakva állandó lakásokkal. Ehhez képest a mérnöki hivatal az egész óriási területre nézve kidolgozta az általános városrendezési és szabályozási tervet. A mérnöki hivatal a régi belterület sűrű házcsoportjai között két körutat tervezett; a nagy kiterjedésű háztömegek mély udvarai között pedig új utcák és terek törését vette fel Debreczen jövő fejlődésének a programjába. E milliókba kerülő városrendezés alapját a most létesített szépítési és kisajátítási pénziár jövedelmei képezik, melyek az ingatlanváltozási illetékből, az új utcák nyitása által előálló telekérték-emelkedés után kivetendő járulékokból és egyéb hasonló jövedelmekből folynak be.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— *Szimon Anna gyilkosai.* A Boicsev-féle gyilkossági bűnper tárgyalását — mint lapunknak sürgönyzik — ma kezdte meg a főlebbzési bíróság. Boicsev Deesköt két fogházor állította a törvényszék elé. Mosolygó arccal lépett a tárgyaló terembe, udvariasan meghajolt a bíróság előtt, aztán helyet foglalt a vádlottak padján, s lábait keresztbe téve, firkészőleg nézett körül a hallgatóságban. Nem látszik meg rajta, hogy hat hónapja van fogságban, pedig hosszabb időn át kenyéren és vízen élt, mivelhogy szokást kísérelt meg és fegyelmi büntetésből fogságát megszigorították. Elegáns fekete ruhában jelent meg, kabátja gonblyukában ott diszlik a bolgár fejedelemtől kapott érdemrend szalagja. Czinkostársai közül egyedül *Novelitsét* viselte meg a fogság. Boicsev testvérét, akit a fő tárgyaláson fölmentettek, szintén fogházörök vezették elő. Időközben ugyanis újabb terhelő adatok merültek fel ellene, s az államügyészség indítványára elrendelték újból való letartóztatását.

A mai tárgyaláson Boicsev védője újabb alibi tanukra hivatkozott. Az udvarhoz közel álló előkelőbb személyekkel óhajta bizonyítani, hogy védené a gyilkosság elkövetése idején az udvarnál volt. A bíróság a védőt ezzel a kérelmével elutasította. Az ítéletet holnap vagy holnapután hirdetik ki.

— *A szerb-elleni lázadás.* Nagyhecskeréről sürgönyzik lapunknak, hogy az ottani törvényszék ma kezdte meg *Hornják Ráda* és társai bűnperének tárgyalását. Az ítéltanácsban dr. *Duka László* királyi táblai bíró elnököl. Elsőnek *Izákov Misa* községi bíró, halgatták ki. Őt is vád alá helyezték, mert a fellazadt parasztokat a csendőrök ellen ingerelte. *Izákov* ártatlanságát erősítgeti és határozottan tagadja, mintha a parasztokat csak egy szóval is felbujtotta volna. A végtárgyalás előreláthatólag hetekig el fog tartani. A harminczkét vádlott közül tizennégy védőügyvéd kíséretében jelent meg.

— *Akasztóvirág.* Az elnök: Magát a törvényszék két rendbeli lopás miatt másfél esztendei börtönre és három évi hivatalvesztésre ítélte. Megnyugszik, vagy fölbezz?

Az elítélt: Előbb tudni szeretném, hogy mi az a hivatalvesztés?

Az ügyész (molyogva): Póldának okáért: nem lehet főispán.

Az elítélt: De azért korteskedhetem?

Az ügyész: Hogyne!

Az elítélt: Akkor hát a hivatalvesztésben megnyugszom, ellenben a másfél esztendei börtönbüntetés ellen alázatosan fölbezzek.

— *Apósának gyilkosa.* A sátoralya-új helyi törvényszék tegnap életfogytig tartó fegyházra ítélte *Baldovszki Mihály* csicsvaujai földművest, aki apósát, *Palyó Jánost* mult évi augusztus 6-án meggyilkolta.

— *Vívómesterek harca.* Megirtuk e napokban azt a kedélyes utcai jelenetet, amelynek *Giroldini* és *Santelli* olasz vívómesterek voltak a szereplői. A két mester a pofozkodás után a VI. kerületi kapitányságnál részletesen elmondta a verekezés előmenyéit és lefolyását. Vallomásukat jegyzőkönyvbe vették és áttették az ügyet a büntető járásbíróhoz, amely a vívómestereket közrend elleni kihágás miatt vonja majd felelősségre.

— *Apa és fia.* Érdekes bűnügyet tárgyalt ma a pestvidéki királyi törvényszék. Ifj. *Maróti István* makádi földműves egy kenyéren élt a fiával, *Maróti Sándorral*, hanem azért mindennapos volt köztük a gyűlölködés, *Maróti Sándor* többször kést rántott az apjára s váltig emlegette, hogy az öreg még az ő keze által fog kimulni. Ezért aztán az öreg revolvert vásárolt, hogy szükség esetén kéznél legyen a védelmi fegyver. Ugy esett azonban, hogy a vén *Maróti* nem védelemre használta a pisztolyt, hanem ellenkezőleg, ő tört a fia életére. Mult évi július hó 21-én *Maróti Sándor* valami gödröt ásott az udvaron apja engedelmé nélkül s atyja ismételt tilalma ellenére folytatta a munkát. Az öreg ekkor kihozta a revolverét s hasba lötte a fiut. A seb nem volt halálos, de azért a hirtelen természetü vén emberi mégis elfogták s vizsgálati fogságba helyezték. A törvényszék *Maróti Istvánt* szándékos emberölés büntetetének kísérlete miatt három esztendei fegyházra ítélte.

— *Egy párba jött öplőgusa.* Ma tárgyalta a győri törvényszék *Baky István* győri ügyvédi kamarai elnök és *Erdő Gyula* földbirtokos párba jöttét. A törvényszék mindkét felet 3—3 napi államfogházra ítélte, ami ellen az ügyész a vádlottak terhére fölbezzett.

SPORT.

— *Jelmézőünnepély a jégén.* Az állatkerti jégpálya jégén, a főváros előkelő köreiből tartozó több sportbarát, e hónap 22-én jelmézőünnepélyt rendez, fényes világítás mellett. Beléptijegy ára, mint rendesen, az ünnepkor is, 50 krajczár. A bérlőknek pedig 30 krajczár lesz.

— *Tornaünnepély.* A nemzeti tornaegylet VI. kerületi terérvárosi fiókjának tagjai, február 1-én, este 7 órakor, tornaünnepélyt rendeznek a VI. kerületi polgári iskola tornahelyiségében. A fiókegylet deputáció útján hívta meg az ünnepélyre *Borzeviczy Albertet*, a nemzeti tornaegylet elnökét, aki megígérte, hogy okvetlenül végig fogja nézni a torna-gyakorlatokat.

— *A nizzai versenyek.* A hétfőn lefutott Grand Prix de Monacoval a meeting elérte ugyan tetőpontját, de az érdeklődés ma sem csökkent. Az időjárás nagyon kedvez a versenyeknek s így nem is lehet csodálni, hogy a túrlátogatók száma óriási. A magyar sportsmanekhez újabbán *Wahrmann Rikárd* csatlakozott, ki a hét elején jött vissza *Abessziniá*-ból, egy vadászati kirándulásról. A mai — harmadik nap — főfutama a *Prix de S. A. S. le Prince de Monaco* akadályversény volt. E 3400 méter távolságu futam 10,000 frankos díját, a *monacói* herceg adta. A díjért tizenegy ló futott. Győztese ismét a legtöbb versenylovat tartó *Monier Albert*-nek, a híres csokoládé gyárosnak istállójából került ki: *Handicap*, mely már hétfőn a Grand Prixben favorit volt, de ott helyett sem kapott. Második a vicomte *Beugnott Sarcelle*-je lett, míg harmadiknak a mons. *Ledat Meteore*-ja érkezett be. A fogadásokban *Handicap* győzelmére 10 frankra 73-at, helyre 10 frankra 28-at fizettek, a második és harmadik ló hely kvótája pedig 25, illetve 20 volt 10 frankra. A legközelebbi versenynap vasárnap lesz.

— *A budai tornaegylet szervezkedése.* A budai református templom mellett szerzett telken sportteret rendez be, mely úgy a nyári, mint a téli sportok gyakorlására használható lesz. A sportpavillont kora tavasszal kezdik építeni, a sportegylet most az egyes sportok üzésére csapatokat szervez, melyek a traininget már most megkezdik, hogy a tornaegylet a sport bármely ágában tartandó versenyeken méltó erővel állhasson porondra. A *football* csapat is most alakult meg s a többi sportcsapatok szervezése szintén most folyik.

EGYESÜLETEK.

Balaton-egyesület. Abból az ötlethöz, hogy Keszthelyen néhány lelkes férfi megalapította a Balaton-Muzeum-Egyesületet, a hazai fürdőknél és különösen a Balatonnak egyik érdemes híve azt az eszmét pendítette meg, hogy ez az egyesület Balaton-egyesülettől alakuljon át, amely a magyar tenger iránt való érdeklődést nemcsak az országban, hanem a külföldön is ébren tartaná és a balaton-melléki fürdőket felkarolná. Az az indítvány is felmerült, hogy olyan időszaki lapot alapítsanak, amely az egyesület érdekeit szolgálja. Az ügynek Vaszary Kolozs hercegprímást és gróf Festetics Taszilót is meg akarják nyerni. A két kiváló férfi érdeklődése bizonyára előmozdítaná az üdvös célt, amelynek megvalósítása mindenestre kívánatos volna.

Az országos magyar Knelp-egyesület tegnapi közgyűlésén, amely dr. Szalkay Gyula elnöklése mellett folyt le, megválasztották díszelnökeket Petrovics Lászlót, Gyűlés után Macho Klára urhölgy a „gyógyozgásról” s mai nap a női betegségekről s azok gyógyításáról rendkívül érdekes szabad előadást tartott.

A magyar baba egyesület, amelynek célja a bábák tovább képzése és művelődése, tegnap tartotta rendes évi közgyűlését. Legfontosabb határozatuk az volt, hogy tagjaikat kötelezték a szülésekről jegyzőkönyvet vezetni. Végül a tisztikart választották meg. Elnök lett: dr. Dirner Gusztáv egyetemi tanár, társelnökök: Cs. Bolváry Julia és Lachnit Katalin, pénztárosok Prégely Ferencné és Gothardt Vinczéné.

Az országos házaló kisiparosok egyesülete 23-án délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart ideiglenes helyiségében, a „Columbus” kávéházban.

A nemzetközi gyermekvédő kongresszus orvosi szakosztályának 24-én, hétfőn délután 6 órakor ülése lesz a budapesti királyi orvosegyesület helyiségében.

FARSANG.

Az alkalmányos mulatság. Fényes mulatságot látnak február 14-dikén a Royal-szálló falai. Ekkor tartják meg a képviselők „piknik”-jüket, amely minden esztendőben a legelőkelőbb szokott lenni a szűkkörű mulatságok közt. Ezidén még fényesebb lesz, mint eddig volt, mert a fiatalabb képviselők mindent elkövetnek, hogy még több kedélyességet és még több mulatságos elemet vigyenek bele a piknikjükbe. A bálon megjelenő szép leányokra nagyon kellemes meglepetés vár: olyan tánczrend, amilyent az egész farsangban egyik bálra sem csináltaknak.

A Ludovicium házi bálja. Az idei farsangban tegnap este tartotta a Ludovicium első házi bálját, mely fényesen sikerült. Körülbelül 500 főnyi előkelő közönség — köztük a helyőrség táborokara — töltötte meg azt a négy tágas termet, melyet a bál alkalmára gyönyörűen feldíszítettek. Ott volt Gromon Dezső honvédelmi államtitkár, Forinyák Gyula tábor-szernagy, honvédségi adlatus, Csesznák Dezső tábornok, a Ludovika akadémia parancsnoka, Zsoldos és Valentics tábornokok stb. A mulatság esti 6 órakor hangversenyyel kezdődött, mely után a párok tánczra állottak fel. Az első négyest 150 pár tánczolta. A második házi bált január 29-én tartja a Ludovicium, s ezt a farsang folyamán még két estély követi. Egyik február 9-én, a másik húshagyó kedden.

Gépgyári tisztviselők bálja. A gépgyári tisztviselők bálbizottsága nagy buzgalommal működik és máris számos előkelő fővárosi család ígérte megjelenését. A rendezőség minden lehető elkövet, hogy a bál minél fényesebb és előkelőbb legyen és mindazokat, kik meghívásra igényt tartanak, de meghívót nem kaptak volna, ez uton kéri fel, hogy a bál irodájába (Érzsébet-körút 45., Royal 3. I. em.) forduljanak.

Technikusok tánczestélye. A technikus tánczestélyt, melyre a meghívókat már szétküldték, február 7-én tartják meg a Royal-szálló összes termeiben. A tánczestély irodája a műegyetemi segítőegyesületében van.

Társasesték. Az Iparos ifjak országos egyesülete nagyszabású művészetre készül, mely e hónap 26-án, szerdán, este lesz az egyesület helyiségeiben. Az estélyre számos előkelő vendéget hívtak meg, egyebek között az egyesület védnökét, Lukács Béla volt kereskedelemügyi minisztert.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A közös legfőbb számvevőszék elnöke dr. Pistauer Károly fogalmazó gyakornokot számtanácsosi segédde, — a vallás- és közoktatásügyi miniszter Spuler Ferencz és Médics Miklós okleveles tanítókat a bresztováci állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Braun Mór képesített tanítót az ungvári állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Magyar név. Kucserav Iván posta- és táviradaltszít, máramaros-szigeti lakos „Komjáti”-ra; kiskoru Vohlmuth József kegyes tanítóréndi növendékpap, kolozsvári lakos „Varjas”-ra; kiskoru Szedlmayer Gyula kegyes tanítóréndi növendékpap, kolozsvári lakos „Szegevári”-ra; Beck István temesgyarmathi lakos, valamint kiskoru gyermekei Gyula, Odón, Olga Francziska, Dezső, Szilárd, István és Aglaja Istvánka „Beke”-re; Sorosán János kolozsvári lakos, valamint kiskoru gyermekei János és Margit „Sévári”-ra; Zavrka Gusztáv monori lakos magyar királyi államvasuti állomásfőnök, valamint kiskoru gyermekei Jozefina, Francziska, Margit és Elek „Nemes”-re; Hertzfeld Mór, Bars vármegyei magyar királyi államépítészeti segédmérnök „Hegedüs”-re; Ransburg Sándor, valamint kiskoru Ransburg József és Ernő kolozsvári lakosok „Rötti”-re; Berger Lipót budapesti lakos „Bartók”-ra; Berliner Márk budapesti lakos „Biró”-ra; Zeisler Teréz budapesti lakos „Urai”-ra; kiskoru Weisz Károly győri lakos „Varga”-ra; Stern Frigyes perlaki lakos „Sós”-ra; Steinhardt Rezső sümegi lakos, valamint kiskoru gyermekei István és Jolán „Szabados”-ra; Klein Sebestyén szolnoki lakos, valamint kiskoru Béla, István, Ernő és György „Kovács”-ra átváltottatták vezetéknevüket a belügyminiszter engedelmével.

Pályázatok. A pécsi ítélőtábla kerületében hét joggyakornoki, a gradiskai és lugosi adóhivatalnál adóírási, a nagyikindai törvényszéknél aljegyzői, a vas-radi pénzügyigazgatóságnál titkári, zentai adóhivatalnál adóírási, a miskolci pénzügyigazgatóságnál végrehajtói, az aradi pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyi fővigyázói és több pénzügyi vigyázói, a szolnoki járásbírósnál aljegyzői, a marosújvári sósáhyahivatalnál mázsaszküdti, a makói pénzügyigazgatóság kebelében titkári, a szepesszombati járásbírósnál albirói állás van üresedésben.

Árverések. A fővárosban: Rosenthal Miksa Mihály ingóságai VIII. József-körút 15. jan. 21. Pollák Mór ingóságai V. Sas-utca 18. jan. 21. Id. Somogyi Ferencz ingóságai IX. Soroksári utca 41. jan. 21. Szentés Imre ingóságai VIII. keréposi ut 19. és Mária-utca 7. jan. 21. Kormos Adolf ingóságai VIII. József-körút 65. jan. 22. Kohn Károly ingóságai VII. István-tér 15. jan. 21. Schöffer Ignác ingóságai V. bécsi-utca 7. febr. 3. Hermann Sámuel ingóságai V. harminczad-utca 6. és VII. dohány-utca 88. jan. 21. Pettkó László ingóságai V. Klotild-utca 16. és VI. Teréz-körút 37. jan. 22. Milgitzter Samu ingóságai VII. csömöri-ut 30. jan. 21.

A vidéken: Stavenik Ferencz ingóságai Nagyváradon január 31., Szokó János ingóságai Polgárdiban (Székes-Fehérvár) január 29., Scheirich Mihály ingatlanai (H-Neuzina (Módos) községhez) február 26., Vitálos Sámuel ingatlanai Pócs-Megyer (Szentendre) községhez február 6., Szöke Vincze ingóságai Alsó-Dabason (Ócsa) január 21., Alkár Adolf ingóságai Temesvárott február 3., Rosenstock Zsigmond ingóságai N.-Palánkán február 3., Fleischmann Adolf ingatlanai Nyitraán február 16., Kral János ingóságai Német-Lipcsén január 25., Tóth Sándor ingóságai Szatmáron január 29., Hirsch Mór ingóságai Nagy-Somkúton január 29., Kauba Odónné ingatlanai H-Neuzina (Módos) községhez február 6., Bauer Irén ingatlanai Völgyfalva (Kis-Marton) községhez március 3., Ifj. Juhász József ingatlanai Lihád (Esztergom) községhez február 23., Sesits János ingatlanai március 14., Kiss Flóra ingatlanai Nyék-Pettend (Székes-Fehérvár) községhez április 15., Hazay Andor ingóságai Felső-Nyáradon (Édelény) január 31., Ferenczy Emil ingóságai Dóghében (Kis-Várda) január 31.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, január 20. Májusi járad. 102.20, Ezüst járadék 102.25, Osztrák aranyjáradék 103.30, Magyar aranyjáradék 103.20 Magyar korona-járadék 99.75, Osztrák hitelrészvény 322.90, Osztrák-magyar államvasut 144.40, Déli vasut 35.10, Északnyugoti vasut —, Elbe-ölglyi vasut —, Bustiehrádi vasut 289.25, Osztrák bankjegy 169.—, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.85, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.90, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.38, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 94.50, Laura-kohó 184.20, Harpeni 184.10, Olasz központi vasut 135.10, Török sorsjegy 116.60.

Az utóévszén: Osztrák hitelrészvény 223.10, Osztrák-magyar államvasut 145.25, Déli vasut 35.—, Magyar aranyjáradék 103.20, Disconto-társaság 202.60.

Berlin, január 20. A Wolff-ügynökség értesítése szerint a véglegesen megkötött török kölcsönből az anatóliai vasúttársaság és a Deutscher Bank együtt 520.000 török fontot, az Ottomán bank pedig 680.000 török fontot vett át.

Hamburg, január 20. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 300.20. Az irányzat nyugodt.

Páris, január 20. Uj 3%-os francia járadék 101.90, 3%-os francia járadék 103.02, 3 1/2%-os francia járadék 107.27, Osztr.-magy. államvasut 730, Ländlerbank 482, Osztrák aranyjáradék 103.80, Magyar aranyjáradék 102.50, Déli

vasuti elsőbbség 390, Alpesi bánya 212, Török dohányrészvény 292.50, Török sorsjegy 112.50, Olasz járadék 94.02, Spanyol kölcsön 60.68, Meridional 680, Ottomán bank 554, Rio Tinto 682.50, Debeers 755.50, Eastland 134, Chartered 81, Randfontein 52. Irányzat gyöngye.

Páris, január 20. (Bank kimutatás.) A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 81.88 : 100. Kamatok és leszámítás jövedelme 339.000 frk. Érczkészlet (ezüst) + 2.025.000 frk. Váltótárca — 63.378.000 frk. Magánkövetelések — 23.353.000 frk. Érczkészlet (arany) — 6.198.000 frk. Előlegek aranyrudakra — 894.000 frk. Jegyforgalom — 11.341.000 frk.

Kopenhága, január 20. A nemzeti bank holnap a váltóleszámítolási kamatát 4%-ra, a lombard kamatát pedig 4 1/2%-ra fogja leszállítani.

New-York, január 20. (C. T. B.)

	január 20. cents	január 19. cents
Baza január 20.	103	101 7/8
májusra	93 3/4	93
júliusra	87 3/4	86 1/2
Tengeri májusra	34	33 7/8

Chicago, január 20. (C. T. B.)

	január 20. cents	január 19. cents
Baza májusra	91 7/8	91 1/4
Tengeri májusra	29	28 7/8

Mezőgazdaság.

Mezőgazdasági hitelszövetkezetek. A délvidéki megyék országgyűlési képviselői ma testületileg fölkeresték Lukács László pénzügyminisztert, hogy tőle a délvidéki mezőgazdasági hitelszövetkezetek számára adó- és illetékmentességet kérjenek. A miniszter, a „M—g” szerint, a képviselőkhöz ez alkalommal hosszabb beszédet intézett, melyben kijelentette, hogy a mezőgazdasági hitelszövetkezetekre vonatkozó törvényjavaslat előkészítése már javában folyik és nemsokára a képviselőház elé fogja terjeszteni. E javaslatban intézkedés foglaltatik a mezőgazdasági hitelszövetkezetek adó- és illetékmentességére nézve, de a kormány tovább is fog menni, mert a szövetkezeteket állami dotációban is fogja részesíteni, hogy ezzel a mezőgazdáknak nyújtandó hitel olcsóbbá tehesse és ezzel is elejét lehessen venni az uzsoráskodás terjedésének. A képviselők a miniszter ezen kijelentését nagy megnyugvással fogadták.

Ipar és kereskedelem.

Szövőgyár Békés-Csabán. Mint lapunknak jelentik, Békés-Csabán szövőgyárat akarnak létesíteni. Ugyanis átvannék az eddigi kisebb méretű állami szövőiskolát és azt 150 szövőszékkel szerelnék föl. Már egy magyar iparvállalat hajlandó és a gyár létesítésére az államkormány pedig a békésmegyei szociálistmura való tekintettel, szövőáruinak egy részét e gyárban készíttetné, azon nagymennyiségű szövőtárukat, melyeket az államvasutak kör- és elmebeteg győgyintézetek, dohánybevéltási és jövedéki hivatalokhoz szükségesek. A város bizonyos kedvezményekkel segítené a vállalkozást s a szerződés pontjait most tárgyalja a kiküldött bizottság.

A munkásvédelem. Az országos iparegyesület segélypénztári szakosztályában ma délután dr. Soltesz Adolf tartott előadást a munkásvédelem néhány aktuális kérdéséről. Mindenekelőtt ismertette a német birodalmi statisztikai hivatal közleményeit arra a kérdésre vonatkozólag, mily hatása volt a munkás-biztosítás intézményének a szegényügyre? Az adatok tulnyomó nagy része amellől szól, hogy a munkásbiztosítás Németországban lényegesen hozzájárult a közjótékonyaság feladatainak csökkentéséhez, terhelnek könnyítéséhez. Az előadó ezután a munkásvédő törvényhozás nemzetközi szervezésére irányuló törekvések fejlődését és mostani stádiumát ismertette és végül foglalkozott az oroszországi új gyári rendtartással.

Csodnyítások. Molnár László hajdubadházi vegyeskereskedő ellen a debreczeni királyi törvényszék részéről Csodnyizos Hegedüs István törvényszéki bíró; tömegmondnok Veszprémi István hajdubadházi ügyvéd; bejelentési határidő 1898. február 16; felszámolási határidő 1898. február 18.

Közbányai sörtéplőz, január 20. Magyar elsőrendű: Fiatall nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 50—51 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő sulyban) 50—51 kr. Könnyű (páronk. 250 klgig terjedő sulyban) 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli sulyban) 50—51 krajczárig, közép (páronként 240—260

kilogramm súlyban) 49—50 krajczárig. Könnyű (párkint 240 kilogrammig terjedő súlyban) 48—49 krajczárig. Sorozatszám: 1598. január 18. napján volt készlet 18 941 drb, január 19-én felhajtott 280 drb, január 19-én elszállított 327 drb, január 20-án maradt készletben 18 894 darab. A hízott sertés üzletirányzata kissé kellemesebb.

Budapesti konzum-sertésvásár, január 20. A ferencvárosi petroléumraktárnál levő székes fővárosi konzum-sertésvásárra 1898. január 19-én érkezett 384 drb. Készlet január 17-éről 176. összes felhajtás 560 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 478 drb.; elszállítottan maradt 82 drb. Napi árak: 120—150 kilós 50—51 kr., 220—250 kilós 50—51 kr., 320—380 kilós 49—49 1/2 kr., öreg nehéz 49—49 1/2 kr., malacz 40 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár, január 20. (A budapesti közvágóhid- és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 310 drb belföldi, 2 drb növendék élő borjú, 92 drb élő bárány, 87 drb belföldi, 83 drb galicziai, 18 drb bécsi, 865 drb öltött bárány. A gyenge felhajtás következtében szilárd irányzat mellett jó árakat fizettek. Jegyzett árak: Élő borjú: Belföldi 36—45 frt g súlyra. Öltött borjú: Belföldi 40—50 frt darabonként. Galicziai 40—46 frt bécsi 40—50 frt darabonként. Élő bárány: 4—8 frt párja. Öltött bárány: 4—8 frt párja.

Budapesti gazdasági és tenyészmurhavásár, január 20. (A budapesti közvágóhid- és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 172 drb, ugymint: közép 26 drb, tarka 95 drb, bonyhádi 51 drb. Fejős teheneket nagyobb számban hozták a mai vásárra és niután nagyban vásároló vevők nem jöttek, gyenge irányzat mellett 10—15 frtot darabonként vesztettek árúkból. Következő árak jegyeztettek: középminőségű jármos ökör 300 frt párkint. Tarka, kevert származású tehén 80—145 frt darabonként. Bonyhádi tehén 120—160 frt darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, január 20. (A budapesti közvágóhid- és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 2098 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1295 drb magyar és tarka ökör, 636 drb magyar és tarka tehén, 58 drb boszniai ökör, 1 drb boszniai tehén, 83 drb bika és 84 drb bivaly. Minőség szerint 314 drb elsőrendű hízott, 1413 drb középminőségű és 371 alárendelt minőségű. Változatlan felhajtás és a helybeli mérszárosok valamivel jobb kereslete mellett az irányzat szilárd volt, a mult heti megállapodottak, sőt egyes esetekben 1/2 forinttal jobbat is lehetett 100 klg-ig elérni. Következő árak jegyeztettek: hízott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 30—33 frt, hízott magyar és tarka ökör, középminőségű 25—30 frt, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 22—24 frt, jobb minőségű magyar és tarka tehén 21—31 frt, magyar tehén középminőségű 20—31 frt, boszniai ökör alárendelt minőségű 20—22 frt, boszniai bika 22—30 frt, boszniai bivaly 16—20 frt métermázsánként élő súlyban.

Bécsi szurómarhavásár, január 20. A mai vásárra felhöztek: 4026 drb élő borjút, 1888 drb élő sertést, 2215 drb leölt sertést, 792 drb leölt juhót és 1300 drb bárányt. A borjувásár irányzata a mult hetilhez képest nem változott. A sertésvásáron sem történt változás. Eladatott: leölt borjú 30—40 kr. I. min. 42—50 kr, igen finom minőségű 52—56 kr, süldő 30—38 kr, leölt nehéz sertés 44—48 kr, I. min. süldő 38—48 kr, leölt juh 26—38 kr. kilonként. Bárány párja 4—13 frt.

Pénzügy.

A „Drasche“-hausse. A köszönbánya- és téglagyártársulat részvényei, amelyeket a tőzsdén a vállalat megalapítója után röviden „Drasche“-féle részvényeknek neveznek, e hónap folyamán nem kevesebb, mint 125 forinttal emelkedtek. Eleintén, amíg az áremelkedés lassu tempóban haladt, kétkedő fejesővállalással fogadták a furcsa tüneményt, hogy egy vállalat részvénye akkor emelkedjék, amikor köztudomásu lett, hogy osztaléka kevesebb lesz a tavalyinál. Utóbb azonban kipattant a bomba: a speciális hausset egy nagy részvényes forszírozott vásárlásai idézték elő, aki meg akarja szerezni a részvények többségét, hogy végrehajthassa nagyravágyó terveit. A nagy részvényes senki más, mint Jaques Haas, a budapesti piacon jól ismert faiseur. A társaság 8500 darab részvényéből állítólag eddig is több, mint 3000 darab volt már a birtokában s így további 2000 darab részvényvel feltétlen ura lehet a vállalatnak. Ugy látszik, Haas ur máris ennek tudja magát, mert a társaság igazgatóságának teljes mellőzésével többfelé alku-

dozik a társaság tulajdonát képező annavölgyi köszönbányák eladása iránt. E bányák eladásáról régebben már több ízben volt szó, de az igazgatóság nem látta indokoltnak eladását ezeknek a bányáknak, amelyek a mérlegben 1.925.730 forinttal szerepelnek, amivel szemben 289.776 forint értékesítkenési alap áll. Nem látta indokoltnak azért, mivel a bányák értéke emelkedik s több reflektáns is van reá. Haas ur azonban e bányákat — úgy mondják — egy oly másik társulat részére szeretné megszerezni, amelynél ő szintén kiválóan érdekelve van és amennyiben részvényeivel, többsége alapján, ő lehetne korlátlan ur a Drasche-igazgatóságában, a vételért is ő szabhatná meg. A Drasche részvények áremelkedésében tehát egy prepotens nagy részvényes erőlködése jut kifejezésre. Hogy ennek lesz-e sikere, azt a közel jövő fogja megmutatni.

A német birodalmi bank-kamatláb leszállítása. Mint Berlinből jelentik, a német birodalmi bank a leszámitolási kamatlábát 4%-ra, a lombard kamatlábát 5%-ra szállította le. Azt hitték, hogy a német birodalmi bank előbb be fogja várni az angol bank hasonló intézkedését, de úgy látszik, fiskális érdekei késztették a korábbi intézkedésre, mert a kereskedőkörök oly bizonyosra vették a diskontráta mérséklését, hogy már napok óta tartózkodtak a váltók benyújtásától, a mi természetesen jelentékeny kamatvesztéseget jelentett a bankra nézve. A mult évben január 15-én szállította le a bank a szintén 5%-os kamatlábát ugyancsak 4%-ra.

Külföldi értékpapírok megadóztatása Franciaországban. Párisból jelentik, hogy a kormány eljettette azt a tervét, hogy a külföldi értékpapírok forgalmi adóját, amelyet bélyegeken kell leróni, felemeli. Cochery pénzügyminiszter ebben az ügyben értekezett Rouvier-el és ez utóbbinak tanácsára határozta el a minisztertanács, hogy más bevételi forrásból pótolja a tervezett adóemelésből remélt bevételi többletet.

Közlekedés.

Élőstárak egy vasuti állomáson. Litsben, a Karsthegyek eme legvadregényesebb pontján tél idején gyakran dul a hóra és felhordva a havat, néha napokra elzárja az utazóközönséget a külvilágtól. Az ott rekedt vasuti utasok ilyenkor még élözni is kénytelenek, mert itt az elzárt helyen még a legszükségesebb élelmi szereket sem szerezhetik be. Ezen a bajon most úgy segített a magyar államvasut, hogy Litsben az állomáson élőstárakat emelt, amelyeket már e hónap elején át is adtak rendel-tetésöknök.

Hajózási kiállítás Budapestén. A kereskedelmi miniszter ez évben hajózási kiállítást rendez, melyben a hajózáshoz szükséges összes cikkeket és kellekeket bemutatják. A kiállítást, mely történetileg tünteti fel a hajózás fejlődését, május 1-én a városi iparcsarnokban, a miniszter jelenlétében nyitják meg.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 20.

Itt nálunk, a gabonaforgalom gócpontján, a vetések ki nem elégítő áttelelésének más szimptomái is vannak. Így feltűnően élénk kereslet mutatkozik, már huzamosabb idő óta, tavaszi vetőmag iránt, ami mindig annak a jele, hogy az ősziék sok helyütt nem váltak be. Különösen tavaszbuzáért keresnek mindenfelől és bizonyos, hogy az idén sokkal több tavaszbuzáért vetnek majd el, mint más években. Ma is elkelt néhány tétel e buzákból; többek között 500 métermázsza 75—76 kilogramm súlyu tavaszbuza Homok-állomáson 12 1/2 forintnyí készpénz áron. Jobb minőségű tiszta zab és szép árpa szintén élénk kereslet tárgy a vetési célokra.

A külföldi gabonapiacok tartósan barátságos hangulatban folynak le és hogy a szilárdulás nem ök nagyobb arányokat, hogy az áremelkedés nem rohamos, ez talán inkább bizonyít az üzlet egészséges állapota mellett, ebből inkább mint valamely efemer jellegű spekuláczióális felbuzdulásból, lehet az árak fenmaradására következtetni, ha ugyan szabad megkecsháziatni ily véleményt a mai, langha velleitásoktól terhes üzleti légkörben.

Mert tény, hogy kereskedő körökben mostanában nem divatos az optimizmus az áralakulásra nézve. Azt tartják, hogy a 12—13 forintos buza merőben luxus-cikk. Ma délelött is, amikor a tavaszi buza, azért, mert akadt vevő, körülbelül 6—8 ezer métermázsára, ami mostanában már szennázciószámba megy — „felszökött“ 11 forint 78 krajczáról 11 forint 85 krajczárra megjelentek a látóhatáron a vészjóslók és óva intettek a „tulzásoktól“. Különösen egy nagyobb kiterjedésű baisse-engagementjai révén híres üzérkedő váltig hangoztatta, hogy így meg úgy, ő egymaga majd több effektív buzáért szállit tavasszal, mint amennyit a helybeli piac átvehet. Hát az igaz, itt nem akad Leiter József-féle multimilliomos, mint Chicagóban, aki átvegyen tíz millió bushel buzáért, de nem találkozik oly contremineur sem, aki, miként az amerikai, csupán a buza szállitásának költségei fejében fizet egy millió dollárt, csak hogy ne legyen „defaulter“ az üzletvilág előtt.

Amerikában tegnap 1/2 centtel emelkedtek a kurzusok, élénk forgalom és tartósan animált kivitel mellett. Eladásra került 1.400.000 bushel buza.

Az európai piacok üzletmenete szintén kedvező. Délután sürgönyöztek Berlinből, hogy az árak emelkedők, mivel — horribile dictu! — nem kínálnak, argentiniai buzáért. És ezért még meghökölnek a berliniek? Hát csakugyan azt gondolták, hogy a Laplata-buza fedezi majd az összes kontinentális importállamok hiányát? Mi ezeket a délamerikai kínálatokat, pláne amikor „a flumei hajófuvarpiazcon élénken érdeklődtek a szállítási költségek kalkulációjá iránt“ — egy perczig nem vettük komolyan.

A francia és angol vásárok szintén kedvező üzletet jelentettek.

Tegnap megemlékeztünk arról, hogy nagyobb-szerű kényszéreladásokat végeztek egy debreczeni gabonacégz tarhére. *E cégz fizetéképtelensége ma már deklarált: a helybeli piacon 80,000 forinttal tartozik.*

Buza.

Eladatott körülbelül 10.000 métermázsza tartott, sőt finom minőségű 2 1/2 krral magasabb áron. Egy kis tétel román származásu buza is került a piacra.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség mázszában	6 vagy 12 vagy 15	származás	alkalmatosság mint első kijelölés	minőségi jegyzet	átadás hely	ár netto 100 kg-ig	közép. vagy 8 buza
1000	uj	tiszta	76	—	Budapest	12.80	sh.
700	—	—	78	—	—	12.77 1/2	—
800	—	—	78	—	—	12.75	—
200	—	—	78	—	—	12.65	—
400	—	—	76	—	—	12.77 1/2	—
300	—	pestvidéki	76	—	—	12.75	—
200	—	—	78	vegyül.	—	12.45	—
300	—	—	76	—	—	12.37 1/2	—
500	—	fehértmegyei	77	—	—	18. —	—
300	—	felsőtiszaí	76	—	—	12.55	—
100	—	—	76	—	—	12.50	—
2500	—	raktáraru román	74	—	—	12.20	—
800	—	—	70	transzito	—	8.97 1/2	—

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Mint helyi	100 kilogr. közép. ára	100 kilogr. közép. ára	100 kilogr. közép. ára	100 kilogr. közép. ára		
	ár	ár	ár	ár	ár		
Tiszavidéki	uj	74	12.80	12.40	75	12.60	12.55
—	—	76	12.60	12.85	77	12.75	12.85
—	—	78	12.90	18. —	79	18.05	18.10
—	—	80	15.15	18.20	—	—	—
Pestvidéki	uj	74	12.25	12.85	75	12.45	12.60
—	—	76	12.55	12.60	77	12.70	12.80
—	—	78	12.85	12.95	79	18. —	18.05
—	—	80	18.10	18.15	—	—	—
Fehértmegyei	uj	74	12.35	12.45	75	12.55	12.60
—	—	76	12.65	12.70	77	12.80	12.90
—	—	78	12.95	18.05	79	18.05	18.10
—	—	80	15.15	18.20	—	—	—

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 158.200 métermázsza buza és 87.300 métermázsza liszt; a Silosban 49.800 métermázsza buza, a nyugati pályaudvaron 81.575 métermázsza buza és 3504 métermázsza liszt.

Határidőzlet buzában: Az irányzat szilárdult, de a forgalom igen csekély volt.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délleti és déli társas			Délutáni társas		
	kezdő	forgalom	zárlat	kezdő	forgalom	zárlat
ma	11.70	11.79—80—81—82	11.82	11.85	11.84—88	11.84
csop.	9.25	9.26—87—88	9.25	9.26	9.27—88—89	9.26

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata (január 20., január 19.), Leszámloló árfolyamok.

Rozs.

Készárúzet rozszban: Kevés üzlet volt, valamivel olcsóbb áron.

Előfordult eladások rozszban.

Table with columns: mennyiség, faj, származás, minőség, átadási hely, ár, nettó, kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések rozszban.

Table with columns: faj, hektoliterenkénti súly, 100 kilogramm készpénz ára.

Raktárállomány rozszban: A közraktárban 42.300 métermázsza; a nyugati pályaudvaron 10.605 métermázsza.

Határidő-üzlet rozszban. Csekély üzlet volt, változatlan áron.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Table with columns: Határidő, Dél- és déli tőzsde, Déltani tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata (január 20-án, január 19-én), Leszámloló árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab változatlan. Tengeri lanyha, forgalom nélkül. Arpa a gyér ajánlatok és az élénk kereslet folytán szilárd.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség, faj, származás, minőség, átadási hely, ár, nettó, kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, faj, Hektoliterenkénti súly, 100 kg. készp.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 51.800 métermázsza arpa, 14.500 métermázsza zab, 83.000 métermázsza tengeri. A szilóban 1000 métermázsza zab, 19.700 métermázsza tengeri. A nyugati pályaudvarban 4017 métermázsza arpa, 3504 métermázsza zab.

Határidő-üzlet takarmányfélékben: Ugy tengeriben mint zabban kevés forgalom volt, ingadozó árak mellett.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Dél- és déli tőzsde, Déltani tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, határidő, déli tőzsde zárlata (január 20-án, január 19-én), Leszámloló árfolyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1897. évi január hó 18. napától január 19. este 6 óráig Budapestre való és rajon érkező és innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi köze:

Table with columns: Az ár megnevezése, Erkezett, Elszállított, helyi forgalom.

Table with columns: Az ár megnevezése, Visszevitt, Az ár megnevezése, A visszevitt.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 20.

A német birodalmi bank kamatáblezállítását, amelyet mára mint bizonyosat vártak, a spekuláció már előzőleg eskomptálta és így az esemény bekövetkezése nem keltett hatást. Ellenkezőleg az irányzat ma minden téren lanyha volt és a vezető papírok különösen lemorzsolódtak, úgy, hogy délután a magyar hitel- és osztr.-magy. államvasut közel 1 firtal zárulnak olcsóbban a mai kezdő árfolyamuknál.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 382.50—381.75, Jelzálogbank 275.50—275.—, Osztrák hitelrészv. 355.80—354.90, Osztrák-magyar államvasut 342.50—341.25, Közüti vaspálya 400—389.—, Rimamurányi 248.10.

Déltől 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 355.20, Magyar hitelrészv. 381.75, Aranyjárdék 121.20, Koronajárdék 99.35, Leszámloló bank 254.50, Jelzálogbank 275.50, Rimamurányi 248.—, Osztr.-magy. államvasut 341.50, Ipar- és kereskedelmi bank 105.—, Déli vasut 80.25, Közüti vasut 399.50, villamos vasut 276.50.

A déltőzsdén előfordult kötések: Közüti vasut 399.—399.75, Villamos vasut 276.—276.75, Magyar hitelrészvény 382.10—381.75, Magyar jelzálogbank 275.25—274.75, Osztrák hitelrészvény 355.60—355.—, Osztrák-magyar államvasut 341.90—341.40, Budapesti takarékp. 230, Drasche 740—750, Ujlaki tégtá 272.50, Kosmos 80, Bpesti villamosági 140, magyar villamosági 141, Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.—2.50 frt; 8 napra 5.—5.50 frt; utójára 13.—15.— frt.

Déltani 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámloló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közüti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsdén: Osztr. hitel. 355.60—355.15, —355.30, Magyar hitelrészv. 381.75, osztrák-magyar államvasut 341.75—342.20—341.50 forinton kötöttek.

Déltán 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámloló bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasmű, Közüti vaspálya, Villamos vasut, Ipar és keresk. bank, Déli vasut.

TERMÉNY- ÉS ARUTŐZSDEK.

Budapest, január 20. Zsírdekéruk gyenge forgalom mellett megtartották árakat. Szilva irányzata lanyha volt. Szilvaiz: szerbiai 18. forinton kötöttek métermázsánként.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonként, Pénz, Ár.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, jan. 20. A mai vásár irányzata nagyban való forgalomban és az egyes cikkeknek a következő volt: Husnál a forgalom csendes, árak emelkedtek. — Baromfinál igen lanyha, árak szilárdak. — Halban lanyha, árak szilárdak. — Tej és tejtermékek csendes. Tojásnál csendes árak esőkkenek. — Zöldsegnél lanyha. — Gyümölcsnél csendes. — Fűszereknél csendes. — Időjárás: borús, hideg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 46—56 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 30—38 frt, II. 28—30 frt. Borjúhús hátulja I. 52—64 frt, II. 48—54 frt. Sertés hús elsőrendű 52—54 frt, vidéki 46—50 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60—72 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 53.0—53.5 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.40 frt. Csirke 1 pár 0.80—1.20 frt. Lud hizott kilonként 0.50—0.55 frt. — Különlék. Tojás 1 láda (1440 db) 37.0—38.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4.50 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—4.50 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 10—16 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonként 70—80 frt. Vaj-tea kilonként 1.00—1.40 frt. Burgonya-rózsza 100 kiló 2.00—2.80 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.60—3.20 frt. — Halak. Harecsa (élő) 0.40—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.20—0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.35—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, jan. 20. Irányzat változatlan. Fynomított szesz nagyban 55.75—56.— frt, kicsinyben 56.25—56.50 frt. Élesztőszesz nagyban 55.50—56.— forint, kicsinyben 56.25—56.50 forint. Nyersszesz adózva nagyban 54.75—55.— forint, kicsinyben 55.25—55.50 forint. Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.—15.25 frt. Denaturált szesz nagyban 19.25—19.50 frt, kicsinyben 19.75—20.— frt. Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapestre szállítva. (Készpénzfizetés mellett értendő.)

Bécs, jan. 20. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 18.—18.10 frton kelt el. Zárlatjegyzés 17.90—18.20 frt.

Prága, jan. 20. Adózott tripló szesz 54.—frton jegyezett nagyban. Adózatlan szesz 17.—17.1/2 frt azonnali szállításra.

Triest, jan. 20. Kiviteli szesz tartályokban azonnali szállításra 90.% hektoliterenként nagyban 11 forint azonnali és 10 1/2—10 3/4 frt. február-áprilisi szállításra.

Berlin, jan. 20. Szesz helyben 39.30 márka = 28.11 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10,000 literszállék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, jan. 20. Szesz nov.—decz. 19.50 márka = 11.47 frt; decz.—jan. 19.—márka = 11.17 frt; jan.—febr. 18.40 márka = 10.82 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Stettin, jan. 20. Szesz 70 márka fogyasztás adóval 38.—márka = 22.34 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Borozló, jan. 20. Szesz (50-es) pr. november 56.90 márka = 33.46 frt; szesz (70-es) pr. november 37.50 márka = 22.05 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Cukor.

Prága, jan. 20. Nyerscukor 88% cukortartalom alapján franco Aussig, azonnali szállításra 12.90 forint, okt.—decz. szállításra 12.87 forint.

Hamburg, jan. 20. Nyerscukor I. o. b. Hamburg azonnali szállításra 9.22 márka, februári szállításra 9.25 márka, májusi szállításra 9.45 márka, augusztusi szállításra 9.65 márka. Irányzat lanyha.

London, jan. 20. Jávaczukor 11 1/4 shilling, nyugodt. Nyers cukor és Jegeszedett cukor nyugodt: finomított darabczukorban meglehetősen üzlet, inkább olcsóbb. Külföldi tört ártartó, Jegeszedett: készáru 10.11 1/4 sh., márcz.-ápr.-ra 11. sh., május-aug.-ra 11.3 sh. Répaczukor bágyadtan indult és ártartóan zárult. Német (88%) jan.-ra 9.3 sh., februárra 9.4 sh., ápr.-ra 9.5 1/4 sh., máj.-ra 9.6 1/2 shilling, jun.-sra 9.7 shilling. Határidő-üzlet: januárra 9.3 1/4 sh., februárra 9.4 1/4 sh., márcziusra 9.5 sh., áprílisa 9.5 1/4 sh., májusra 9.6 1/2 shilling, júniusra 9.7 1/4 shilling.

Olajok.

Páris, jan. 20. Repceolaj folyó hora 54.25 frk (= 25.54 frt); januárra 54.— frk (= 25.42 frt); négy első hora 54.25 frk (= 25.54 frt); négy hora májustól 54.50 frk (= 25.66 frt). Arak 100 kilonkint értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 20. Repceolaj helyben 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 20. Repceolaj májusra (hordóval). 57.— márka (= 33.52 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, jan. 20. Repceolaj 23.6 shilling. Lenolaj 15.7 1/2 sh. Gyapotmagolaj 14.—14.6 sh. Terpentin 24.1 1/4—24.— sh.

Petroleum.

Hamburg, jan. 20. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 20. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 20. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 20. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rife Line Certificated decemberre 65.—; Nyers petroleum decemberre 5.95.

London, jan. 20. Petroleum, amerikai 4 1/2—4 1/4 sh., orosz 4 1/4 sh.

Kávét, tea, rizs.

London, jan. 20. Santos határidő gyenge és alacsonyabb. Jegyezett: januárra 30.6 shilling, márcziusra 30.9 sh., májusra 31.3 sh., júliusra 31.6 sh., szeptemberre 31.6 sh., decz-re 32.3 shilling. Tea: Indiai egyenlőten; jó fajta gyengébb, a többi ártartó. Rizs: nyugodt, változatlan.

Fémek.

London, jan. 20. Réz, G. M. Brände 49—49 1/4 font sterling készáru és 49 1/16—49 1/16 font sterling 3 hora; best sel. 52 1/4—52 1/4 font sterling. Ón: finom külföldi 63 1/8—63 1/8 font sterling készáru és 63 1/16—64 1/16 font sterling 3 hora. Ólom: angol 12 1/2 font sterling; külföldi 12 1/2—12 1/16 font sterling. Horgany: külföldi 18—18 1/8 font sterling. Higany: 7.— font sterling első és 6.19 font sterling másodkézből. Vas: A glasgovi nyersvaspiacz szilárdan indult és bágyadtan zárult, mérsékelt üzlet mellett: Zárlatárak: 45.8 1/2 sh. készáru és 45.11 1/2 sh. egy hora; Cleveland 40.9 1/2 sh. készáru és 41.— sh. egy hora; Hematit 48.8 shilling készáru és 48.11 sh. egy hora; Middlesbrough 50.6 shilling készáru és 50.9 sh. egy hora.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, január 20. A mai tözsdén a forgalom jelentéktelen volt, mindazonáltal valamivel szilárdabb irányzat volt észlelhető, mivel a készáru piacra a kínálat is csekélyebb volt. Kötött; buza tavaszra 11.65—11.64—11.67, rozs tavaszra 8.70—8.73, zab tavaszra 6.62, tengeri május-júniusra 5.46—5.45—5.47 forinton.

Hivatalosan jegyezett:

Buza tavaszra 11.66—11.67, rozs tavaszra 8.72—8.73, tengeri máj.-jun. 5.45—5.47, zab tavaszra 6.61—6.62.

Boroszló, január 20. Buza helyben 18.60 márka (= 10.93 frt) sárga. Buza helyben 18.50 márka (= 10.87 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.—márka (= 8.23 frt). Tengeri helyben 12.—márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 20. Buza holsteini 180—186 márka (= 10.58—10.94 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.52). Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, január 20. (Mégnyitás.) Buza folyó hora 28.30 frank (= 13.49 frt). Buza deczember hora 28.25 frank (= 13.46 frt). Buza 4 első hora 27.60 frank (= 13.15 frt). Rozs folyó hora 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs deczember hora 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs 4 első hora 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs 4 hora májustól 17.50 frank (= 8.33 frt) minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 20. (Zárlat.) Buza folyó hora

28.30 frank (= 13.49 frt). Buza deczember 28.10 frank (= 13.39 frt). Buza 4 első hora 27.60 frank (= 13.15 frt). Buza 4 hora májustól 27.60 frank (= 13.15 frt).

London, január 20. Minden gabonánem nyugodt, változatlan. Városi liszt 31—36 sh. Hozatalok: buza 8.740, árpa 6.620 és zab 35.760 q. Tengeri helyben 17 1/2 sh.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, január 20. A beérkezett külföldi jelentések nem voltak alkalmasak a spekuláció buzdítására: A franciaországi események ép úgy mint a csehországi viszonyok egyaránt tartzkodásra készítettek. Csak egyes iparrészvények és járadékok követték szilárd irányzatot.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 355.50—355.12, Länderbank 218.50—218.—, Unionbank 300.50—300.25, Magyar jelzálogbank 275.—, Magyar hitelrészvény 381.50—381.25, Osztrák-magyar államvasut 342.—341.—, Déli vasut 80.50—81.—, Alpesi bánya 143.40—142.60, Rimamurányi 244.50—243.75, Magyar általános közszénbánya 118.50, Török dohányrészvény 137.25—137.—, Elbennműl 100, Magyar koronajáradék 99.37, Török sorsjegy 61.20—60.90 frton kötöttet.

Dél előtt 11 óra perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 355.—, Magyar hitelr. 381.—, Anglo-bank —, Union-bank 300.50, Länderbank 218.—, Osztr.-magyar államv. 341.12, Déli vasut 80.25, Alpesi bánya 142.75, Rimamurányi 248.50, Májusi járadék 102.42, Török sorsjegy 61.—. A déli tözsdén: Osztrák hitelrészvény 355.50. Magyar hitelrészvény 381.50. Länderbank 218.—. Unionbank 300.50. Anglo-bank 161.—. Bankverein 259.25. Osztrák-magy. államv. 341.50. Déli vasut 80.50. Elbevolgyi vasut 265.—. Északnyugoti vasut 250.50. Alpesi bánya 142.80. Rimamurányi 248.50. Prágai vasipár 706.—. Májusi járadék 102.45. Magyar koronajáradék 99.35. Török sorsjegy 60.80. Német márka 58.83. Tramway 453.—. Britxi bánya 279.50. Fegyvergyár 297.—. Trifaili 170.50. forinton kötöttet.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.05. Magyar koronajáradék 99.15. Tiszai kölcsönsorsjegy 140.—. Magyar földtehermentesítési kötvény 96.75. Magyar hitelrészvény 381.50. Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 154.—. Kassa-oderbergi vasut 190.50. Magyar kereskedelmi bank 1430.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasut állami kötvények 121.75. Magyar leszámítós és pénzváltóbank 254.—. Rimamurányi vasrészvénytársaság 243.25. 4-2% papírjáradék 102.45. 4-2% ezüstjáradék 102.35. Osztrák aranyjáradék 121.85. Osztrák koronajáradék 102.90. 1860. sorsjegy 144.—. 1864. sorsjegyek 189.25. Osztrák hitelsorsjegyek 198.50. Osztrák hitelrészvény 355.50. Angol-psztrákbank 161.—. Unionbank 300.—. Bécsi Bankverein 259.50. Osztrák Länderbank 218.50. Osztrák-magyar bank 935.—. Osztrák-magyar államvasut 342.—. Déli vasut 80.—. Elbevolgyi vasut 265.—. Dunagőzhajózási részvény 454.—. Alpesi bányarészvény 143.—. Dohányrészvény 137.—. 20 frankos 9.53. Császári királyi vert arany 5.69. Londoni váltóár 120.—. Német bankváltó 58.82.

Bécs, január 20. (Utőtőzsdé.) A déli tözsdé zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 355.37, Magyar hitelrészvény 381.25, Anglo-bank 161.—, Bankver. 259.—, Union-bank 300.—, Länderb. 218.50, Osztrák-magyar államvasut 342.—, Déli vasut 79.50, Elbevolgyi vasut 265.—, Északnyugoti vasut 250.50, Török dohányrészvény 137.—, Rimamurányi vasmű 241.25, Alpesi bánya 143.20, Májusi járadék 102.40, Magyar koronajáradék 99.15, Török-sorsjegy 60.90, Német márka azonnali szállítás 58.85, Német márka utimóra 58.83.

Berlin, január 20. (Tőzsdéi tudósítás.) Az irányzat gyenge Párisra és Bécsre. A bankkamatláb leszállításának nem volt befolyása. Magánkamatláb 3 1/2%.

Berlin, január 20. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék 102.20, 4-2% ezüstjáradék 102.30, 4% osztrák aranyjáradék 103.30, 4% magyar aranyjár. 103.25, osztrák hitelrészvény 222.90, magyar koronajáradék 99.90, déli vasut 35.10, osztrák-magyar államvasut 145.40, Károly Lajos-vasut 107.40, Kassa-oderbergi vasut —, orosz bankjegy 218.40, bécsi váltóár 169.15, 4% új orosz kölcsön 100.10, magyar beruházási kölcsön 102.60, olasz járadék 94.60. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Berlin, január 20. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 223.—, magyar koronajáradék 99.70, déli vasut 35.—, osztrák-magyar államvasut 145.20. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Frankfurt, január 20. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék —, 4-2% ezüstjáradék 86.85, 4% osztrák aranyjáradék 103.35, 4% magy. aranyjár. 103.15, magy. koronajáradék 99.90, osztrák hitelrészvény 300.75, osztrák-magyar bank 792.—, osztrák-magyar államvasut 294.12, déli vasut 70.87, északnyugoti vasut 213.—, elbevolgyi vasut —, bécsi váltóár 169.55, londoni váltóár 20.377, párisi váltóár

80.833, bécsi bankverein 222.50, Uniobank —, villamos részvény 140.40, alpesi bányarészvény 121.—, 3% magy. aranykölcsön 91.40. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 20. (Utőtőzsdé.) O sztr. hitelrészvény 300.50, osztrák-magyar államvasut 294.50 Déli vasut 71.13.

Frankfurt, január 20. (Esti dőzsdé) Osztr. hitelrészvény 300.50, déli vasut 71.—, magyar aranyjár. —, alpesi bányarészv. —, osztr.-magyar államvasut 294.12. Bécsi Bankverein 222.—. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Hamburg, január 20. (Zárlat.) 4-2% ezüstjáradék 87.—, osztr. hitelrészv. 300.75, 1860. sorsjegy 129.—, osztr.-magyar államvasut 734.50, déli vasut 169.50, olasz járadék 94.30, 4% osztr. aranyj. 103.75, 4%-os magyar aranyj. 103.20. Az irányzat csendes.

Páris, január 20. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.02, 3 1/2% francia jár. 107.27, olasz járadék: 94.02, osztrák földhitelrészv. —, Osztrák magy. államv. 730.—, déli vasut —, Francia törl. jár. 101.90, 4% osztr. aranyjáradék 103.80, ottomanbank 554.—, párisi bank-részvény 903, osztrák Länderbank 462.—, alpesi bányarészvény 312.—, Dohányrészvény 292.50.

London, január 20. (Zárlat.) Angol consolok 112.11/16, déli vasut: 7.50, spanyol járadék 60.50, olasz járadék 93.—, 4% magy. aranyjáradék 101.25, 4% rupia 63.50, Canada pacificus vasut: 90.50, leszámítási kamatláb 2 1/4, ezüst 26.1/8, Bécsi váltóár —. Az irányzat ártartó.

New-York, január 20. ezüst 56.3/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 20-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. Hg, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm., Állomások, Legnyomás mm. Hg, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm. Lists various cities and their weather data.

A depresszió Európa északkeleti szélén van és egyrészt a zónák feltűné mélysége (736 mm.), másrészt a Közép-Európa fölött elterjedt magas légnyomás (780 mm.) okozták, hogy a nyomási különbségek Északkeleten igen jelentősek voltak. Európa északi szélén az említett depresszióval egybe eső idő jár együtt, ellenben a Kárpátok, Alpecek és a Balkán környékén állandóan száraz idő uralkodik, mérsékelt fagyval. Hazánkban az állandó borultság deczra az idő egyfolytában a száraz. A fagy kissé erősebb lett, a hőmérséklet éjjel-nappal a fagypont alatt van. Kiseb gyöngyűző fagy várható, semmi, vagy csak jelentéktelen csapadékkal.

VIZÁLLÁS.

— Január 20-án. —

Table with columns: Folyó, Vízmérték, Vizállás reggel, Áradás v. apadás v. csapadék, Folyó, Vízmérték, Vizállás reggel, Áradás v. apadás v. csapadék. Lists river levels and weather data.

Felelős szerkesztő: Lipcsey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. január 20-án.

Main table containing market data for various securities, including Hungarian government bonds, bank shares, and foreign exchange rates. It is organized into multiple columns with sub-sections like 'I. Államadósság', 'II. Más közközlésűk', etc.

Table titled 'Lezártatók árfolyamok január 20-án' listing closing exchange rates for various international locations such as London, Paris, and Amsterdam.

A note at the bottom right of the page regarding the publication of exchange rates and market data.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címzett is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbeli bélyeggel is fizetendő. — Cézárszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELÉZÉS.

Tajpra magyar zenéje megrendelhető. Férfit négyes, 1 koroná...

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a vá...

Fiatal orvossal. Mielőbbi leveleket „Margitka” jellege alatt a ki...

Pályája kezdeten leve, feltűnő szép, fiatal színésznő, előkelő ür...

Szép, fiatal művész, előkelő helyig ismeretséget keresi. Levelet kér a kiadóhivatalba „Inca” jellege alatt.

Énekeskéknek. Megkaptam aranyos sorait és ha rossz néven is veszi, egy kicsit kacagok rajtuk. Hát maga még mindig oly nyáva...

Önök közül! Senki se egy, se más oldalról, a fő ok alaptalan, gyanusítás az egész, semmi, egy nagy semmi. mi nem mondunk senmit.

Hadnagyocskák. Odas! Megérdemelne, hogy ne írjak magának, rossz gyerek amint nem sajnált kritikuss helyzetben es meg az kívánja kis hűgatól, hogy szeresse magát, hiszen csak várja. Mikor látom magát? Nem azért akarom ám látni, mert akkor válna i kedveset találó, csak jó össze akarom szidni és figyelmeztetni hűgátal szembeni közelességére, melyet elmulasztott amikor a legválaszabb pillanatban elvált szögény kis hűgától. O jó szögény tejének, csak ne tudna az ember vissza emlékezni némsely dolagra. Holnap ismét írrok magának kicsi hadnagy bacskám. Kis hűga. 2108—1

Jó lelkű barátoknak levele van a kiadóhivatalban. 2118—1

Elza Ott leszek, ha sziklák esnek is az égből! Ha majd látni vélem, kezem szívemre teszem, szívkesztyűk hasonlóképpen lenni. Közöcsökkal Imre. 2105—1

Augusztus 6. Édesem, öllek kedves sorait. Mivel én most több mint egy hete hiátalosan vagyok. Rád igen sokat gondolva, e napokban küldök levelet oda. Ölel egészen a tied. 491—1

Abbazia. Sejtlemem nem eszél, de megszoktam már én azt betegeségem alatt, hogy a legutolsó én vagyok, akire gondol, pedig nem érdemlem ezt ópa töred, akiről annyit mondhatni minden szótvarom. Én a mindentudó Istenre bízom, itéljen közötökön. Tulán lesz idő, mikor az én javamra alakulnak a viszonyok. Isten voltánk. 2092—1

Pistike. 20—19. 403—1

Szegszárd 1896. Légy kegyes édesem pénteken délelőtt ismét helyen meglátogatni. Valóztalánul hü. 495—1

Csinos özvegy ismeretséget óhajta, közepkor magánhivatalnok. Választ „Remény” jellege alatt kerek e lap által velem közölni. 2092—1

Magasra törekvő, minden szép és nemesért lelkesítő, 21 éves ifjú, végzetlen demosszólva lán, ké vagy asszony ösinte barátságára. Nem úres kalandol, hanem állandó barátságát keres, kívül szabad időmet kellemesen elfoglalhatni s kívül a színházba is járhatok. Lehetőleg nem anonim levelet, kiadóhivatalba „Siv és jellem” jellegével kérék. Szögény discretio biztosítottak. 2100—1

HÁZASSÁG.

Hölgyek!!! Egy itmenszen fővárosi iparos, ki havi 100 frt keresettel rendelkezik, semmi adóssága s rossz haladásága nincsen, 25 éves, kis termeltű, barna, szép hajusszal, hülyék ismeretlensége miatt, ez uton óhajta csakis komoly szándékából, egy színtlen kis termeltű, fekete, szép hülygyvel megismerkedni házasság céljából. Hozomány fölösleges, mivel magamnak is van pénzem s jó családból vagyok. Főköllök szép, kedves, fiatal és tisztességes legyen. Ajánlatokat kerek esetleg főnyképpel s címmel a kiadóba „Tarrallor” címmel. 2090—2

Szép, intelligens széke leány, 16 éves, ismeretséget hiányában ez uton óhajta ismeretséget kötni házasság céljából, intelligens úrral. Levelet kér a kiadóhivatalba „Kender hajú” jellege alatt. 2012—2

Intelligens jó családból való, szögény, szorgalmas takarékos és egyéb jó tulajdonokkal bíró fiatal leány 2000 frt hozománynyal és szép kelengyével, jó férjot keres. Pályázzhat vidéki vendéglő vagy főpénztár, esetleg jó jövedelmező üzlettel bíró iparos is. Leveleket „Mindenkhez értes” cím alatt a kiadóhivatalba kéré. 2008—2

ALLÁST KERES.

Házvezetőnői állást keres, egy ártban jártas, intelligens nő. Czim a kiadóhivatalban. 1028—9

Intelligens fiatal nő, ki a kereskedelmi iskolát kitűnő sikerrrel végezte s minden írodalmi munkában jártas, okleveles gyors-írstanárnő, ügyvédi írodában vagy nagy üzletben állást keres. Ajánlatok „Törekvő és szorgalmas” jellege alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 1732—8

Ügyes, kepzett, fiatal, nős kertész állást keres, nagyobb birtokon, vagy esetleg fővárosi kertésznőnél. Czim a kiadóhivatalban. 1990—8

Magyar nemes családból származó intelligens, szorgalmas, szép brású fiatal ember, keres segédjegyzői állást. Szives le-veleket megkereséseket kéré e lap kiadóhivatalába „Jegyző” jellege alatt. 2010—2

Könyvelő, keresztény, 24 éves, tanfolyamot végezt, alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 467—8

Egy minden tekintetben megbízható, jó családból származó kepzett fiatal ember, ki mindennemű levelezés elvégzésére vállalkozik, titkári állást keres. Szives megkereséseket kéré „Titkár” jellege alatt e lap kiadóhivatalába. 1410—3

Jó családból származó és sok oldalú ismeretekkel bíró szép fiatal ember, ki minden, de különösen ügyvédi írodai dolgokban jártas, bármiféle alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1736—3

Mint felírónd vendéglőben, vagy más üzletben keres alkalmazást özvegy vendéglősnő, igényei szerények. Czim a kiadóhivatalban. 1832—3

Intelligens, 30 éves nő keres hávezetőnői állástmagános úrral. Előkelő családból való és mint ilyen tud reprezentálni. Esetleg anyanyeltesnek is ajánlkozok. A vidéki gazdálkodást, báronfi tanácsadást tevékenesen tököletesen érti. Levélbeli szives megkeresést kéré „Házvezetőnő 40.” alatt a kiadóhivatalba. 1634—8

500 frtot biztosítok annak, aki nekem megfelelő bírálni állást szerez. Legszögényebb titoktartást biztosítja L. B. 500. 2060—3

Házvezetőnői állást keres egy előkelő háznál. Íratl intelligens keresztény nő. Czim a kiadóhivatalban. 497—9

Jrodái írókornoki állást keres kereskedelmi végzetű és már írodában gyakornokként alkalmazott fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 2092—3

Angol nyelvben és zenében oktatást adok. Czim a kiadóhivatalban 1104—8

ALLÁST KAPHAT.

Zársat keresek egy virágoz Budapesti vállalatához 20—30,000 forint mint tőkével. Személyes működés okvetlenül megkívántatik. Ajánlatokat „Lukratív” jellege alatt, kérék e lap kiadóhivatalába. 1622—4

Magyar bonnet keresek 4 kis gyermekem mellé kinek a házkörüli teendőiben is-séggedkenni kell. Csak jó bizonyítványnyal rendelkezők adják be ajánlatukat e lap kiadóhivatalába „Magyar bonnet” címmel. 1960—4

Française donno leçons pour diner. Adresse sons français a l'exp. 1976—5

Bycicli, lakok „Bycicli” jellege alatt a kiadóhivatalba kérének. 2010—4

Comptoirista jó magyar és német írással, azonnali helyépésre kerestetik. Ajánlatok „Comptoirista” jellege alatt e lap kiadóhivatalába kérének. 1994—4

Jrodába gyakornoknak felvételt jó írással bíró 15—16 éves ifjú. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába intézendők „Gyakornok” cím alatt. 2038—4

Kertész, ügyes kertész jellege alatt. 2078—4

Jrnok. keresztény vallású, hadmentes írnök, folyékony írással, és a magyar és német nyelvet bírja, egy nagyobb írodában mint lapjstromozó és hasonló állandó alkalmazást nyer. Az illetnök azonban külső szolgálatot is kel teljesíteni. Ajánlatokat J. J. 6957. jellegével, Haasenstein és Vogler (Janus és társa) Budapest, intézendők. 6477—4

OKTATÁS.

Negyedéves képeződés fiatal intelligens leány, szerény díjazásért órákat ad, egy képeződésnek mint kisebb gyermeknek, kik az elemi tanfolyamokban gyengék. Czim a kiadóhivatalban. 1670—5

Zongora-órákat óhajtat adni egy e téren már évek óta működő zongora-művésznő. Czim a kiadóhivatalban. 1890—5

Szavaltati és játék-órákat ad kezddőknek és műkedvelőknek egy drámai színésznő. Czim a kiadóhivatalban. 1688—5

BIRTOK ELADÁS.

Szép nagy birtok, teljes felszereléssel és malommal, gyönyörű kies fekvésű vidéken eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2106—6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Háziltek Kossuthfalván, kispósti határában, 150 és 200négyzög-ölként parcellálva. Ára 2 frt 80 krtól 4 frt, havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet-Szecepanowski Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 13. 6449—7

Erzsébetfalván villaszögény épített ház, igen szép fekvéssel, azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1692—7

Ház Nagy Dorház bérhözvetésre kerestetik. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Terézváros” címmel a kiadóhivatalba továbbít. 1982—7

József- vagy Ferencz-városban keresek kisebb házat megvételre. Kézzelírt nökül, kérék a tulajdonostól közvetlen ajánlatot e lap kiadóhivatalához „Józsefvárosi” jellege alatt. 2080—7

ELADÁS.

Eladó több finyes estélyi ruha, gyászcsat miatt. Czim a kiadóhivatalban. 1034—8

Birtokomban levő több tudományos mű eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1958—8

Edison-jéle valódi amerikai fonográf, óraszerkezettel, (teljesen új) jutányos áron eladó. Megtekinthető délelőtt 10—12-ig a kiadóhivatalban meglátható cím alatt. 2008—8

VÉTEL.

Hetilapot keresek megvételre, de csakis Budapestben meglévő. Ajánlatok az ár megnevezésével a kiadóhivatalba intézendők. „Het lap” cz. a. 1948—8

Zongora 7 oct., használt, de még jó karban lévő, megvételre kerestetik. Ajánlatok „Jó zongora” jellege alatt a kiadóhivatalba kérének. 1900—9

Báli ruhát óhajtat venni — kéz alatt — egy közepetermetű hölgy. Ajánlat „Báli tulle” alatt a kiadóhivatalba kérének. 2020—9

Uri dívat üzletet óhajtat átvenni egy fiatal ember, aki néhány ezer frttal rendelkezik. Ajánlatok a kiadóhivatalban kérének „Uri dívat üzlet” jellege alatt. 2054—9

Ebédelőbe való főszakokat vétalre keres. H. M. 2044—9

Gzipő kereskedést keres megvételre egy fiatal ember, ki most érkezett a fővárosba. Levél kérések „Gzipő üzlet” jellege alatt e lap kiadóhivatalba. 2045—9

A Krisztina-köruton óhajtanek csinos házat venni. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalához kérék „Krisztina-körut” jellege alatt. 2058—9

Ségszeszcillár, 3 és 5 karu, megvételre kerestetik. Ajánlatok „Cillár” 20. sz. a. e lap kiadóhivatalába kérének. 2074—9

Yost írógépet keresek megvételre. Levelek kérének „Írógép” jellege alatt a kiadóhivatalban. 6038—9

Czokrászóát óhajtat átvenni egy fiatal házaspár. Ajánlatok a kiadóba kérének „Czokrászó” jellege alatt. 2094—9

KIADÓ SZOBÁK.

A Rökk Szilárd-utczában kiadó egy elegánsan berendezett garçon lakás. Czim a kiadóhivatalban. 1938—10

Elárultató a köruton lakást, és jó ellátást kaphat tisztaságban, csinos, kényelmes, kik nem lakhatnak szűkebbek. Irjamat e lap kiadóhivatalába „Lakás és ellátás” jellege alatt. 2060—10

Wesselényi-utczában kiadó egy elegánsan berendezett garçon lakás. Czim a kiadóhivatalban. 1920—10

Kitűnő ellátást egy különbejárta utczai szobával ajánlok. 2 szobával embernek 50—60 frttal a köruton. Leveleket a kiadóba kérének „Jó család” jellege alatt. 2042—10

20 frttal utczai szoba a köruton, elegánsan berendezett, külön bejárta, a Zion épületben; Erzsébet-körut. 2084—10

Elegánsan berendezett, csinos, tisztá külön bejárta szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2046—10

Lépcsőházból bejárta utczai szoba, furdőszoba használati, esetleg teljes ellátással kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2011—10

Kiadó 1 szoba a Laudon-utczában. Czim a kiadóhivatalban. 2130—10

Elegánsan berendezett, tisztá, két ablakos szoba, külön bejárta, és furdőszoba használati, előszobával, azonnal kiadó. 2094—10

Teljes ellátást adok intelligens fiatal hölgynek, kinek főzés foglalkozása van. Czim a kiadóhivatalban. 2096—10

LAKÁS KERESTETIK.

Lakást keresek a kereskedelmi minisztérium közelében, 3 szobára és a hozzá tartozó mellék helyiségekre van szükségem. A lakás csakis első emeleten lehet. Leveleket „emelő” jellege alatt kérék e lap kiadóhivatalban. 1734—11

Öt szoba és hozzá tartozó mellék helyiségek álló országúti lakást keresek a körutak valamelyikén. A lakás első emeleten legyen s lehetőleg két előszobával. Ajánlatokat „Földbírtokos” czim alatt a kiadóhivatalba kérék. 1906—11

SZOBA KERESTETIK.

Teljes ellátást keres intelligens családnál, hasonló fiatal hivatalnokhoz a József-köruton, vagy annak közvetlen közelében. Ajánlatokat kérék az ár és körülmények pontos ismeretével, sível e lap kiadóhivatalába „Familiáris” jellege alatt. 1892—12

Elegánsan berendezett, tisztá utczai szobát keresek február elsőjére, lehetőleg kis előszobával és háló-fülkével. Ajánlatokat „Csendes ház” cím alatt közvetlenül a kiadóhivatalba. 1920—12

Teljes ellátást keres egy fiatal nő, előkelő úri családnál, külön szobával. Ajánlatokat „Teljes ellátás” címmel a kiadóhivatalba továbbít. 1974—12

Fiatal hivatalnoknő keres úri családnál csinos, kis tisztá szobát ellátással. Szives ajánlatokat kéré levélben e lap kiadóhivatalába „Szolid nő” jellege alatt. 2038—12

KIADÓ LAKÁSOK.

Kiadó egy nagy lakás, mely különösen alkalmas hivatalos helyiségnek is. Czim a kiadóhivatalban. 1052—13

Több kisebb és nagyobb lakás kiadó május 1-ére. Czim a kiadóhivatalban. 1894—13

Teljes kényelmekkel berendezett úri lakás kiadó azonnal, vagy február elsőjére a Podmaniczky-utczában. Czim a kiadóhivatalban. 1930—13

Házassulandók! Egy 6 szobából álló szép utczai lakás a Now York palota közelében, február 1-én elutazás miatt átvehető. G. K. 1892. 2040—13

HITEL-PÉNZ.

Egy minden háztartásban nagyon szükséges találmány szabadalmaztatásához 500 frt-ig valóra szükselem. Aki hajlandó ez öszeget biztos fedezet mellett rendelkezésünkre bocsátani, az írjon „Csodás találmány” jellege alatt a kiadóba. 1932—14

KÖNYVEK.

Több száz kötetből álló könyvtáramat eladom, esetleg külön-külön egyes írók művét. Magyar, franczia és német jelesek műveiből van könyvtáram összeállítva. Czim meglátható a kiadóhivatalban. 1922—13

KÜLÖNFÉLE.

A legjobb magyar élezip az „Üntökös”. Most sorra közli pompás karikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket. 1580—19

Özveginő teljes ellátásra elvált intelligens fiatal hölgyet, kinek foglalkozása van. Kívánatra zongorázást is használhatja. Czim a kiadóhivatalban. 1580—19

Fontos háziasszonyoknak! Micsont férfi-igaz, egy házi vasalónőnél igen szépen és olcsón vasaltatnak. Czim a kiadóban. 1638—19

Egyfogatu, szamozatlan kocsit 1/2 napra kerestetik. (T. R. 40.” alatt kérének ajánlatok a kiadóba. 1938—19

Zárs kerestetik egy három év óta fennálló, jövedelmező írodalmi vállalatához 8000 frttal. Ajánlatokat „Biztos” címmel a kiadóhivatalba továbbít. 1978—19

Zongorát privát háztól havi bérletre akar egy intelligens család bérelni. Czim a kiadóhivatalban. 1938—19

Zársat keresek egy nagyon jól jövedelmező váll.úthoz. Szüksegetek 10—15000 frt. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kérének G. J. 83 sz. alatt. 2050—19

Öly üzletet óhajtat átvenni egy fiatal ember, melyből üzletszerűen meglátható. Ajánlatok a kiadóhivatalba kérének „Öly üzlet” jellege alatt. 2048—19

Droguerista, aki néhány ezer frttal rendelkezik, kíván kereskedéshez. Ajánlatok „Drogueria” 99. sz. a. e lap kiadóhivatalába kérének. 2079—19

Jól jövedelmező vállalatához 15000 frttal társ kerestetik. A befektetett összeg már az első évben 50% -ot jövedelmez. Kockázattal nincs. A czikkéddig még csak Angolországban van bevezetve. Leveleket, kitűnő kereset cím alatt a kiadóhivatalba továbbít. 1546—19

Társ kerestetik 8—10,000 frttal egy igen jó üzlethez. A tőke 25—30%-ot hoz. Aki erre vállalkoz, írjon „T. T. 100” sz. alatt e lap kiadóhivatalához. 2076—19

Lakást takarítást elváltok. Czim a kiadóhivatalban 2102—19

Kedves Jónka! Ha színházba, hangversenybe magy és ön is feltűnő akar lenni, mint barátom, akkor ne használjon más, mint a 25 év óta legjobb hírnévnek örvendő Ravissante arczbőre készítő különlegességét: Ravissante arczport, Ravissante pipere-szappant és Ravissante szappánt. (Ára 1 frt 50 kr.; elegeted 3 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyógyszer-tárkában kapható valódi minőségben. Kamilla. 918—19

Negyemillió szülővéssző és ötvány kapható az Országos szülővéssző társulatnál Budapeston. 887—19

A kormány és az autonomia.

III. *)

Végzetes hiba volt az első felelős kormánytól, hogy az 1848-iki eszmék hatása alatt, az akkori püspöki kar jogos kívánságát mellőzte s a kiküldött bizottságban a katolikusok kérvényét, mint elkésettett, visszautasította. annak törvényhozói uton való tárgyalását lehetlenné tette. Ha akkor a kormány az első cikkünkben ismertetett kérvény, álláspontjára helyezkedik s a katolikus egyház jogállását törvénybe íratja, mint tette azt a felekezettekkel szemben, ma nemcsak hogy nem kellene azzal a tengeri kigyóval megküzdnie, amelynek katolikus autonomia a neve, hanem az egyház és állam jogállása miatt lépten-nyomon keletkező viszályoktól is ment volna s közjogunk ezen nevezetes ága más, egészségesebb fejlődést vesz. Közjogi fejlődésünkben ezen hiba most már örökké kísérteni fog s ámbár újabb törvényes intézkedések által beleilleszkedtünk a modern európai jogállamok sorába, bizonyos egyoldalúságtól soha menekülni nem fogunk. Az állam felekezetlen, de köntöse a felekezetiesség zománczával van díszítve.

A hatvanas évek kultuszminisztere báró *Eötvös*, érezte ezt a nyomasztó helyzetet s mivel az volt meggyőződése, hogy a politikai alakulások és viszonyok a kérdésnek törvényhozói uton való rendezését lehetlenné teszik, két kézzel kapott a kínálkozó alkalmon, hogy az egyház-társadalmi rendezést, melyre a püspöki kar ismét hajlandónak mutatkozott, dülőre segítse.

A püspöki kar, saját-elhatározásából 1868-ban kidolgozott egy autonomiai szervezettel s azt bizalmas uton a kultuszminiszter megfontolása alá bocsátotta. Báró *Eötvös* két ízben, szintén bizalmas jellegű, de terjedelmes és a részletekre kiható levélben tudatta nézeteit a magyar püspöki karral. Ezen észrevételek alapján készült azután az a tervezet, melyet az 1870—71-iki kongresszus többsége a kiindulás pontjával elfogadott, amelyet azonban oly módon gyurt át, annyira kitágított, hogy az sem egyházi, sem államkormányzati szempontból elfogadható nem volt.

A magyar törvényhozás maga is érezte a katolikus egyház közjogi állásának vizsás voltát, a helyzetből előálló nehéz és a magánjogra is kiható következmények súlyát. Ismételt és ismételt hangzottak fel a kérdés rendezésére irányuló felszólalások és interpellációk, amelyekre ideig-óráig lehetett csak pusztán biztató szavakkal felelni s amelyek végső eredménye az volt, hogy a *legujabb trónbeszéd* az ujonnan egybegyűlt országgyűlés tartama alatt *megoldandó fontos kérdések közé első sorban a katolikus autonómiát helyezte.*

A kormány tehát dülő utra jutott. A beszéd korszaka lejárt, a tett ideje elérkezett. A gordiusi csomót ismét elő kellett kotorni s a megoldás válságos pillanatai a küszöbön állottak. A kultusz-kormány mai vezetője a nehéz pillanatban férfiasan cselekedett. Az 1870/71-iki kongresszus által összegobozott csomót egyszerűen kettévágta. Előterjesztést tett a koronának, hogy az 1870—71-iki kongresszust *befejezetnek* mondja ki és annak választási szabályzata alapján hívjon össze új kongresszust. És ezenfelül kilépett az eddigi kormányok tartózkodó állásából, midőn a kérdésről rendkívül terjedelmes, beható és részletes *emlékiratot* készítettett, azt kétségtelenül

a minisztertanács hozzájárulása alá bocsátotta, a koronának jóváhagyás végett bemutatta s az ügy legilletékesebb tényezőivel, a püspökökkel bizalmas uton közölte. Nem kételkedünk abban sem, hogy a kultuszminiszter ezen emlékiratot, melynek főbb tartalma már úgy is ösmert, a katolikus kongresszus szervező bizottságának is rendelkezésre fogja bocsátani.

Ilymódon ismert lévén tehát a *kormány álláspontja* és legalább lényeg szerint a *püspökök vágyakozása*, föltéve, hogy mindkét tényező nem tekinti azt „ne nyulj hozzám”-virágnak, sem *utolsó üzenetnek*, hogy a jogos és elfogadható *kérelmekre nézve hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni* s mindazt, mit *elvi szempontok feláldozása nélkül engedélyezni* lehet, hajlandó is megadni, a kérdés teljes megoldása a megvalósíthatás reményével biztat.

Azt az egyet kétségtelenül elérte már a kultusz-kormány — és ez az adott viszonyok között nem csekély mérvű államférfiai reátermettségre vall — hogy a legelfogultabb elemeket is sikerült lefegyvereznie, élet vevén azon minden utszéli bokorban hangoztatott vádnak: a kormány csak játékot űz a katolikusokkal s az autonómiát komolyan nem óhajtja. Ma nyugodt lelkiismerettel állhat a katolikus közvélemény elé, mondván: *Ime, ez az én ajánlatom; várom választokat.* Clara pacta, boni amici. Ahol ajánlgatnak, ott alkunak is van helye. Két *egyenlő jogu tényező között* az emlékiratnak más célja, más feladata nem lehet. Azt pedig, hogy ezen kérdésben, *miután a törvényhozási rendezést elkerülték, a magyar egyház és a magyar állam, mint egyenlő jogu egyezkedő és szerződő felek állanak szemben*, senki tagadni nem fogja.

A kultuszminiszter emlékirata az 1870-ik és 1871-iki kongresszus munkájának biralmából indul ki és három főkérdés beható tárgyalása körül forog: a főpapnevezések, a vagyonjog és az iskolakérdés körül. Ehhez kepest tárgyalja:

1. a királyi adományozástól függő egyházi javadalmak betöltését és feltűgyetét;
2. a vallás- és tanulmányi alap tulajdonjogát és kezelését;
3. a tanulmányi alaphoz fentartott közoktatási intézeteket illető megállapodásokat.

Az első kérdésre nézve az emlékirat kijelenti, hogy a *legfőbb kegyur elhatározásának teljes szabadsága csonkítatlanul fentartandó, minélfogva mellőzendőnek mutatkozik az ezen szabadság korlátozását célzó hármass kijelölési jog.*

A kanonoki kinevezéseknél a kijelölési jog továbbra is a *püspökök* számára tartandó fel.

A kormány azonban nem zárkózik el attól, hogy amennyiben ezen kérdésre nézve oly eljárás mód hozatnék javaslatba, mely alkalmas volna a katolikus érdekeltiség körében megnyugvást kelteni, ilyenmü javaslat jóakaratu mérlegelésétől.

Az első kérdés tisztán a *korona* személyi kérdése lévén, abban az okoskodásnak kevés, annál több tere nyílik azonban a *vágyakodásnak*. A kormány tehát igen helyesen cselekedett, midőn ezen kérdésben egyrészt a király jogának fentartását, a kongresszust egybehívó királyi kézirat óhajtásához képest, erősen hangsúlyozta, másrészt az alkudozások lehetőségét teljesen ki nem zárta.

Hasonló engedékenységet tanusít az emlékirat az üresedésbe jött és királyi adományozástól függő javadalmak kezelése, illetve ellenőrzése körül is. Kilátásba helyezi, hogy ezen kérdésben az autonomia megjelölendő közegének némi befolyást juttatni hajlandó, de előre is sejteti, hogy e befolyás a rendelkezés

jellegével nem bírhat s hogy a korona az ugynevezett *időközi jövedelmek* hováfordításának jogáról lemondani nem szándékozik.

Sokkal merevebb és sokkal kevesebbé indokolt álláspontot foglalt el a kormány a vallás-tanulmányi és az egyetemi alapok kérdésében. Itt nem hajlandó több engedményt tenni, minthogy az 1877-ben született ellenőrző bizottságot beszünteti s annak *képleges hatáskörét* az autonómiára bizza.

Miután úgy is lesz alkalom ezen kérdésre nézve nézetemet kifejteni s előre is hangsúlyozom, hogy a rögtönös kiadást magam sem tartanám most célhoz vezetőnek, egyelőre csak két megjegyzésre szorítokozom.

Azt mondja az emlékirat: Királyaink, mint államfők alapították az egyházakat az államot illető jószágokból eredt javakból: *mint államfők létesítették a kezökre újra visszaszállt birtokokból a közalapokat.*

Van a latinak egy jó, sokat használt mondása: qui multum probat, nihil probat. Jól magyarul ez talán ennyi: aki sokat markol, keveset fog. A tétel, úgy, amint itt szövegezve van, nyilvánvaló történelmi és jogi tévedés. A „közalapok” nem létesültek a királyok által alapított egyházak javaiból. Egyetlen egy egyház, ez alatt jogilag ugyanis csak püspökséget lehet érteni, eltűnéséről sem tud a magyar történelem. Már pedig kétségtelen, hogy ex nihilo fit nihil, semmi meg semmi az még mindig semmi. A „közalapok” az eltörölt szerzetes rendek, beolvastott apátságok és prépostságok javaiból alkottattak. A magyar történelem oklevéltárának minden egyes lapján olvashatjuk pedig, hogy ezek javaiknak *javarészt* egyes *magános főurak és nemesek adományozásából* nyerték. A „közalapok” törzsvagyonát képező birtokok tehát nem az államot illető jószágokból eredt javakból, hanem *részint* ezekből, *részint* és pedig tulnyomóan magánjószágokból eredt javakból létesítették, miután azok jogos haszonélvezői, különböző okoknál fogva, megszüntek létezni.

Azt is mondja az emlékirat, hogy a *körülbelül 40 millió forintnyi vagyon* kiadása felköltené a más vallásúak feltékenységét.

Az 1848: XX. törvényzcikk 3. §-a ezt mondja: Minden bevett vallásfelekezettek egyházi és iskolai szükségéi közálladalmi költségek által fedeztessenek! s ez elvnek részletes alkalmazásával a miniszterium, az illető hitfelekezettek meghallgatásával a közelebbi törvényhozás elébe kimerítő törvényjavaslatot fog előterjeszteni.

Ez a törvényjavaslat, amint azt *Wlassics* kultuszminiszternek a pénzügyi bizottság gyűlésén tett bejelentéséből tudjuk, legközelebb be fog nyújtatni. A törvényjavaslat első §-a szerint annak hatálya a katolikusokra nem terjed ki, mert az a különleges viszonyoknál fogva külön rendezés feladata leendő. Tudjuk, hogy ezen rendezés a vallásalap lehető bevonásával és a főpapság megadóztatásával van tervbe véve. A többi felekezetteknek járó kongrua-kiegészítés — és most csak ez érdekel minket — *másfél millió* forinttal terheli meg majd, végső kifejlődésében, a budgettet. A felekezettek tehát az állam részéről kapnak oly anyagi előnyt, amely a mai pénzügyviszonyok között *30 millió tőkének* felel meg. Ezenkívül vannak még a tanügyi segélyek is. Tessék már most a számarányt venni. Tizenöt millió lakosból van kilencz millió katolikus és hat millió más vallású. Miként feltékenykedhetnek jogosan a hat millió más vallású, a kilencz millió katolikusra azért, mert kiadatott nekik *40 millió forint*, mikor ők ugyanakkor *30 mil-*

* Lásd az „Országos Hírlap” január 6-iki és 9-iki számait.

liót kapnak? Nem kell nagyon érzékenykedni. A más vallásnak többsége, ott, hol jogról és igazságról van szó, legalább Magyarországon és az újabb időben, nem szokott sem szenvedélyeskedni, sem feltékenykedni. Mi legalább sokkal nagyobb jogérzéssel és jogszeretettel megáldottaknak hiszszük őket.

Az egyetemi alapra nézve a kormány álláspontja az, hogy a theologiai kar veszélyeztetése nélkül nem adható ki. Ámbár a mai theologiai kar elvesztése miatt nem volna érdemes sok könyvet ejteni, *elvi* szempontból ezen álláspont helyességét elvitatni alig lehet; annál is inkább, mert nincs kizárva annak lehetősége, hogy az egyetemi alap tekintetében is az autonomia bizonyos hatáskört nyerhessen.

A tanulmányi alaphól fentartott közoktatási intézetekre nézve a kormány az autonómiának pusztán a tanintézetek katolikus jellegének ellenőrzését tartja átengedhetőnek. Rendszerint érdekes és kétségtelenül igen fontos az az indoklás, hogy Magyarország faji és vallásbeli megosztottsága mellett az egységes nemzeti eszmében kell mindenkor a hon összes polgárait egyesítő szellemi kapcsolatot keresnünk és feltalálnunk. Miután pedig a katolikus tanintézetek kiadása helyrehozhatatlan rést ütne a magyar egységes közoktatásügyi politikán, a katolicizmusnak pedig, ha multjához hű lenni akar, minden oly vágyakozástól, mely az egységes nemzeti eszme kapcsait tágitaná, távol kell magát tartania, világos, hogy ezen kiadást sem egyházi, sem állami szempontok nem javallják. Mégis mi azt hiszszük, hogy a kiadás és a jelleg pusztán ellenőrzése közé még számos oly mozzanat ékelődik, mely a helyesen felállított nemzeti egység elvének megbolygatása nélkül, az autonomia hatáskörébe lenne utalható,

Végző eredményképpen az emlékirat így határozza meg a létesítendő autonomia körét:

A főkegyuri jog gyakorlása körül a vezetés az eddigi terjedelemben az apostoli királyt és a törvény korlátai között a felelős kormányt, a közreműködés az autonómiát illetni.

Ervényesülhet pedig a közreműködés az autonomia kijelölendő közegei által.

1. A személyi kinevezéseknél „*votum consultativum*” alakjában.

2. A vallás- és tanulmányi alaphoz az ellenőrzés gyakorlásában és az évi előirányzatok megállapítása és miként felhasználása körül.

3. A javadalmak felügyeletében székküresedés eseteiben.

4. A királyi tanintézetek katolikus jellegének ellenőrzésében.

Az autonómiának ezen az államhatalomtól nyerendő hatásköre mellett, a püspöki kar által átengedendő jogok és jogositványok jöhetnek még számba, melyek az autonomia ügykörét az egyházi élet belterjes művelésére terjesztenék ki.

A miniszter emlékirata szerint ilyenek lennének: a népiskolák vezetése, illetve ellenőrzése, a templomi vagyon és a plébániai alapok kezelése és ellenőrzése, a papfizetés, a kántori és tanítói járandóságok kivetése, a templom számadások, az egyházközségi kisebb alkalmazottak választása, azok fegyelmi és nyugdíjgyei.

Kétségtelen, hogy a kormány emlékirata a helyes alapra helyezkedett. A kérdés megoldása most tehát a kormánnyal szemben azon fordul meg csupán, hogy az autonomia *bőzre-*

működésének helyes módja megtaláltsék, az ne csupán *látszólagos*, hanem markolható *valóság* legyen. Ha a kongresszuson, illetve az ez által kiküldött bizottságban a szélső elemek nyugodtsága, a püspöki har engedékenysége és a mérsékelt tapintatossága érvényesül, akkor előáll az intéző tényezők választott munkálkodása s megszületik a várva várt autonomia.

MINDENFÉLE.

A kik nem akarnak férjhez menni. *St.-Lonishan*, az Egyesült-Államokban történt az alábbi furcsa eset. *Burckhardt*nak, egy ottani gyárosnak négy gyönyörű szép leánya volt. A 17 és 24 év között levő lányok teljes boldogságban éltek dús gazdag apjokkal mindezüideig. Udvarlói persze bőven voltak, de a lányok nem igen gondoltak a házasságra. A legidősebbik végre mégis elhatározta, hogy férjhez megy. Megtörtént az eljegyzés is és a jegyesek boldogan turbékolnak éjjel-nappal. Egyszerre azonban az idyll végtelen fordulatot vett. Együtt ült a szalonban a négy leány; a legidősebb vőlegényével, a három fiatalabb mindenik az udvarlójával. Nagyon jól mulattak, nevetgéltek, játszadoztak. De megnyílik az ajtó. Belép, haragtól elváltozott arccal az apa és így szól:

— Uraim és lányaim! Ezenel kijelentem, hogy már meguntam folytonos játszadozásait és ha *egy hónap alatt meg nem tartjuk mind a négy lakadalmat*, többé az én házam küszöbét át ne lépjék sem az urak, sem pedig ti, lányaim!

A kínos jelenetnek az lett a vége, hogy a vőlegény és a három udvarló megszégyenülve és haraggal távozott, a *négy leány pedig másnap reggel elhagyta az apai házat*. Kibéreltek közösen egy kisebb lakást, megbízták legidősebb testvérüket a ház vezetésével, a három kisebb pedig egy keztű- és illatszerüzletbe szegődött elárúsítónak. Rövid idő múlva az egész város megtudta a dolgot és attól fogva állandóan ostromolták uri vevők azt az üzletet. A kereskedő nagyon meg volt elégedve, és a lányok is. Megint sok kérést jelentkezett náluk, ők azonban nem választottak. Nagyon szépen megélik így is és addig nem is mennek férjhez, amíg egészen kedvükre való férfit nem találnak. Hogy az apa mit szól ehhez a dologhoz, azt igazán, jó volna megtudni.

Az ördög a bárkán. Vigan szaladt ki az adriai tengerre a *carpanoni* kőszénbányának egy jól megrakott nagy bárkája, hogy terhével *Velenczébe* menjen. A legénység mindenféle mulatsággal töltötte az egész napot. Miután azonban a nap leáldozott és egészen besötétedett sajátságos zaj ütötte meg a vidám legények fülét. Hallgatóztak, hallgatóztak, de csak nem jöttek rá a rejtelmy nyitjára.

— Már akármit mondtok, szól az egyik, de én megesküszöm rá, hogy maga az ördög van itt a hajón.

— Az bizony meglehet, felelték a többiek.

— Szent igaz az, nem is lehet másképp, toldja meg a legöregebb.

Már most jól van, tudják, hogy mi a baj. De hogyan segítsenek magukon? Éjszaka a tengeren nem futhat az ember a paphoz segítségért. Majd hogy meg nem öszültek szegények azon az éjszakan. Hajnalban kikötöttek *Fasanóban*. Elhívták a plébánost, aki el is jött, és meghallgatván panaszukat, megáldotta a hajót. (Mésleg megjegyezve, inkább fölvilágosíthatta volna őket.) A jámbor szegények erre folytatták utjukat, de alig értek ki a nyílt tengeren, a vakmerő ördög megint elkezdett lármázni. Az öreg megint megszólalt:

— Ez már rettenetes! Be sem várja az éjszaka a gyalázatos! Így nem megyünk tovább, ki kell kötnünk *Paranzóban*.

Ki is kötöttek *Paranzóban* és értesítették bajukról az olasz konzuli ügynököt és a parenzi püspököt. Ezek meg is jelentek a bárkán és miután megvizsgálták és megnyugtatták a hajósokat, a bárka megint elhagyta a kikötőt. Hát, ahogy kijutnak a szabad vízre, Uram segíts! megint csak lármázik ám az ördög.

— No, ennek a fele se tréfa! Ha még a püspökkel is szembeszáll, akkor mi nem maradhatunk vele egy hajón, mondta megint a legöregebb és indítványozta, hogy menjenek vissza *Paranzoba*, kösenek ki újból és szökjenek meg a hajóról.

Ugy is tettek aztán. Csütörtökön éjjel matrózokkal kellett őriztetni a bárkát, pénteken reggel pedig nagy ügyvel-hajjal beszalasztatták a velencei kikötőbe.

Szegény lakók! Aki csak lakó, az szegény ember, igazi ur csak a háziur. Ez az axioma különösen ráillik a budapesti viszonyokra, amelyekről uton-utfélen panasz hallható és egy idő óta, amióta csak fölfelé mentek a lakberek, de lefelé nem, sok keserves panasz hallatszott az urak, a háziurak ellen. Pedig mi, szegény budapesti lakók, még igazán meg lehetünk elégedve sorsunkkal, ha összehasonlítjuk azzal a sorssal, amely másutt jut a lakásbérletnek osztályrészül. Másutt a lakó még csak nem is szegény ember, hanem csak tárgy, amelyen különböző hatóságok és hatósági jogokkal felruházott emberek érvényesítik nagy hatalmukat. Másutt jogosult csak igazán a *szegény lakó* kifejezés! Ime, milyen rendeletekkel keserítik meg másutt a lakók életét! *Madrid* városában a jövő hónap 16-án sajátságos rendelet jelenik meg, mely a házmesterek, illetőleg a kapusok jogairól és kötelességeiről intézkedik. Az új rendelet szerint azoknak a háztulajdonosoknak, akiknek házaiban egynél több bérlő lakik, kapust vagy kapusnőt kell kinevezniök és ezt a kinevezést a kormányzónak be kell jelenteniök. A kapusoknak nem szabad 23 évnél fiatalabbnak és 60 évnél idősebbeknek lenniök; írni és olvasni kell tudniök, különben nem erősíti meg a hatóság kinevezésüket. Ezek a kapusok közvetlenül a kormányzó és az illető kerület rendőrsége alá vannak rendelve. A kapusoknak — és az a *punctum saliens* a rendeletben — a bérlőkről „fekete listát” kell vezetniök és mihelyt gyanusnak tűnik fel előttük egy-egy bérlő, azért, mert nincs butora, mert rendetlenül él stb., azt azonnal fel kell jelenteniök. Minden hónap elseje és tizedike között a rendőrség kiküldöttje megjelenik a kapusoknál és fölvilágosítást kér a lakókról. A kapusoknak nem szabad megengedniök, hogy koldusok, házalók, rongyszedők stb. a lakásokba bemenjenek. Azokat a kapusokat, akik kötelességüket hanyagul teljesítik, pénzbüntetéssel és esetleg két évi „hivatalvesztéssel” sújtják. Ime, *Madridban* a házmestereket is a rendőrség szolgálatába vonják és mindez csak a szegény lakók ellen történik.

A levélhordó kalandja. *Párisi* levelezőnk írja a következő érdekes esetet: *Zephirin Bontroux* levélhordónak tegnapelőtt veszedelmes kalandja volt. *Saint-Bonnesből* *Saint-Etienne-en* át *Davolayba* menet nagyon elfáradt a nagy hóban és leült egy kissé pihenni az út szélére. Alighogy leült, a magasból két hatalmas sas csapott le rá. A levélhordó hatalmas botjával védekezett és már azt hitte, hogy megmenekült a veszedelemtől, amikor ismét két új sas jelent meg a harcztéren és most a két elsővel egyesülve, újra megtámadta a levélhordót. Szárnycsapásaikkal földre terítették őt, de szerencsére még volt elég ideje, hogy talpra állhasson és nagyot üssön az egyik sásra, amelyik épen a fejét akarta megcsipni. Csak jó negyedóra múlva, ameddig a levélhordó mindig erőlyesen védekezett, tágitottak a ragadozó madarak. A levélhordó csak néhány jelentéktelen karczolatot kapott, de a kiállott ijedség következtében megbetegedett.

A szivar első debute. A szivarról *Gonzalo Fernandez de Ovide* y *Valdez* spanyol történetrő tesz először említést „*Nicaragúa története*” című művében, amely 1855-ben készült. „Az indiánusok ünnepi összejövetelek alkalmával — írja a nevezett historikus — szívesen elbódítják magukat chichával, vagyis kukoriczából készült borral, ehhez azután egy csomó káposztalevelet vesznek, mintegy hat hüvelyk-hosszút és ujnyi-vastagságút. Ezeket a leveleket összegöngyölitik, fonállal átkötik, aztán egyik végükön kissé leharapják, míg a másik végüket a szájukba dugják. A füstöt beszívják, egy darabig a szájukban tartják, majd ismét kifújják vagy pedig az orrukon eresztik ki.”

KÖZOKTATÁS.

A tantervrevízióhoz.

I.

A „Zrinyász” védelmére.

Ezuttal egy magyar remekmű érdekében kérek egy keves nyomdatestéket és jóakaró figyelmet; legmúltóbban e lapban, melyben **Mikszáth** Kálmántól „Az új Zrinyász” fog napvilágot látni.

Csak arról van szó, hogy irodalmunknak maradandó büszkeségét, az *Obsidio Sigetiana*-t a most vajdudó új tantervben igen komoly veszély fenyegeti, amennyiben hitelt érdemlő hírek szerint a közoktatási tanács e mű olvasását a középiskolákban a jövőben el akarja ejteni.

Az állapot ime ez. A régi tanterv és utasítások a Zrinyászt a reáliskolák részére tűzik ki (m. p. a VI. osztályban), a gimnáziumok részére nem. Ez már önmagában is kissé fészeg rendszabály volt, mert ami a reálistának jó a magyar irodalomból, az a gimnázistának is kell, hogy az legyen és viszont.

De a közoktatási tanács szépen megfordítja a dolgot: a Zrinyászt törli a reáliskola tantervéből és felszedi a gimnáziuméba. Nemde, furcsa?

A java azonban még csak most jön: azt beszélik ugyanis, hogy a Zrinyászt még innen (a gimnáziumból) is kiszorítják, vagyis magyarul: kiteszik a szűret. S én ezen nem is igen csodálkozom, mert sok minden meg-esik a nap alatt. De már azt nem hiszem el, hogy ilyesmit a miniszter ur jóváhagyjon, mert azt gondolom, hogy a „Szigeti veszedelem”-re csak nem illik a „Hivatalos Közlöny”-nek a „Bölcs Náthán”-ra alkalmazott és utóbb lecáfolt kitétele, hogy „e mű olvasását a középiskolában amugy sem tartja korszerűnek.”

Megengedem, hogy a Zrinyász verselése helyenkint gyarló, a nyelv itt-ott darabos — „de e fogyatkozások dacára — írja Toldy Ferencz — a „Zrinyász” mint lángelműleg fogalmazott nemzeti szpmű főrangot foglal el épöszi irodalmunkban s mint ilyen megérdemli, hogy ne legyen művelt magyar, ki a nyers héjon áthatva, a nemes magvat ne ismerje, ne élvezze, ne becsülje.”

Avagy talán ezen semmisségek miatt áldozták fel a tanterv-revizionisták a „Zrinyászt”? Ezt nem hiszem.

Kérem az illetőket, vegyék a dolgot még egyszer fontolóra és ne engedjék meg, hogy irodalmunknak e gyöngye, történelmünknek e dicső lapja — halálra ítéltesse. A miniszternek csak egy szavába kerülne és a haza egész ifjúsága osztályosa lesz e kiváló élvezetnek, melynek nyomában hála és hazafiai büszkeség járnak. De bármilyen is a döntés, én e remekmű olvasása érdekében a leghatározottabb propagandát fogom kifejteni mind az iskolán belül, mind kívül.

Most, hogy a német császár oly fenkölt módon emlékeztetett e fenyves történeti alakra, újból elolvastam a német Zrinyászt, Körner Tivadar „Zriny” című drámáját. Mily nagy-szerű, mily remek! Szebben, igazabban magyar ember sem irhatta meg e világraszóló epizódot. S mégis a Körner „Zriny”-ét az „Utasítások” nem ajánlják, sem a régiék, sem az újak; pedig minő más kaliberű munka ez, mint a Herder-féle Cid-románccok, melyekkel évek óta nyaggatják és sanyargatják a mi szegény diákjainkat.

A német Zrinyász méltó arra, hogy minden művelt magyar ember ismerje és hogy a középiskolai ifjúság elolvassa. Ajánlom tehát mindkét Zrinyász olvastatását középiskoláinkban, hisz — a Körner „Zriny”-ét *német iskolákban is olvassák!* **Kemény Ferencz.**

II.

Szüksége van-e a gimnáziumnak Cornelius Neposra?

Érvényben levő tantervünk elvi szempontból elvetette a gimnázium III. osztályából a hagyományos Cornelius Nepost és a római történelemből vett, esetleg Livius nyomán egyszerűsített olvasmányt ajánlott helyette. Újabb tantervjavitó (?)

mozgalmaink gyakran hangoztatták azt a kívánságot, hogy Cornelius Nepost vissza kell helyezni régi jogába s nem örökké csak Liviusat olvasni. Ez a kívánság s ez a közbizalom a jó Cornelius Nepos iránt olyan sok oldalról nyilvánult, hogy igazán gondolkodóba ejtette az embert. Való volna, hogy középiskolai tanításunk nem egészen két évtized alatt megsínylette Cornelius Nepos számkivetését s most diadallal kell visszaültetni trónusára, *nequid detrimenti respublica capiat*? Mi okozza ezt a rajongással határos lelkesedést Cicero korának azon írója iránt, kit a kritika az igazi klasszikusok kánonjába való fölvételre sem méltat? Tartalmi vagy alaki okok? Ami a tartalmat illeti, tudvalevő, hogy Cornelius fenmaradt műve Atticus és Cato kivételével csupa görög hadvezérek életrajzát foglalja magában, már magában véve anomalia, hogy a tanuló görög hadvezérek életrajzán tanuljon latinul.

De ezen életrajzok tartalmi becse, historiai értéke is nagyon csekély. Tudvalevő, hogy Corn. Nepos igen gyakran félreértette forrásait, időrendi vétséget igen sokat követett el, lépten-nyomon ellentmondásokba bonyolódik, jellemzése egyoldalú, sok helye érthetetlen és magyarázhatatlan. Nem kívánunk történeti pragmatizmust a mondakban, de történetitől megkívánjuk, hogy meglegyenek benne a történetírás kellékei. Szemet hunyjon-e a tanár Corn. Nepos történeti bottásaiival szemben? Ezen a fokon már nagy hiba volna. Vagy figyelmeztesse a tanulót e bottásokra? megmondja, hogy Corn. Nepos oly kritikátlanul járt el, hogy a két *Miltiades*-ből egyet csinált? Ez kötelessége, de hova lesz akkor a római klasszikus iránti tisztelet?

„Ha Corn. Nepos tartalmilag olyan silány volna, hogyan lelkesedtek volna érte apáink? ha azoknak jó volt, ha azokat lelkesítette, nekünk is jó, minket is lelkesíthet” — hangzik az ellenvetés.

Igen, mert abban az időben, mikor a történeti kritika még egyáltalán gyermekkorát élte s az iskolába épen nem tette be a lábát, amikor a scholasztikus tekintély és a formalizmus uralkodott, az író is csak formális szempontból, grammatikai példatárként olvasták s történeti bottásairól többnyire a tanárnak sem volt tudomása. Bármily tisztelettel viselkedünk tehát a hagyomány és a múlt iránt, annyira *laudatores temporis acti* nem lehetünk, hogy Corn. Neposért megváltozott viszonyok közt is lelkesedjünk.

A tanítás terén mai nap úgy állunk, hogy a legrosszabb tanár az, aki úgy tanít, mint ahogy őt tanították. Oly gyors a fejlődés, oly nagy az átalakulás. Ne argumentáljanak tehát nekem apáink izlésével s gyermekkorunk emlékeivel. Corn. Nepos rendkívül száraz író, de te! van egyoldalú magasztalással, panegyricussal. Ez az, ami kritikátlan korokban tetszik s ez az, ami korunkba nem való. Vagy azzal akarják a hite-vesztett kort ísmét hívővé tenni, hogy hazugságokat hitetnek el a fiatal nemzedékkel?

De talán *formai* tekintetben olyan kitűnő az a Corn. Nepos, hogy a latin nyelv megtanulása kedvéért bátran szemet hunyhatunk tartalmi hibáival szemben? Nem, ezt sem állítja senki, aki a klasszikusokkal foglalkozik. Stílusa igen hanyag, pongyola, szaturálva van rend-ellenességekkel, nem klasszikus kifejezésekkel, úgy hogy épen nem alkalmas arra, hogy a mondattan megbízható példatárul szolgáljon. Ezenkívül gyakori benne a széthulló, rőfős periódus.

„De *életrajzokat* ad, ami hamarteljes egészsző kerekül s e fokon legalkalmasabb olvasmány.” Hiszen ha életrajz kell, ha egyes emberek köré akarjuk csoportosítani a történeti eseményeket, nem szükséges görög hadvezérek életrajzához folyamodnunk. *Lhomond* az ő *Viri Illustres*-ében megmutatta, hogy a római történet (Livius nyomán) az egyéni derékségnek, igaz hazaszeretletnek, hősiességnek még kiválóbb példáival dicsekszik. *Weller* is megmutatta az ő Livius nyomán írt olvasó-könyvével, hogy a római történet képző hatása és érdekessége nem áll mögötte *Conon*, *Brasidas*

és *Timothens* tetteinek. Tanításunknak meg épen paedagogiai elve, hogy midőn egy régi népnök, minő a római, *nyelvét* tanuljuk, menjünk el e nép földjére, olvassuk történetét, ismerkedjünk meg gondolkodásával, esze járásával, idealjaival, intézményeivel.

Egy nép sincs, mely egész műveltségével annyira hatott volna a modern gondolkodásra, mint a római. Ennek a történetét nem száraz kompendiumokból, hanem lehetőleg római felfogással írt forrásművekből kell megismernünk. Minthogy pedig nincs római író, ki idegen nyelvű tanítás kezdő fokán beválna, nem tehetünk okosabbat, mint hogy a legkedvesebb latin történetírót, Liviusat némileg egyszerűsített alakban adjuk tanítványaink kezébe. Így római írókat olvasva római földön állunk. Római történelmet, római földrajzot, római szellemet tanulunk. A görög hadvezérek életrajzát pedig olvassuk inkább *Piutarchos*-ból magyar fordításban. Corn. Nepost pedig ne bolygassuk ki jól megérdemelt nyugalmából.

Dr. Csengeri János.

Közoktatásügy. A közönség sorából sü-ün fölmerült kívánatoknak akarunk megfelelni azzal az újítással, hogy eddigi tanügyi rovatunkat ezentul nem a hét bizonyos napjára fixirozva, külön melléklet gyanánt, hanem a rovat élénkítése, aktualitása érdekében, megfelelő terjedelemben, mindenkor a felmerülő események, mozgalmak napján, tehát közvetlen frissességgel közöljük. Ezzel hódolunk annak az eltagadhatatlan igazságu ténynek, hogy a közoktatásügy oly fontos ága a nemzeti életnek, mely méltán megköveteli az őt megillető helyet a nap történetében. Közoktatásügyi rovatunknak akár az értesülés, akár a független kritika, szakavatott tájékozottság szempontjából kiváló erősségét képezi az a körülmény, hogy vezetése továbbra is az eddigi ki-próbált, jeles kezekben marad, dr. *Gerevich* Emilnél.

Wlassics a néptanítókhöz. A Néptanítók Lapjában, mely Ujváry szerkesztése óta megszűnt unalmas, száraz betűhalmaz lenni, hanem azzá vált, ami tulajdonképeni hivatása: a néptanítók ismeretterjesztő organumává, *Wlassics* miniszter az új alkalmából egy igen szép és lelkes cikkben üdvözli Magyarországi néptanítóit, az ő munkatársait. A meleg cikk minden szavából a tanítók iránti igaz szeretet sugárzik. Lelekes szavakban ismeri el azokat a nagy szolgálatokat, melyeket a tanítóság a hazának tett. Szépen aposztrofálva a tanítói hivatást, a szociálizmusban rejlő társadalmi betegség kiirtására hívja segítségül a tanítóságot. Végül annak a reményének ad kifejezést, hogy az állam és a társadalom fokozottabb mértékben fogja méltányolni a tanítóság érdemeit. Egyike e cikk a legérdekesebb s a legtanulságosabb olvasmányoknak s meleg hangja bizonyára nagy örömet fog kelteni a tanítóság körében. Hisz-szük, hogy a magyar tanítóság lelkesedéssel fogja vezére tanácsait követni, s híven fogja ezután is teljesíteni magasztos hivatását. Vajha a társadalom is megértene *Wlassics* intését, s az eddiginél jobban becsülne meg a magyar tanítókat, kiknek munkája építi meg hazánk jövő nagyágának fundamentumát!

Nincs korrepetitio. *Wlassics* miniszter leg-újabbán 55.512. számú rendelettel, a tanítói függetlenség biztosítása czéljából, az állami, községi és magán felsőkereskedelmi, valamint felső nép- és polgári iskolai tanítóknak megtiltotta, hogy annál az intézetnél, hol alkalmazva vannak, a rendes, vagy magántanulóknak magántanítást (korrepetitio) ad-hassanak. Mi helyeseljük a miniszter intencziót, mikor a tanítókat a gyanúsításoktól óvni és függetlenségüket biztosítani akarja, mert ezzel minden-esetre emeli a tanítói tekintélyt. Ennek dacára azonban kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy ennek a rendeletnek is, ép úgy, mint a multkorinak, mely a mellékfoglalkozásokat tiltja el, van egy nagy hibája; az tudniillik, hogy a dolgot generá-

lízálja. Ezt a hibát a gyakorlatban mindkét rendelkezéssel lehet és kell korrigálni.

Azt jól teszi a miniszter, ha nem engedi, hogy a korrepetálás derűre-borura burjánozzék iskoláinkban; de sok gyenge tanulóra áldás, ha a tanártól különórákban is nyerhet oktatást, különösen a zsúfolt osztályokban, hol képtelenség tüzetesen foglalkozni a gyengébb tanulókkal. Nem egy gyenge tanuló mentett már meg az elkallódástól a korrepetáció, kiből később a legderekabb ember vált. Természetes, az igazgatóknak ügyelniük kell, hogy visszaélés ne forduljon elő s hogy az ilyen tanuló ne az a tanár vizsgálza, kitől a privát-órákat kapta.

Ez úgynevezett szabályozása teljesen kielégítene minden érdeket; mert egyrészt lehetetlenné tenné minden visszaélést, másrészt pedig a rosszul fizetett tanárt sem fosztaná meg a tisztaság és hivatásának megfelelő mellékeresettől. Így van ez a kérdés szabályozva már évek óta az állami és községi középiskoláknál s kívánatos, hogy a miniszter hasonló intézkedésre szólítsa fel a felekezeti is.

Tanügyi hírek.

Zugiskola. A múltkor e helyütt emlékeztünk meg a budapesti „sacre coeur” felsőbb leányiskolájáról s megírtuk róla, hogy nem felel meg az állami követelményeknek, elvesztette felsőbb leányiskolai jellegét s mint polgári iskola fogja folytatni működését. Híradásunk nagy feltűnést keltett úgy a közönségnél, mint a szakkörökben. Laptársaink élénken kommentálták e kérdést s az egyik egyenesen zugiskolának nevezi a „sacre coeur” V. és VI. osztályait, mivel a polgári leányiskolák csak négyosztályúak s elvesztvén az iskola felsőbb leányiskolai jellegét, V. és VI. osztálya valóban csak zugiskolának tekinthető. Laptársaink azt is írják, hogy hasonló sors fenyegeti az angol kisasszonyok budapesti felsőbb leányiskoláját is. Mi azért nem irtunk erről, mert ennek az ügye most van tárgyalás alatt. Reméljük, hogy ez nem fog olyan tragikusan végződni, mint a sacre coeuré, mert igazán elszomorító volna, ha az előkelő világ ezen iskolájáról is az tűnnék ki, hogy nem felel meg a törvényes kelleknek. Szomorú és meglepő volna ezen fővárosi iskoláról ez azért, mert ugyancsak az angol kisasszonyok egri felsőbb leányiskolája egyike a legjobbaknak s mint ilyen, nyilvánossági jogot élvez. Minden esetre itt az ideje, hogy a miniszter ne tartsa meg az olyan felekezeti iskolákat, melyek a törvényes követelményeknek nem felelnek meg, mert ezek csak kompromittálják az illető felekezet jó iskoláit s a szülőket is félrevezetik.

Borsodmegye államszegélyezett tanító. Borsod vármegyében — mint levelezőnk írja — az 1893. évi 26. törvényzikk értelmében 52 felekezeti tanítónak egészíti ki az állam 400 forintra fizetését, összesen 5435 forintra segélyvel. E tanítók között van 15 róm. kath., 5 gör. kath., 28 ev. ref., 1 ág. ev. és 3 izraelita.

Kevés a tanító. Az általánosan érezhető tanítóhiány indította Borsod vármegye közigazgatási bizottságát arra, hogy legközelebb felterjesztést intézett a közoktatási miniszterhez, melyben — mint értesülünk — az oklevéllel nem bíró olyan felekezeti tanítók fizetésének 400 forintra való kiegészítését kéri államszegélyvel, kiknek tanulmányait magánúton való folytatására jogosítványuk vagy engedélyük van. A bizottság a tanítóhiányon kívül arra is hivatkozik, hogy ovónok is alkalmazhatnának tanítónői állásokra tanítónői oklevél nélkül. Bizony, minden efajta intézkedés csak foltozgatás lesz addig, míg az ország a tanítóknak tisztességes javadalmat nem biztosít.

Hevesmegye népoktatásügye. Scossa Dezső, Heves vármegye királyi tanfelügyelője most tette közzé jelentését ezen vármegye népoktatásának 1896/97. évi állapotáról. Ez a jelentés arról győz meg bennünket, hogy a tisztá magyar vármegyében a népoktatásügy vezetése jó kezekben van s fokozatosan fejlődik. Az óvodai törvény e vármegyében teljesen végre van hajtva. Van 19 óvodája, 4 állandó s 76 nyári gyermekmenháza. A vármegye minden községében van iskola. A 199 iskolában 416 tanító működött, kik közül csak hatnak nincs képesítése.

Az iskolák költsége 308,860 forint volt: ennek hatodát az állam adta. Örvendetes jelenség az is, hogy a vármegye területén a 132 iskolai könyvtáron kívül 82 népkönyvtár is volt. Scossa jelentésében az iskolaügy fokozatos fejlesztéséről igen átnézetes és tartalmas tervet is ad, melyet bizonyára meg is fog valósítani, mert hiszen ő, jelentéséből ítélve, egyike azon tanfelügyelőknek, kik nem irodájukból vezetik vármegyéjük népoktatásügyét, hanem az iskolákat szorgalmasan látogatják. Csak az a kár, hogy a tanfelügyelők uti általánya kicsi s nincs elég irodai személyzetük. Iskolalátogatási kötelezettségeiknek valójában csak akkor lesznek képesek eleget tenni, ha e bajokon segítve lesz.

Tanügyi mozgalmak.

A *Magyar Paedagogia* 9. száma ismerteti a *francia liczeumok* igazgatását. A kép, melyet róla dr. Szigetvári Iván nyújt, egy kissé zavaros ugyan, de azért ugyancsak gondolkodóba ejt bennünket; mikor fordíthatunk mi akkora gondot egy középiskola vezetésére, mint a francziák, akik külön pedagógiai és külön gazdasági igazgatót, meg egész csapat korrepetitort, meg írkokot tudnak alkalmazni. És mekkora fizetéssel? — Nem is jó tudni. — Könnyebben megvalósítható eszmét fejteget Láng Nándor, aki az *ifjúság művészeti neveléséről* értekezik. Különösen az a része értékes, melyben azt mutatja ki, hogy mit tehetünk a művészeti érzék fejlesztésére mostani tantervünk keretében. Éppen úgy hasznát veheti minden iskola *Szitznyai Elek* értekezésének is az *ifjúság olvasmányairól*. Az értekezés maga ugyan jórészt pedagógiai és pszichológiai közhelyek gyűjteménye, de a gyakorlati utmutatás és az olvasmányok kánonja komoly munka. *Acsay Antal* az első Németalföldön keletkezett tanítórend: a *közös élet testvérei* történetét e füzetben befejezi; *Somogyi Géza* pedig az amerikai tanterv-revizio ismertetését kezdi meg. Irodalmi és vegyesek rovat egészíti ki az egyetlen folyóiratunkat, melynek hasábjain ez egyetemi tanártól kezdve egész a kisdölvőig minden rangú és rendű tanító találkozik. A dr. *Négyessy László* által gondosan szerkesztett folyóirat tagsági díj (évenként 2 forint) fejében jár.

A magyar pedagógiai irodalom az elmúlt 1897-ik évben egy érdemes folyóirattal gazdagodott: a *Katholikus Paedagógiával*, melyet *Gyürki Ödön* szerkeszt. E szaklap célja „a neveléstudományt katolikus szellemben ápolni, fejleszteni, különös gondot szentelve a katolikus középiskolázás ügyének, érdekeinek.” Elismeréssel kell kiemelnünk, hogy ez újabb irodalmi vállalat, bár a szó szoros értelmében véve katolikus szellemű, mindazáltal mint eddig megjelent füzetei igazolják, ment minden felekezeti elfogultságtól. Cikkelyeit, melyek inkább demonstratív, mint polemikus természetűek s mindig a tudomány színvonalán megmaradni törekcsenek, nemzeti önérték és hazafias gondolkodás hatja át. Előttünk fekszik a nevezett folyóirat november-decemberi füzete a következő tartalommal: *Az erkölcs nevelés* (befejező közlemény) dr. Mazy Engelbertől. A kiváló bölcsészeti erudícióval megírt tanulmány az országos középiskola tanáregyesület tavalyi gyűlésén felolvastatott s nagy tetszést aratott. Ezután következnek: *Átöröklés és nevelés* (Vége.) Iria Kozáry Gyula. *A gyermek, annak erényei és hibái.* Dupanloup paedagógiájából (Bef. közl.) Várady Károlytól. *A reminiscenciák tana.* Hirling Antaltól. Majd Csaplár Benedek az ismert nevű tudós akadémikus, egy pedagógiai értekezéssel válaszol Gyürki Ödönnek a *Katholikus Paedagogia* szerkesztőjének a piaristákat üdvözlő jubiláris cikkelyére. A füzet további érdemleges részét a *gyakorlati vallásitanítás a középiskolában* (vége), írta Pokorny E.; *Uj katolikus egyetem*, Pedagogustól; *Uj bölcsészeti tankönyv*, Notter A.-tól; *Diákjaink s a Vörösmarty-szobor*, Pintér K.-tól s a *Magyarországi katolikus középiskolák története* című közlemények foglalják le. — Jól esik konstatálnunk, hogy a *Magyar Paedagogia* mellett a *Katholikus Paedagogia* is derekasan megállja helyét. Ára egy évre 4 forint.

Tanügyi irodalom.

A *Tanulók Lapja*, melyet dr. *Rapp Kornél*, főgimnáziumi tanár szerkeszt, ez évvel az V. évfolyamába lépett. Ezen ifjúsági lapot méltán ajánlotta egy a közoktatásügyi miniszter, mint Budapest székes-főváros tanácsa az iskolák figyelmébe, mert ügyesen és jó szellemben van szerkesztve, csupa ismeretterjesztő s emellett érdekes és vonzó olvasmányokat nyújt az ifjúságnak a legjelesebb tanfériak s írók tollából. Tulajdonképen csak középiskolai ifjúságnak van szánva, de minden rendű tanuló, a 10 éven felüli korban, haszonnal olvashatja, fiú és leány egyaránt. A Franklin-társulat adja ki; kiállításra csinos és illusztrációi igazán művészi. Ára egy évre 4 forint 80 kr. E komoly ifjúsági lap a legnagyobb mértékben érdemli meg az általános pártolást.

Szótárirodalom. A *Lauffer Vilmos-féle* könyvkiadóhivatal, mely egyike a legrégebb s a legszolidabb vállalatoknak s kiadványainak jósága s rendkívül csinos kiállítása s olcsósága által vitva s népszerűségét, egész sorával a jeles és nagy elterjedésnek örvendő szótáraknak van képviselve a könyvpiacra. A *Holab-Köpesdy-féle latin-magyar* és a *magyar-latin* részből álló kézi szótár, a legjobb e nemből, iskoláinkban általánosan el van terjedve, rövid pár év alatt több kiadást ért. Igazán páratlanul olcsó, mert mind a két rész, csinos és erős vászonkötésben, csak 4 forint 80 krajczár.

A kisebb igényeknek teljesen megfelel a *Dávid-Némethy-féle latin-magyar* és *magyar-latin* szótár, mely kisebb terjedelménél fogva különösen a gimnázium alsó osztályaiban s a reáliskolákban a latin nyelv tanításánál van elterjedve. Ára mindkét csinos kiállítású kötetnek 2 forint 80 krajczár.

Iskolai, valamint magánhasználatra igen alkalmas a *Loos József magyar-német és német-magyar zsebszótára*, mely tömören az összes szótáranyagot felöleli. Ára a két kötetnek igen csinos vászonkötésben 2 forint.

Nemcsak iskolai, de közéleti szempontból is nagyjelentőségű vállalkozása e derék czégnak a *Putnoky Miklós magyar-román és román-magyar kéziszótára* két csinos kötetben, mely eddig egyedül áll irodalmunkban. Ára két forint 40 kr.

Loos József magyar-német-tót, német-magyar-tót és tót-magyar-német szótárai a nyelvbuvárrok nélkülözhetetlen segédkönyvei. Mindegyik kötetnek ára csinos bőrkötésben 2 forint 50 kr.

Francia nyelvkönyvek. *Bartos és dr. Matyeka: Francia olvasó- és gyakorló-könyve* a felső kereskedelmi iskolák felső osztályai számára szerkesztődött Párisnak egészen fölösleges és semmitmondó alaprajzával.

Első része jó francziás olvasmányokból áll, a második, fordítandó magyar szöveg, a visszaemlékezésre szánva s a kereskedelmi alapfogalmak ismeretére elégséges. A könyv *Lampel Róbertnél* jelent meg. Ez a czég igen szapora az 6 kiadványával, de annál kevesebb gondot fordít könyveinek kiállítására. Legtöbb tankönyvéhez minden kritikán alóli silány fa-papírost használ, mely azonnal szétmállik a tanuló kezében. Ennek az újabb könyvének a kiállítása még tűrhető.

Valló Vilmos Módszeres francia nyelv- és olvasókönyve, mely *Lauffer Vilmos* kiadása, két részből áll: az egyik kezdők, a másik haladók számára. Ez a kitűnő könyv a francia nyelvtanítás terén igazi vívmány, amennyiben benne a direkt módszer teljesen érvényre jut. Egyszerre tanít olvasni s beszélni s a nyelv törvényeit is gyakorlatilag, csupa eleven összefüggő olvasmányok alapján tárgyalja. Határozottan legjobb az eddigi francia nyelvkönyvek között. Reál-, felsőbb leány- s felső kereskedelmi iskoláknak való. Ára az I. résznek 1 forint 10 kr., a II. résznek 2 forint.

Ugyancsak a *Lauffer Vilmos-féle* czég kiadványa *Führer Ignác: Első oktatás a francia nyelvben*. Kis 30 krajczáros füzet, az ugynevezett tölcserék mintája. Nyelvtani szabályok nélkül, csupán csak a hétköznapi beszédből vett mondatok alapján tanítja a nyelvet gyakorlatilag.

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICZ SZ. KÁZMÉR REGÉNYE
oroszról fordította SZABÓ ENDRE (2)

ELSŐ RÉSZ.

Én előttem világos volna, hogy kegyed csak az én alakomat, öltözetemet szeretné meg és nem engem, nem az embert — s a vonzalomnak ezt a nemét én nem tartom állandónak, sőt a legmulandóbbnak. Persze, nevetséges volna, ha én, a 45 éves ember, az én figurámmal ilyen vonzalmat pretendálnék. Különben én az illetet nem is tartom értelemnek. — De van egy másik. Ez az, melynél a legkisebb figyelmet fordítunk a külsőre. Még azzal is kibékülünk, ha az illető formátlan, például pupos, és csak a lelkét szeretjük, megegyezünk a nézeteivel, becsüljük meggyőződését. Ez a legszilárdabb, legerősebb vonzalom — ez túléli az embereket. Az ember meghalhat, de emléke fenmarad s mindig visszaemlékezünk rá, hogy mit mondott ekkor és akkor, mit gondolt, hogy fogta fel az életnek e vagy ama kérdését . . .

Sztepanics Péter elhallgatott és szembenézte Nagyzezsdat, aki ott ülve, mereven a Nyévára szögezte tekintetét és napernyője végével gépiesen babrált a homokban. Arczán a mély elgondolkozás jelei látszottak. Ugy látszott, hogy elméjében megmérlegelte Sztepanics Péternek minden szavát. Mélyen, hosszan sóhajtott és nem szólt semmit.

— A versben és prózában megénekelt szerelem költészete az évekkel elmúlik, folytatta Sztepanics Péter, némelyek folytatni tudják ugyanazt másokkal, de nem erről van szó. Mi marad tehát meg? az, amely tényleg komoly és mély: az egyetértés, az egymás megszokása, melynél fogva egyik nem tud megélni a másik nélkül, melynél fogva egyik a másikban elveszti a maga jobb felét. Ez az igazi szerelem . . .

Sztepanics Péter is elgondolkozott egy pillanatra, azután folytatta:

— Szergejevna Nagyzezsda! Hallgassa

csak meg, mit mondok én kegyednek. Arra persze én nem számíthatok, hogy kegyed egyszeribe úgy gondolkozzék, mint én: nem ismerjük még egymást annyira, hogy ez megtörténhessen. S ha kegyed nem érez magában képességet és vágyat én velem ilyen feltételek mellett összekerülni, akkor legjobb mindent most abban hagyni. Bocsásson meg ez egyenességért. Nekem szokásom minden dolgot becsületesen végezni, az olyan dolog pedig, mint a házasság — kegyed megért engem — nem tréfa . . .

Igen, Nagyzezsda megértette őt. Valami titkolt küzdelem folyt benne. De külsőleg époly nyugodt volt, mint előbb s csak sűrűbb lélegzése árulta el őt.

— Nincs miért sietnünk a dologgal, folytatta Sztepanics Péter, ha kegyed még nem ismert meg engemet kellőképpen, nem gondolta meg alaposan az én nézeteimet a házaseletről, hát várjunk. Én legalább várakozok addig, míg kegyed akarja s csak akkor szólok majd a mamájának, ha kegyed majd azt mondja: most már lehet. Gondolkozzék azon, amit most mondtam. Nem teszek hozzá egy szót sem, de a mondtattak minden szavához ragaszkodom . . .

Felkeltek a lócsaról és elindultak a sétányon hazafelé. A nyaraló kapujánál Nagyzezsda, mikor egymástól elbucsztak, kezét nyújtott Péternek. Keze hideg volt, de szavában erős meggyőződés zengett, mikor azt mondta:

— Mindent meggondoltam. Mindenbe beleegyezem. Jöjjön el a jövő vasárnap és akkor . . .

Sztepanics Péter nem várta, hogy Nagyzezsda befejezze, amit mondani akart, hanem megcsókolta annak a kezét.

Haza térve Polochovájába, Sztepanics Péter nem adta át magát az elragadtatásnak, nem épített légvárakat a jövő házaseletről. Az élettapasztalat arra tanította, hogy örülni még korán volna s hogy még minden megváltozhatik. „Ha élünk, majd meglátjuk!” mondta magában.

Megérkezett a vasárnap, Sztepanics Péter eljött Zoboloticsékhoz, ott töltötte az egész napot és estét, de formálisan nem kérte meg

Nagyzezsda kezét, csak azt mondta neki, hogy nincs miért sietni, sőt az ő (Nagyzezsda) érdekében jó lesz még egy kicsit várni.

De mikor haza ért, elhatározta, hogy okvetetlenül feleségül veszi Nagyzezsdat . . .

Sztepanics Péter újra felvette a tollat és befejezte a levelét:

„Tehát megnősülök. Mit mondjak neked egyebet? Forma szerint még nem történt meg a megkérés, de tudom, hogy szívesen fogják fogadni s reményem, hogy a jövő hónapban meg lesz az esküvő. Mindenesetre írok neked még addig, tudatom veled az esküvő napját, melyre te, reményem, el fogsz jönni s ezzel nagy örömet szerzel — téged igazán szerető bátyádnak: Rynyajén Péternek.”

(Folytatása következik.)

* Tudniillik Rynyajén a vezeték neve, Sztepanics az apai neve, mert apját Sztepannak (Istvánnak) hívták.

Hirdetmény.

A Léderer és Kálmán-féle szeszgyár és finomító részvény-társaság

évi rendes közgyűlése

f. évi február hó 6-ik napján d. u. 3 órakor fog a gyártelep irodahelyiségében megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1897-iki fizetés eredményéről s ezzel kapcsolatban a zárszámadások és mérleg előterjesztése és javaslata a nyereség felosztása tárgyában.

2. A felügyelő-bizottság jelentése.

3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére felmentvény megadása.

4. Az igazgatóság indítványa a vállalat 40 éves fennállása alkalmából létesítendő kulturális és jótékonyezési alapítványok tárgyában.

5. Felügyelő-bizottság választása.

6. Esetleges indítványok az alapszabályok 15. §-a értelmében.

Miről a t. részvényesek azzal értesítettek, hogy a zárszámadások és mérleg az üzleti irodában közszemlére vannak kitéve.

Kelt Nagyváradon, 1898 január 16-án.

Az igazgatóság.

A Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület

LVIII. évi rendes közgyűlését

1898. évi február hó 6-án délelőtt 10 órakor

fogja Budapesten, Pestvármegye székháza disztermében (IV., Granátos-utca) megtartani.

Tárgysorozat:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak az 1897-ik évi üzlet eredményéről.
2. Határozathozatal a mérleg és tiszta jövedelem iránt.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Esetleges igazgatósági előterjesztések.
5. A felügyelő-bizottság hét tagjának és a választmány egy tagjának megválasztása (alapszabályok 36. és 44. §-ai).

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1897. december 31-ig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 órájáig az egyesület főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letételt.

Budapest, 1898. január 20-án.

Az igazgatóság.

SZINHÁZAK.

Budapest, péntek, 1898. január 21-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi bérlet 10. Havi bérlet 18.

Nők az alkotmányban.

Vigjáték 3 felvonásban. Irt: Tóth K.

Személyek:

Bánfalvi Béni, Vízvári Krisztina, Hka. János, Berecey Vilmos, Cséfalvay, Pátricsi, Horváth, Kautler, János, Székely, Baró Szankovics.

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

NÉPSZINHÁZ.

A baba.

Látványos operetta 4 szakaszban. Irt: Udvardy Maxime, Fordította: Reiner Ferenc, Zenejét szerzte: Andran Edmond.

Személyek:

Lancelotti, Maximin, Hilarius mester, Hilariusné, Alésia, leányuk, La Chantrelle, Jorémis gróf, Falthasar, Jossé, Egy jegyző.

Kezdete 7 órakor.

VÁRSZINHÁZ.

A házi tücsök.

Opera 3 szakaszban. Szövegét Dickens elbeszélése nyomán írta: Willner A. W. Fordította: Andrányi Emil. Zenejét írta: Goldmark Károly.

Személyek:

John Peyerling, Lot, May Fielding, Plummer, Teckleton, A tücsök, Anna, Egy öreg.

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

579. szám. 673. szám.

A harang.

Eredeti színmű 3 felvonásban. Irt: Kazalicsky Antal.

Személyek:

Hernádi Fülöp, Zsig. fia, Mariska, leánya, Hka. nevelt leánya, Berényi Andor, Berényi József, Botk Pongrácz, Jani, fia, Lantilla, leánya, Rózi, Czuczila, neje, Dr. Simonffy Akos, Dr. Csizmadia, Vojnits József, Boris, leánya.

Kezdete fél 6 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A mama szeme

Vigjáték 1 felvonásban. Irt: Rosen Gyula. Fordította: Békthy Zsigmond.

Személyek:

Pataky Anna, Karolin, Johanna, Szivós János, Erőss Károly, Antal.

Utána:

A báránycák.

Operetta 2 felvonásban. — Irt: Lórák. Fordította: Makai Emil. Zenejét szerzte: Varney.

Személyek:

Radurel, Christian, Párolin, Joseph, Eméraldine, Alice, Gerolchen, Germaine, Marcelle, Mariette, Jeanne, Juliette, Louise, Justine, Madeline, Bianche, Susanne, Victoria, Léonie.

Kezdete 7 órakor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. Kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Szombat	Agglegények	—	Lohongrin	A harang	Lili	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	Férjek iskolája Misanthrop	—	—	Champaudet állomás	A kukta-kisasszony	Menyeske kisasszony	—
Este	Folt, amely tisztit	Rejtett boldogság	Bohéme	A harang	A vereshaju	A beoltott földesur	—

Magyar királyi államvasutak. Igazgatóság.

183983—97. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak alóli igazgatósága az 1898. év folyamán összegyűlő és nélkülözhetővé váló különböző **ócska anyagokat** (sinek és fémművek kivételével) értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

Az átengedett anyagok átvétele és eltávolítása tekintetében az alább idézett feltételek irányadók, de az 1898. évi november hó végéig összegyűlendő anyagok feltétlenül ugyanazon év december hó 25-ike előtt, a december hóban összegyűlendők, pedig a következő 1899. évi január hó 25-ig átveendő s eltávolítandók.

A pályázni kívánók kértnek, hogy beirt 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlatukat a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályához (VI., Andrassy-ut 73., II. em. 43. ajtó) következő czimzéssel: „Ajánlat ócska anyagok megvételére a 183983/97. számhoz” **1898. január hó 28-ik napjának déli 12 óráig** benyújtani sziveskedjenek.

Az ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és az említett anyag- és leltár beszerzési szakosztályban ingyen kapható ajánlati nyomtatványon és annak rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki. A magy. kir. államvasutak részéről határozottan kikötetik, hogy az anyagokért felajánlandó egységárak, vagy az illető gyűjtő szertárban, vagy pedig az ajánlatban meghatározandó távolságra való bérmentes szállítás kikötésével tétessenek, honnét a vevő fél az anyagot saját költségén tartozik továbbítani. A bérmentes szállítás csakis a máv. saját vonalaira köthető. Nem az általunk kapott nyomtatványon kiállított, vagy a fentiekől eltérő feltételeket tartalmazó ajánlatok nem vehetők figyelembe.

Az ajánlattevő magára nézve is kötelezőnek elismeri az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291/96. szám alatt fenálló feltételeinket, melyek aláírásával és 15 kros bélyeggel el látva okvetlenül ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen feltételek nyomtatványtárunknál példányonként 15 krral megszerezhetők. Vidékieknek ezen feltételek a megfelelő ár és a szükséges postabélyeg előzetes beküldése esetén megküldetnek. Az ócska anyagok részletes kimutatása anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunkban kapható.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt mennyiség és az azért felajánlott egységár szerint kiszámított értékösszeg 5%-a az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő. A bánatpénzt az ajánlattal egy boríték alatt nem szabad beküldeni.

Bánatpénz, vagy a fentidézett alírt feltételek nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, vagy elkésvé beérkező ajánlatok, vagy olyanok, melyek a feltételektől eltérnek, figyelembe vételre nem számíthatnak, ugyszintén olyanok sem, melyekben javítások, vagy vakarások fordulnak elő. Pótajánlatok egyáltalában nem vétetnek tárgyalás alá.

Az ajánlati ár számokkal és betűkkel olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit a vevő cég tartozik viselni.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéseig kötelezettségben marad, ezt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti részmennyiségre szólhatnak, de a magy. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot, hogy tetszés szerinti részmennyiséget engedhesen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni köteles.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közt, tekintet nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson, s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

Budapest, 1897. december hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnymomat nem díjaztatik.)

Tengeri aquarium

Royal-szálloda, Erzsébet-körut 43. (338)

A magyar tenger eleven állatvilágának bemutatása.

Zoologiai különlegességek.

Minden hó 16-án és 1-én új szállítmány. Nyitva reggeltől 3 óráig. — Bérlet díj 39 kr. — Kata- és gyermek-jegy 15 kr.

1898. év január hó 20-án, este 7 órakor, a Royal-szálloda nagy termében a **mentő egyesület** javára

nemzetközi bajnok-birok-verseny

rendeztetik. (390)

Goldreich A. Armoud, f. v. birok-iskola tanítványa és a külföld nevesebb mesterbirkózói közreműködésével a. m.: Sanza, Cannon, Corbelli, Russlon, Joun, Ferry, Meitner és Doublens urak.

Belépti jegyek: 2 frt. 150 és 1 lrtjával a Royal-szállodában előre válthatók. **Katona zenekar.**

Privát Detektív
BUDAPEST, Ferencz-körut 22.
Elvállal díjaztatott kutatásokat és megfigyeléseket úgy családi, mint üzleti ügyekben, valamint minden nemű bizonyítékok megszerzését. 36

Antisepticus és hygienicus
HÖLGY-ÓVSZER.
Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellemek többé semmiféle gyűgödtelet és ártalmas gumi vagy spongya-cikket. 1 doboz (12 db) ára 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással. 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentre. Kapható a feltalálónál:
László József gyógyszerésznél,
Maros-Ujvár (Erdély). (189)
Budapesti főraktár: Altstédter J., Gyár-utca 26. sz. Klein, VII., Aréna-utca 58. szám.
Gyors és dískrét szétküldés.

Vér új életerőt ad!
MOSER S. Esterházy herceg volt uradalmi orvosa
Élet-Elixir-je
Általános elgyengülésnél már használat után a legmeglepőbb, lehatásosabb és legjobb sikort eredményez: mentőszor minden betegség ellen: bámulatos hatásával az előbbi tehetetlen erőt ismét helyreállítja, felvillanyozza az elcsúsztatott, elcsúsztatott és eszmélet, nyomtalanul eltávolítja az idegek rögösét, gyengül a közvény, podagra fájdalmait és elhárítja ennek benyomását a helys belrészekbe, tisztítja a gyomorot a benyomódó nedvektől, melyek emésztési nehézségeket, fejfájást és gyomorélelgyengést szűnnek, egy szöval lektzdi a legfőbb betegségek listos forrását. Eltávolítja a belgörsöt a gyomorban, jó kedvre és derültégre cöveszt.
Egy palack ára használati utasítással 2 frt 50 kr., egy kis palack 1 frt 25 kr. o. é. A szétküldés az összeg előleges beküldésé, vagy utánvét mellett a világ minden irányába pontosan eszközöltetik.
Főraktár: Török József gyógyszerész
urmal Budapest, Király-utca 12. szám és minden nagyobb gyógyszerertárban kapható.

ELSŐ BIZTOSÍTÓ INTÉZET KATONAI SZOLGÁLAT ESETÉRE
Ő cz. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt.
Biztosítási tőke: 27 millió korona.
Flu gyermekek legelőnyösebb ellátása katonai szolgálat költ-ségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál az **Igazgatóság.** (400)
Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Hirdetések
felvételnek lapunk kiadó-hivatalában,
VIII. Józsefkörut 65. szám
és fiókiadóhivatalunkban
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Kitünő alkalom olcsó pénzért egy jó könyvtárt beszerezni.

Rendkívüli könyv-árleszállítás.

A megrendelési feltételek a következők:

A ki legalább 100 frt-ért rendel külön 10 százaléknyi engedményben részesül

1. A rendelések csak készpénzfizetés mellett intézhetők el akár az összeg előleges beküldése, akár utánvétel mellett.
2. A kiadóhivatal fentartja magának, hogy az egyes rendeléseket csak a készlet erejéig teljesíti. Ha valamely mű elfogyott — az azért beküldött pénzeszköz az endelőnek vissza fog küldetni, ha csak más művet nem óhajt helyébe.

3. Kérjük emellett az irodalom barátait, hogy rendeléseiket lehetőleg **mielőbb küldjék be**, mert a leszállítási határidő elmúltával a lent felsorolt művek újlag csak a rendes bolti áron lesznek kaphatók.

4. A megrendelések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők be. Azonban bármely rendes hazai könyvkereskedés is szívesen közvetíti a rendeléseket a fenti határidőig.

A LAUFFER VILMOS-féle könyvkiadóhivataltól Budapesten IV., Zsibárus-utca 1. szám.

megrendelem az alább megjelölt műveket:

1. Remek díszművek.

- Herczeg Eszterházy család** fővádszállat Ozorán. Vadászati díszalbum. Préstel J. G. állatfestőnek a helyszínen felvett vázlatai. Araszírozottlelű. . . . . 48 frt helyett **most 20 frt.**
- Hunfalvy János.** *Budapest és környéke* Eredeti képekben rajzolta *Robbók Lajos*. Aczélba metszettek korunk legjelesebb művészei. A történelmi és helyi szöveggel és 24 aczélmetszettel, köve . . . 6 frt helyett **most 2 frt 50 kr.**
- Vászonba köve . . . . . 10 frt helyett **most 4 frt.**
- U. a. Német szöveggel . . . . . 6 frt helyett **most 2 frt.**
- Vászonba köve . . . . . 10 frt helyett **most 3 frt.**
- Zenésztudomány.** Híres zene és ének-művészek, valamint művésznők arcképei és életrajzai. Magyar és német nyelven. Füzve . . . . . 4 frt 50 kr. helyett **most 2 frt.**
- Bekötve . . . . . 6 frt helyett **most 3 frt.**

2. Regények, színművek, költemények, adomák.

- Abbe***.** *A fala lelkésze.* Regény. 5 kötet 2 frt 80 kr. helyett, **most 20 frt.**
- Abot** Edmund. *A becsületlen.* (L'infame.) Két kötet 2 frt helyett, **most 1 frt 80 kr.**
- Anakreon dalai.** Hellen eredetű fordította *Péchy István* 40 kr. helyett, **most 15 kr.**
- Finom kiadás, aranybetűszéssel . . . 60 kr. helyett, **most 20 kr.**
- Argis** Gyula. *VIII. Henrik hat házassága.* Fordította *Hang Ferencz*. Tartalma: Arragoniai Katalin. — Boleyn Anna. — Az ellenállás. Az elválás. A trón. — A vérdap. — Seymour Johanna. — Az egy nap királynéja. — Howard Katalin. — Pau Katalin. — Nero és VIII. Henrik. . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Baczur** Gazsl. *Jegész humor.* Adomák és jellemző vonások a juratus s patvarista, a jogász és ügyvéd-bajtár életéből. 80 kr. helyett, **most 40 kr.**
- Balogh** Lajos. *Zalai ibolyák.* Dalkönyv, csinosan fűzve 1 frt helyett, **most 30 kr.**
- *Sümege vára.* Rege a magyar elődokról, versekben 40 kr. helyett, **most 15 kr.**
- *Isten hozzád.* 2 dal . . . . . 10 kr. helyett, **most 4 kr.**
- *Megtört szív hangja.* Költemények. Füzve . . . 40 kr. helyett, **most 15 kr.**
- Baló** Tasziló. *A szalonok betege* . . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Báttaszéki** Lajos. *Nők könyve,* hasznos és mulattató olvasmányok, művelt hölgyek számára . . . 1 frt helyett, **most 50 kr.**
- Benedikti** József. *Nilusi emlékek.* Utó benyomások 2 frt 50 helyett, **most 1 frt 20 kr.**
- Beniczky** Emil. *Nefelejtsék* . . . 1 frt 20 helyett, **most 50 kr.**
- Tündérvilág Kálmán ar kalandjai.* Regény 60 kr. helyett **most 20 kr.**
- Beóthy** Zsigmond. *Követválasztás.* Eredeti vigjáték 60 kr. helyett, **most 30 kr.**
- Berczik** Árpád. 2 vigjáték. I. *Fertálymágnások.* II. *Népszerecső* 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Bernát** Gáspár. *Ki a virág?* Népszínmű a kortesvilághól 84 kr. helyett, **most 38 kr.**
- Berthet** Illés. *Az elzárt.* Regény 8 kötet . . 2 frt 40 kr. helyett, **most 1 frt 20 kr.**
- Bocskay** Brutus. *A jezsuiták története.* 6 kötet 6 frt 50 helyett, **most 2 frt 80 kr.**
- Born** J., II. *Isabella.* Spanyolhon előzőtt királynője vagy a madridi udvar titka. Történelmi leírás. 18 kötet. 10 frt 40 helyett, **most 5 frt.**
- *Egy világváros titkai* vagy vétkes és vezeklő nő. Regény, ford. *Tabory József.* 10 kötet . . . . . 8 frt helyett, **most 4 frt.**
- Boros** Adám. *A szomszédok.* Regény 2 kötet . . 80 kr. helyett, **most 40 kr.**
- Casanova** Jakab. *Emlékiratai és kalandjai.* Ford. *Halassy O.* 22 kötet. . . . . 17 frt 80 kr. helyett, **most 9 frt.**
- Chalupka** János. *A vén szerelmes.* Vigjáték 3 felv. 70 kr. helyett, **most 25 kr.**
- Collins Wilkie.** *A fehér ruhás nő.* Angol regény, fordította *Balázs Fr.* 3 kötet 3 frt helyett, **most 1.50.**
- Család könyve.** Hasznos ismeretek és mulattató olvasmányok. Szerkesztették *Greguss A.* és *Hunfalvy I.* 699 oldal 8 képpel és sok fametszettel. Köve 2 frt 50 kr. helyett, **most 1 frt.**
- Vászonkötésben . . . . . 3 frt helyett, **most 1 frt 20.**
- Csalomjai** N. Költemények . . . . . 70 kr. helyett, **most 25 kr.**
- Csengey** Gusztáv munkái. 3 kötet. I. köt. *Költemények.* II. és III. kötet *Beszélelyek.* Budapest. Füzve 4 frt 80 kr. helyett, **most 2 frt.**
- Csiszér-Ugróczy** Ida. *Beszélelyek* . . . . . 1 frt 20 kr. helyett, **most 60 kr.**
- *A szerelmes harcosai.* Regény 8 kötetben . . 2 frt 40 kr. helyett, **most 1 frt.**
- Csikási** József. *A magyar klerus adomákban.* 3 frt helyett, **most 1 frt.**
- Dash** Grófó. *A szeretet áldozata.* Regény az 1791-iki francia forradalom korából . . . . . 1 frt helyett, **most 30 kr.**
- Dumas** Sándor. *A vívómester.* Regény 2 kötetben . . 2 frt helyett, **most 1 frt.**
- *Érdekes novellák.* Fordította *Hang Ferencz* . . 1 frt helyett, **most 50 kr.**
- *A regens leánya.* Regény, 8 kötet 2 frt 40 helyett, **most 1 frt 20.**
- *Gróf Monte Christo.* Regény 10 kötetben . . . . 3 frt helyett, **most 6 frt.**
- *Margot királyné.* Történelmi regény 5 kötetben . . 4 frt helyett, **most 2 frt.**

- Fáy** András. *Erzelgés és világtalálkozás.* — A velenczeiek. — Ez és szivkalandok . . . . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- *A kulónos vegrendele.* — Az elkésések. — Sias. — Mire szantam fiamat . . . . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- *Hulló virágok.* A hon lakos leányainak ajánlva . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- *Bazarvirágok és kalászok.* 2 kötet. I. kötet tartalma: Szádvár és vidéke. — A könyvbúvár. — A külföldiek. — Öreg Bakonyvári és barátjai. — A viharok. II. kötet tartalma: Tétényi éjszaka. — Eszméburkok és szikrák . . . . . 2 frt helyett, **most 80 kr.**
- *Munkái.* II. Tartalma: Mesék és allegóriák . . . . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- *A régi pénzek.* Vigjáték 5 felv. — *A Közös kör.* Vigjáték . — *A hasznos kincskeresés.* Elbeszélés 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Gaal** József. *A vén sas.* Bohózat 4 felvonásban . . . 70 kr. helyett, **most 25 kr.**
- Garay** János. *Balaton kagylók* . . . 70 kr. helyett, **most 25 kr.**
- Göthe. Faust.** Fordította *Nagy István* 2 frt helyett, **most 80 kr.**
- Rekötve . . . 8 frt 50 kr. helyett, **most 1 frt 50 kr.**
- Györffy** Gyula. *Romvirágok.* Ballada, románcz- és regé-fűzér 58 kr. helyett, **most 20 kr.**
- Hang** Ferencz. *Érdekes novella gyűjtemény* az angol, francia és német irodalom jelesebb műveiből. 5 kötet 2 frt 80 helyett, **most 1 frt 30 kr.**
- *Utazók könyvtára* 3 kötet . . . 1 frt 50 kr. helyett, **most 60 kr.**
- *Varróú emlékeztető.* Humorisztikus elbeszélések frt 1.50 helyett, **most 60 kr.**
- Heckenaszt-Bajza** Lenke. *Nyugot-Európa.* Utó letelek 1 frt 20 kr. helyett, **most 50 kr.**
- Heine.** *Idégen virágok.* Heine zsebb dalából . . . 80 kr. helyett, **most 40 kr.**
- Herczegh** Victor. *Népdalok* . . . . . 70 kr. helyett, **most 35 kr.**
- *Vers és próza* . . . . . 70 kr. helyett, **most 35 kr.**
- Hervégh** György. *Költeményei egy eleve nek* . . . 74 kr. helyett, **most 38 kr.**
- Horváth** László. *Álmok.* Dráma . . . . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Huszár.** *Részvét hangjai* . . . . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Jezsuitákról.** Alkalmi ajándékul mindenkinek. Irtá . . . 80 kr. helyett, **most 15 kr.**
- Jósika** Julia. *Az élet esélyei.* Regény 1 frt helyett, **most 50 kr.**
- *Elbeszélések* 2 kötet . . . . . 1 frt 60 kr. helyett, **most 80 kr.**
- Kálmár** Róza. *Összes költeményei* . . . 1 frt helyett, **most 30 kr.**
- Kemenes** költeményei . . . . . 2 frt helyett, **most 80 kr.**
- Kerényi** Frigyes. *Költemények* 1 frt 05 kr. helyett, **most 40 kr.**
- *Ujabb költeményei* . . . . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Xhern** Ede. *Szines könyv.* Diszlemlény 2 frt 50 helyett, **most 80 kr.**
- Klauren** Henrik. *Az én utazásom,* vagyis *Vaséki Móra* . . . 40 kr. helyett, **most 15 kr.**
- Kliegel-könyv.** Novellák és költemények. 2 kötet 5 frt 25 helyett, **most 1 frt 50.**
- Kock** Pál. *Kis patakokból lesznek nagy folyók.* Regény 1 frt 80 kr. helyett, **most 80 kr.**
- *Friguetta.* Regény. Két kötet . . 1 frt 60 kr. helyett, **most 80 kr.**
- Kolmár** József. *Nők könyve* . . . . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Kovács** Pál munkái IV. kötet. Tartalma: A nákebel bosszúja. — A hideg víz mindent meggyógyít. — A gyermek szerelme. — Mennyi ház, annyi szakás. — A növendék . . . 80 kr. helyett, **most 40 kr.**
- Kövessy** Kálmán. *Esti dalok* . . . . . 50 kr. helyett, **most 30 kr.**
- Kaliffay** Ede. *Fahér rózsák.* Emléklül egy piros rózsának 1 frt helyett, **most 30 kr.**
- Kuthi.** Novellák. 8 kötet. Minden kötetben külön novellák vannak. Ara egy-egy kötetnek . . . . . 1 frt helyett, **most 50 kr.**
- Lafontaine.** *Tínka,* vagy a férfi-próba. 2 kötet . . . 2 frt helyett, **most 70 kr.**
- Lanka** Gusztáv. *Költemények* két kötetben 2 frt helyett, **most 70 kr.**
- Le Prince.** *Holt kéz.* Regény 4 kötetben. Gróf Monte-Christo folytatása . . 8 frt 20 kr. helyett, **most 1 frt 40 kr.**
- Lisznyai** Kálmán. *Szavainak könyve saját költeményeiből* 1 frt helyett, **most 30 kr.**
- *Két dal.* Országos nóta. Nemzeti csok 10 kr. helyett, **most 8 kr.**
- Magyar** Miska és Német Miska Londonban. *Kedélyugarak a kódon keresztül* . . . . . 50 kr. helyett, **most 20 kr.**
- Marghot** Imre. *A hűségőrd intészet.* Eredeti vigjáték . . . 40 kr. helyett, **most 15 kr.**
- Montepin** Xaver. *As élő halott.* Regény 5 kötet 4 frt helyett, **most 2 frt.**
- Mühlbach** L. *Novellák* fordította *Hang Ferencz* 80 kr. helyett, **most 40 kr.**
- *Születés és vagyon.* Regény egy kötetben . . . . 80 kr. helyett, **most 30 kr.**
- Nagy.** *Téli esték.* Elbeszélés a nép számára. . . . 24 kr. helyett, **most 10 kr.**
- Nayad.** *Fürdői album.* Szerkesztették *Balázs Sándor,* *Husár Imre* és *Rózságyi Antai.* . . 2 frt helyett, **most 60 kr.**
- Obornyik** Károly. *Szépirodalmi munkái.* 4 kötet, füzve 7 frt helyett, **most 2 frt 50 kr.**
- Oratóy** Bekötve . . . . . 9 frt helyett, **most 3 frt.**
- Oldal** Bertalan. *Ujabb költeményei.* 2 frt helyett, **most 70 kr.**
- József.** *A két árva.* Eredeti regény 4 kötet . . . 3 frt helyett, **most 1 frt 40 kr.**
- Pados** János. *Myrtalombok.* Költeményfűzér 1 frt 80 kr. helyett, **most 60 kr.**
- Patzek** Vilmos. *Várnai csata.* Szomorujáték . . . 50 kr. helyett, **most 80 kr.**

- Br. Podmaniczky Frigyes.** *A két szemű öreges nő.* Regény 2 kötetben 2 frt 40 kr. helyett, **most 1 frt.**
- *A kedvencez.* Regény 2 kötet . . . 2 frt 20 kr. helyett, **most 90 kr.**
- *Margit Anya.* 2 kötet . . . . . 2 frt 80 kr. helyett, **most 1 frt.**
- *Alom és valóság.* 2 kötet . . . . . 2 frt helyett, **most 70 kr.**
- *Apály és dagály.* Napló-töredékek 1 frt 20 kr. helyett, **most 40 kr.**
- *Regen volt mindig.* Regény 3 kötet 3 frt helyett, **most 1 frt 20 kr.**
- *Egyetlen könyve.* Regény 2 frt 40 kr. helyett, **most 1 frt.**
- Poe** Edgar. *Érdekes novellákból.* Ford. *Hang Ferencz.* 1 frt 40 kr. helyett, **most 60 kr.**
- Pongrácz** Lajos. *Magyarutiképek.* Tartalma: A Bnlalon. Hándulás Ausztriában. Aglelek. Kárpáti levelek. Közégi-ut 70 kr. helyett, **most 25 kr.**
- *Versel* . . . . . 70 kr. helyett, **most 25 kr.**
- Pulszky Ferencz.** *A magyar Jakobinusok.* Történelmi regény. 2 frt helyett, **most 1 frt.**
- Pum** János. *László és Róza.* Elbeszélés 80 kr. helyett, **most 10 kr.**
- Remellay** Gusztáv. *A huszár és kedvese.* Történelmi regény 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- *A nőnem befolyása hazánk múltjára.* Regényes krónika. 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Rényi** Rezső. *Pausanias.* Tragedia 5 felvonásban 60 kr. helyett, **most 20 kr.**
- Rózságyi** Antal. *Esti órák.* Beszélelyek 1 frt helyett, **most 35 kr.**
- Saintine** B X. *Három királyné.* Reg. komrajz. 3 köt 2 frt 40 kr. helyett, **most 1 frt.**
- Sand György.** *A hó ember.* Regény 8 kötet 8 frt helyett, **most 1 frt 40 kr.**
- Sardou** Viktorien. *A fekete gyöngy.* Regény 1 forint helyett, **most 40 kr.**
- Sarkady** István *Történelmi beszélelyek* 2 kötet 2 forint helyett, **most 80 kr.**
- *Arany hullámok a történet tengeréből.* Beszélelyek 1 frt 20 kr. helyett, **most 40 kr.**
- Sárkányfogak.** Humor gyűjtem. 48 képpel illusztrálva 80 kr. helyett, **most 20 kr.**
- Scalvini** Antonio. *A kártyabűbösök.* Regény 8 kötetben 2 frt 40 kr. helyett, **most 1 frt.**
- Sue Jenő.** *Párisi titkok.* Regény 15 kötetben 12 frt helyett, **most 5 frt.**
- Szabó** Richard. *Beszélelyek* 3 kötet 2 frt 12 kr. helyett, **most 80 kr.**
- *Ujabb beszélelyei.* 2 kötet 2 frt helyett, **most 80 kr.**
- Szász** Károly. *Trencseni Usák.* Tört. beszély tiz énekben 2 frt helyett, **most 80 kr.**
- Diszkötésben . . . . . 8 frt helyett, **most 1 frt.**
- Szigligeti** Zsidó. Eredeti színmű dalokkal 4 szakaszban 70 kr. helyett, **most 25 kr.**
- Tegzes.** *Kik a valódi fertálymágnások?* . . . . . 60 kr. helyett, **most 20 kr.**
- Tély** Iván. *Athén 30 zsarnoka.* Regény 1 frt 80 kr. helyett, **most 80 kr.**
- Thaly Kálmán.** *Zengő liget.* Lyrai és újabb elbeszélő költemények 2 kötet 2 frt 80 kr. helyett, **most 1 frt 20 kr.**
- Toldy** István. *Adél asztalára.* Füzve 2 frt 40 kr. helyett, **most 1 frt.**
- Diszkötésben . . . . . 8 frt 20 kr. helyett, **most 1 frt 40 kr.**
- Torkos** László. *Az ifjú küzdelmek.* Dramatizált allegória hat képpel . . . . . 80 kr. helyett, **most 30 kr.**
- Tóth** Ferencz. *Történelmi képek.* (Historiai novellák.) 1 frt 50 kr. helyett, **most 80 kr.**
- Tóth** Lőrincz. *Olympia.* Dráma 1 pályavirágok . . . 70 kr. helyett, **most 25 kr.**
- Tromlitz** után *Szendy K. Szent Szébaldi sarkert.* Regény 20 kr. helyett, **most 10 kr.**
- Turgenjeff** Iván. *A nemes fészek.* 1 frt 20 kr. helyett, **most 50 kr.**
- Ukermann** Aladár báró. *A korteskedők.* Elbeszélés 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Urvári** Lajos. *Babérlevelek.* Tört. beszélyfűzér. 2 kötet 1 frt 50 kr. helyett, **most 80 kr.**
- Vadnai Károly.** *Eszter, a szép kardalok.* Regény 2 kötet. 2 frt helyett, **most 1 frt.**
- *Beszélelyek.* 2 kötet . . . . . 70 kr. helyett, **most 35 kr.**
- Vahot** Imre. *A magyar honvéd,* vagy *Budavár bevétele 1949-ben.* Eredeti pályanyertes színmű, dalokkal 8 szakaszban 40 kr. helyett, **most 15 kr.**
- *Országgyűlési uszállás.* Eredeti vigjáték 4 felvonásban 40 kr. helyett, **most 15 kr.**
- Vajda** Péter. *Jogusz, vagy a „honkeresők”.* Színmű 40 kr. helyett, **most 15 kr.**
- Vértési** Arnold. *Történelmi beszélelyek.* 2 kötet 1 frt 50 kr. helyett, **most 75 kr.**
- Virág S.** *Darászfészek.* Novellák és humoreskek. 8 kötet 1 frt 50 kr. helyett, **most 60 kr.**
- Voltaire.** *Zairo.* Dráma . . . . . 54 kr. helyett, **most 20 kr.**
- Weber** Gyula (a „Demokritos” szerzője). *A pápaság története.* 11 kötet . . . . . 8 frt 80 kr. helyett, **most 4 frt 50 kr.**
- Wood** Henri. *East-Lynne* vagy *Lady Isabella.* Regény 5 kötet 4 frt helyett, **most 1 frt 80 kr.**
- Zajzoni** Bertóndalok . . . . . 1 frt helyett, **most 40 kr.**
- Zsoldos.** Ignác. *Életpályá.* Elbeszélés. 50 kr. helyett, **most 20 kr.**

3. Történelmi művek.

- Balogh** Alajos. *Országgyűlési emlékek.* 1861. . . . . 12 kr. helyett, **most 4 kr.**
- Bocsor** István. *Magyarország története.* III-V. kötet 3 frt 80 kr. helyett, **most 1 frt 50 kr.**
- Csengey** Antal. *Történelmi tanulmányok.* 2 frt 12 kr. helyett, **most 80 kr.**
- Dániel** Gábor. *Történelmi emlékek.* 1608-1711. A Vargyasi Dániel család irattárában levő nagybírászt eredeti kézikönyv után. Szerkeszté *Thaly Kálmán* 2 frt 40 kr. helyett, **most 1 frt.**

Kitünő alkalom olcsó pénzért egy jó könyvtárt beszerezni.

Dittmár. Világtörténetek. 2 kötet 1844. 1 frt 75 kr. helyett, most 60 kr. Faludi. Magyarok története népkölkök számára 25 kr. helyett, most 10 kr. Fejér György. Honi városaink, nemzetünk kifejedésére s eszénbulására befolyások 1737. 40 kr. helyett, most 15 kr. — Utolsó tört. értekezései a magyarok szokásairól. 1 frt helyett, most 40 kr. — A kassai vár. 1841. 54 kr. helyett, most 20 kr. — A kassai vár. 1841. 54 kr. helyett, most 20 kr. Fényes Elek. Magyarország vármegye statisztikája, geographiai és statisztikai adatok 1844. 1 frt 40 kr. helyett, most 50 kr. Fűredi. Kiseb. 2. a világtört. 100 kr. helyett, most 20 kr. Grosschmidt. Gabor XIV. Lajos a la Rochefoucauld az at. 1844. 72 kr. helyett, most 25 kr. Haan. Lajos. A magyar nyelv. 2 kötetben 1. kötet: 2 frt helyett, most 50 kr. 2. kötet: 2 frt helyett, most 1 frt 20 kr. Hazai história. A magyarok történetének 100. Vázlata (1845) 40 kr. helyett, most 15 kr. Hecht. Israel története. 1 frt 20 kr. helyett, most 50 kr. Henszelmann. Lajos. Kassa városának 6-nemet stílus templomai 1a az elmélettel és szöveggel. Fotó 12 frt 60 kr. helyett, most 6 frt. Hirlapszótár. az orosz-török háborúak magyarországi 36 kr. helyett, most 10 kr. Hoffmann. Világtörténet népkölkök számára 40 kr. helyett, most 15 kr. Horváth. Mihály. Párizsi polgári háború. Bajza a magyar történeti. Új kiadás 1897. 3 frt helyett, most 1 frt 20 kr. Jvánfi. Ede. A magyar birodalom czimere és színe. A pesti magyar tudósárság által koszorúzott pályamű 4 frt 50 kr. helyett, most 2 frt 40 kr. Kállay F. A pogány magyarok vallása. Jutalom. pályamű 3 frt helyett, most 1 frt 80 kr. Kerékgyártó. Árpád. Magyarország emlékeiről ezer éves történetében 4 frt 60 kr. most 2 frt 40 kr. Kiegyenlítés okmánytáras története. Köt. 1842-ben 1835. 2 frt helyett, most 80 kr. Korponay. Ámos. Hadit. Emlékirás 1. kötet: Hadit földleírás emlékirás. Római államok. Orosz államok és Krakó királyság. 1845. 184 lap és két képek 3 frt helyett, most 1 frt 20 kr. — II. kötet: Európai török-államok. Görögország és a jóniai szigetek köztársasága 1848. 5 frt helyett, most 2 frt. Kossuth levelei a szabadságharc kezdetéről 1848-49 1 frt helyett, most 50 kr. Kotsányi L. Gr. Széchenyi István rövid életrajza 1 frt 50 kr. helyett, most 60 kr. Kuthy Lajos. Polgári szózat kelet népehez. 1861. 1 frt 75 kr. helyett, most 70 kr. Lányi Károly. Magyar föld egyháztörténet. 2 kötet 4 frt helyett, most 1 frt 60 kr. Leutsch Albert B. A magyar honvédelm. 1901 60 kr. helyett, most 20 kr. Florente és Gallois. A spanyol inkvizíció története. 2 kötet Francziából 1 frt 20 kr. helyett, most 60 kr. Machiavelli. Miklós. Ertekezések Titus Livius római történeti- nek X. első könyve felől. 1892 3 frt 40 kr. helyett, most 1 frt 40 kr. Magos Ernő. Római Augustus korában emlékeiről 1 frt helyett, most 40 kr. Mátyóky. A pénzérmék jelölése 12 kr. helyett, most 5 kr. Montesquieu. A törvények nagysága és hanyatlása. 1 frt 42 kr. helyett, most 60 kr. Napoleoni események. János Bonyházi Napóleon Lajos hg. (III. Napóleon) francziából ford. Huszár Imre. 1800. 80 kr. helyett, most 30 kr. Oltyányi. A esanadpályák megye hirtölvényeinek tört. 1 frt 40 kr. helyett, most 60 kr. Országgyűlés. 1847., 1848. 8-rét, 50 kr. helyett, most 30 kr. Pap Dénes. A parlament Debreczenben 1849. 2 kötet 4 frt helyett, most 1 frt 60 kr. Potemkin. Otlón. Az 1849-iki otló magyar hadsereg feloszlásának okai az aradi és temesvári láborozásnál 1867. 1 frt 80 kr. helyett, most 20 kr. Quinet Edgar. A forradalom. Ford. gróf Károlyi T. 2 kötet 5 frt helyett, most 2 frt. Rosty Zsigmond. A tatárjárás történelme 1 frt 12 kr. helyett, most 50 kr. Dr. Schulte. Emlékirat az államnak 1870. Julius 18-iki pápai constitúció határozataihoz való viszonyáról. 80 kr. helyett, most 30 kr. Schwarz Gyula. Lampasuci Strato. 1 frt 50 kr. helyett, most 60 kr. — A görög A szög viszonya a földtan kérdéséhez. 1 frt helyett, most 40 kr. — A földt. Lampasuci Strato. 3 frt helyett, most 1 frt 20 kr. Szalay László. Hirdély és a porta. 3 frt helyett, most 1 frt 20 kr. — A magyar népkölkök. 90 kr. helyett, most 30 kr. — A magyar népkölkök. 90 kr. helyett, most 30 kr. — A magyar népkölkök. 90 kr. helyett, most 30 kr. — Magyarország története. I-V. kötet és VI-I. 18 frt 92 kr. helyett, most 10 frt. — II. Rákóczi Ferenc bujdosása. I. II. 2 frt 40 kr. helyett, most 1 frt 20 kr. Szathmáry Károly. Történelmi alakok. 1 frt 20 kr. helyett, most 50 kr. Tabódy József. Munkács múltja és jelene. 12 kötetes szöveggel 8 frt helyett, most 1 frt 50 kr. Tély János. Magyarok ostroma. Görög források a székely történetéhez. 1 frt 20 kr. helyett, most 60 kr. — Corpus juris Attilae. Graeco et latino. E fontibus composuit commentarius indubiusque instruit 8 frt helyett, most 4 frt. Thaly Kálmán. A magyarságból harez. Hírtörténelmi epizód a kurucz-világból. Könyvtári csata-térképpel. 1 frt 50 kr. helyett, most 60 kr. — Rákóczi Ferenc történelmi iratok, emlékiratok, levelezések, pártok, hadi szabályok, országgyűlési diariók és törvények gyűjteménye. II. Rákóczi Ferenc korához. 1 kötet 7 frt helyett, most 3 frt. Toldy István. Rógi Magyarország. A magyar birodalom politikai viszonyai a honfoglalástól a szatmári békeig 2 frt 50 kr. helyett, most 1 frt 20 kr. Török János. Magyar nyelv primása. Kézjogi és tört. vázlat. 15 primas iratokkal és számos archív. és herald. ábr. K. 7 frt helyett, most 4 frt. — Graf Széchenyi István végrendeletének nemzeti pontja. 50 kr. helyett, most 20 kr. Vámosy M. A magyar vezetés az egyet. történelmi 1 frt 50 kr. helyett, most 60 kr. Zerffi Gusztáv. A magyar nyelv és a magyar nyelv. 50 kr. helyett, most 20 kr.

4. Politikai és jogtudományi munkák. Ábrányi A. Atalalkalás vázlatok, tekintettel hazai viszonyokra. Béke. Egyetértés. Szabadság. Törvényesség 1 frt helyett, most 30 kr. Alkotmány (a magyar polgári) vad- és vedekai. 40 kr. helyett, most 15 kr. Anglia haszonbélési állapotának ismertetése 2 frt 40 kr. helyett, most 1 frt. Ausztria hivatala és egy magyar birodalom lehetősége. 50 kr. helyett, most 20 kr. Balogh, Nemzetis. és alkotmányi mozgalmak 1841. 30 kr. helyett, most 10 kr. Balközép programja az 1872-iki képv. vál szemben 40 kr. helyett, most 10 kr. Birányi Koss. Bocarméper, vagyis gróf Bocarmé és neje mérgezési története. 1 frt helyett, most 30 kr. Blasy Lajos. Egyházi törvény. magában foglalja az országgyűlési czimát és es. királyi rendeleteket. Protest. számára 1844. 1 frt helyett, most 35 kr. Belemann Janos. Az atalalkalás. Ertekezés Magyarország vagyoni-művelődési és jogi viszonyai felől 1843. 40 kr. helyett, most 15 kr. Bovankovits. Úrvi parancsok magyar példaképekkel. 1845. 1 frt 40 kr. helyett, most 50 kr. Bozoky Lajos. Praetori jog. azaz a praetorok állása a törvénykezés terén a római államban, 1866. 1 frt helyett, most 40 kr. Constant Benjamin. Az alkotmányos politika tana és a uni- versziteri felelősség. 1 frt 20 kr. helyett, most 50 kr. Daniell János. A katolikus egyházi javak és alapítványokról tulajdonjogi tekintetben. 1843. 30 kr. helyett, most 10 kr. Drahotuszy. Adó-Kézikönyv. 3 kötet. 6 frt helyett, most 1 frt 50 kr. B. Eötvös József. A XIX. század uralkodó eszméi. 2 kötet 3 frt helyett, most 1 frt 20 kr. Ergovics Uros. Szerb szózat a magyar nemzethez. 20 kr. helyett, most 5 frt. Fay Andrá. Az élszegényedések. Emberbaráti, hazafiai és politikai vázlatok. 80 kr. helyett, most 30 kr. Fejér György. Jus ecclesiae cathol. adversus apostatas 40 kr. helyett, most 15 kr. Fekete István. Hazánk egyik igen jeles főispánjának nyilván tett politikai hitvallása. 18 frt helyett, most 5 frt. Hoillán Ernő. Magyarország forgalmi szükségletei s a vasutjegyek újabb kifejlése. 1869. 1 frt helyett, most 30 kr. Kállay Ferenc. Esküdtsekről. Tekintettel az alsóházi szónoklatokra 1848. 50 kr. helyett, most 15 kr. Gr. Károlyi Ede. Foederati Hungaria. vagy a nemzetek egyesülése. 1830. 35 kr. helyett, most 10 frt. „Kelet népe” felnyitotta szeméit egy nyugotinak. 1842 80 kr. helyett, most 10 frt. Kemény Zsigmond. Kortekedés és ellenszere. 1873. 1 frt helyett, most 30 kr. Kiegyezkedés Ausztriával. Irta a nemzet egy napszónosa. 1867. 82 kr. helyett, most 10 frt. Közös ügyek közös intézése a magyar közjog szempontjából 1866. 40 kr. helyett, most 15 frt. Kuthy Lajos. Polgári szózat, kelet népehez. 1861. 1 frt 75 kr. helyett, most 60 kr. Magyar életkérdések. szszalagában a közbiradalmi érdekekkel. Irta gr. Széchenyi István egyik tanítványa. 1852. 1 frt helyett, most 35 kr. Magyarország utánpótlás. Képzési feltételekkel és felvilágosításokkal. Irta egy jurista 1 frt helyett, most 35 kr. Mikó Lure gr. Irányeszmék. 1861. 60 kr. helyett, most 20 kr. Mit kell az 1848-iki törvényeken változtatni? 40 kr. helyett, most 15 frt. Mit várhatunk az olasz-francia beavatkozástól? 1861. 1 frt helyett, most 30 kr. Nyáry Pál. Javallat Pestmegye közigazgatási rendszeréről. 1840. 1 frt helyett, most 30 kr. Nyitra-Szerdahelyi Lőrincz. Jó törvény, jó követ. 1833. 25 kr. helyett, most 10 frt. Országgyűlési zsebkönyv. I. kötet. Segédkönyv képviselők, tisztviselők, jogtudósok, politiká- val foglalkozók számára. 80 kr. helyett, most 30 kr. — II. kötet. Országgyűlés az 1835-09. évi magyar országgyűlés első köréből. 80 kr. helyett, most 30 kr. Palugyai Imre (új.). Úgyvédek. Korszert tervezet ezeknek ügyében. 1841. 1 frt 3 kr. helyett, most 30 kr. Parlai eszmék, szerénytelen torvaka függő kérdések s az országgyűlés körül. Irta egy konzervatív. 40 kr. helyett, most 15 ar. Parlamentarizmus Magyarországon és a kabinetválság. 1849. 70 kr. helyett, most 20 kr. Pest. Egy fészakú magyar őszinte megjegyzései a hazafiság, után- zási kor és nevelés felől. Lipse 1846. 20 kr. helyett, most 8 kr. Podmaniczky Fr. Nyitkozat. Szarvas város válszólóhoz 40 kr. helyett, most 10 kr. Popovich Miklós. A nemzetiségi kérdés Magyarországon szerb szempontból. 1845. 1 frt 20 kr. helyett, most 40 ar. Robot és őzsma, erkölcsi s anyagi, mező- és stáhusgazdasági tekintetben. Harom koszorúzott pályaműre 2 frt helyett, most 6 kr. Robespierre. Három beszéd 1. A háborúról 1793. decz. 5. 2. A forradalmi kormány elveiről 1793. decz. 25. 3. A belkormányzás elveiről 1794. február 25. 20 kr. helyett, most 10 kr. Rönyi Sándor. Népszern levelek a tudományreformot illetőleg minden gondolkodni tudó használatául, 1857. 2 frt 12 kr. helyett, most 50 kr. Rosenthal Móncz. A zsidó és a korszellem Európában, (héber és magyar nyelven) Pest 1841. 50 kr. helyett, most 20 kr. Rosty Zsigmond. A közös ügyek és egyedül alkotmányserzői kezeltetésük. 80 kr. helyett, most 30 kr. Sajtószabályok: szabályok gyűjteményének hiteles kiadása 1865. 1 frt helyett, most 20 kr. Szeberényi J. Eszmetered, a prote-ia-tizmus jelen stádiumá- ban. 50 kr. helyett, most 20 kr. Szemere Bertalan. Törve egy építendő javító-felgátlásnak a magán- rendszer elvi szerint 1838. 70 kr. helyett, most 15 kr. Szlemenics Pál. Magyar törvények történeti váz. rövid váz- latban előadva 1845. 2 frt 64 kr. helyett, most 80 kr. Tolsalek-észrevételek Széchenyi István. A magyar nyelv. 1. kötet. 1841. 50 kr. helyett, most 20 kr. Toldy Ferencz. A magyar birodalom utánpótlás. Az eredeti deakszöveg mellettel új magyar fordítással 1861. 1 frt 50 kr. helyett, most 60 kr. Toldy István. Az egyház-reformról. 3 kiadás. 1 frt 20 kr. helyett, most 40 kr.

Török Sándor. Eszmék egy országos bank felállítására. Kérdés- séhez. Pest. 1867. 60 kr. helyett, most 50 kr. Tóth Lőrincz. A párba. rökzes. 60 kr. helyett, most 20 kr. Varicourt. A zsidó és a zsidók kérdése. 1841. 20 kr. helyett, most 8 kr. Vas Gereben. Községi tanácsadó, közepi elvörök, jelek. 1845. 3 frt helyett, most 1 frt. Vida Lure. Ertekezések a vegyes házasságokról. 1 frt helyett, most 35 kr. B. Wesselényi Miklós. Szózat a magyar és szlav nemzetiség ügyében. 5 frt helyett, most 1 frt 80 kr. Zalay Alajos. Néhány szó az ősiség iránt. 1847. 45 kr. helyett, most 15 kr. 5. Földrajz, utazások. Bajza Lenke. Nyugat-Európa. Utilevek. 1 frt 20 kr. helyett, most 50 kr. Benedikti József. Nilusi emlékek. Úti benyomások. 2 frt 50 kr. helyett, most 1 frt. Geöcze István. Utazás Brazillába és vissza. 2 kötet 1 frt 50 kr. helyett, most 80 kr. Hámos és Kubinyi Úti jegyzetek Nyugat-Európa látogatásá- ban 1852-1853-ban. 1 frt helyett, most 35 kr. Horváth Miklós Br. Konstantinápoly. Törökország fővárosa 1 frt helyett, most 40 kr. Hunfalvy János. Budapest és környéke. Erdeti képekben raj- zolta Rohók Lajos. Aczélba metszettek korunk legje- lesebb művészei. A történelmi és helyirati szöveghez és 24 aczél- mellezettel kartonozva. 6 frt helyett, most 2 frt 50 kr. — Erész vászonba kötve. 10 frt helyett, most 4 frt. Kaszap. Összehasonlító politikai földrajz. 70 kr. helyett, most 25 kr. Koczányi Ferencz. Régi földirat 1848. 80 kr. helyett, most 30 kr. Lovcsányi. Természettani földrajz. 80 kr. helyett, most 40 kr. — Európa összehasonlító földrajza 3 kötet. 3 frt 85 kr. helyett, most 1 frt 80 kr. Plitt. A szent föld. hűlőnösen Jeruzsálem képe földrajzi és törté- neti tekintetből. 80 kr. helyett, most 30 kr. Salamon és Sinkes. Természettani földrajz. 1 frt 10 kr. helyett, most 40 kr. Szemere Bertalan. Utazás Kalföldön 2 kötet. 2 frt helyett, most 20 kr. 6. Nyelvészet, irodalomtörténet és művészet. Bauer L. M. Magyar társalgási nyelvtan. 60 kr. helyett, most 25 kr. Brassai. Kritikai Lapok. 1855. 1 füzet. 84 kr. helyett, most 20 kr. Csalmójai. Jegyzetek a magyar nyelv körül. 10 kr. helyett, most 4 kr. Deák Sándor. Latin szókötés. I. rész. Esettan. 42 kr. helyett, most 15 kr. Ehrentheil. Héber-magyar-német szótár. Mózes 5 könyvéhez. 2 füzet. 1 frt helyett, most 35 kr. Ferenczi József. A magyar hirlapirodalom története. 1780-1867. Jutalmazott pályamű. 5 frt helyett, most 2 frt. Festetich Leó gróf. Néhány szó a művészet és a Nemzeti színház érdekében. 1837. 40 kr. helyett, most 15 kr. Frereyeh. Angol nyelvtan. 1 frt 6 kr. helyett, most 40 kr. Angol és magyar beszélgetések. 72 kr. helyett, most 25 kr. Goethe. Válogatott költeményei. Magy. Szemlé István 45 kr. helyett, most 20 kr. Gyulai Pál. Vörösmarty életrajza. 1 frt 20 kr. helyett, most 60 kr. Gyulai és Mittelmann. Kereskedelmi irálytan. 1 frt 20 kr. helyett, most 50 kr. Gyurits. Görög nyelvtan. 1 frt 28 kr. helyett, most 50 kr. Magyar nyelvtan. 70 kr. helyett, most 25 kr. — Ékes irálytan. 40 kr. helyett, most 15 kr. — Mondattan. 79 kr. helyett, most 20 kr. Horváth László. Lord Byron élete. 1 frt 50 kr. helyett, most 70 kr. Kunoss Endre. Szofuzér. vagyis a tudom. művészség, társalgás és költészet ujonnan alkotói szavainak jegyzéke 1843. 40 kr. helyett, most 15 kr. — Gyuliat 1885. 40 kr. helyett, most 8 kr. Lessing. Laokoou. Magyarán dr. Doros Gábor. 50 kr. helyett, most 20 kr. Madzsar. Magyar mondattan. 40 kr. helyett, most 15 kr. Márki József. Szak- és betűrendes kaluz az összes magyar irodalom története és könyvészetében. 1 frt 40 kr. helyett, most 50 kr. Mendlik. Questionnaire aux lectures francaises. 50 kr. helyett, most 20 kr. Rejtényi. Latin-, magyar-, német-, szerb szótár. 80 kr. helyett, most 30 kr. — Magyar-, német-, szerb-, latin szótár. 80 kr. helyett, most 30 kr. — Szerb-, magyar-, latin-, német szótár. 80 kr. helyett, most 30 kr. — Német-, latin-, magy-, szerb szótár. 80 kr. helyett, most 30 kr. Salamin. Franczia olvasókönyv. 2 kötet. 1 frt 20 kr. Sasváry. Franczia szofuzestan. 50 kr. helyett, most 15 kr. Schmidt Atilla. Latin nyelvtan. 80 kr. helyett, most 25 kr. Latin olv. és gyak. könyv. 80 kr. helyett, most 25 kr. Schiller Válogatott költeményei. Magy. Szemlé István. 2 füzet 80 kr. helyett, most 30 kr. Schulcz István. A magyar nyelvtan főbb szabályai. 30 kr. helyett, most 10 kr. Schwicker. Német nyelv és gyakorló könyv. 90 kr. helyett, most 45 kr. Szemák. A német irodalom története. 1 frt 40 kr. helyett, most 50 kr. Zoldy Ferencz. Újabb nyelv- és irodalom. II. kötet. 2 frt helyett, most 70 kr. Vajda Péter. Magyar nyelvtudomány. 1885. 50 kr. helyett, most 15 kr. Valkó. A latin szókötés szabályai. 2. rész. 80 kr. helyett, most 10 kr. Wirth Gyula. A nyelv eredetének kérdése. 1 frt helyett, most 40 kr. Rendelő neve: Állása: Lakhelye: